

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► B **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2003/87/EK**
(2003. gada 13. oktobris),
ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai
► M9 Savienībā ◀ un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK
(Dokuments attiecas uz EEZ)
(OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/101/EK (2004. gada 27. oktobris)	L 338	18	13.11.2004.
► <u>M2</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/101/EK (2008. gada 19. novembris)	L 8	3	13.1.2009.
► <u>M3</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 219/2009 (2009. gada 11. marts)	L 87	109	31.3.2009.
► <u>M4</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis)	L 140	63	5.6.2009.
► <u>M5</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1359/2013/ES (2013. gada 17. decembris)	L 343	1	19.12.2013.
► <u>M6</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 421/2014 (2014. gada 16. aprīlis)	L 129	1	30.4.2014.
► <u>M7</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris)	L 264	1	9.10.2015.
► <u>M8</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2392 (2017. gada 13. decembris)	L 350	7	29.12.2017.
► <u>M9</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts)	L 76	3	19.3.2018.
► <u>M10</u>	Komisijas Deleģētais lēmums (ES) 2020/1071 (2020. gada 18. maijs)	L 234	16	21.7.2020.
► <u>M11</u>	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2021/1416 (2021. gada 17. jūnijs)	L 305	1	31.8.2021.
► <u>M12</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/136 (2023. gada 18. janvāris)	L 19	1	20.1.2023.
► <u>M13</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris)	L 63	1	28.2.2023.
► <u>M14</u>	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/958 (2023. gada 10. maijs)	L 130	115	16.5.2023.

► **M15** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/959 (2023. gada 10. maijs) L 130 134 16.5.2023.

Grozīta ar:

► **A1** Līgums par Horvātijas pievienošanos (2012) L 112 21 24.4.2012.

Labota ar:

► **C1** Kļūdu labojums, OV L 140, 14.5.2014., 177. lpp. (421/2014)

▼ BEIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2003/87/EK

(2003. gada 13. oktobris),

ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai ► M9 Savienībā ◀ un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

▼ M2

I NODAĻA

VISPĀRĒJI NOTEIKUMI

▼ B*1. pants***Priekšmets**

Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai ► M9 Savienībā ◀ (turpmāk “► M9 ES ETS ◀”), lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā.

▼ M15

Tāpat šī direktīva paredz, ka vēl vairāk jāsamazina siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, lai sekmētu emisiju samazināšanu tādā mērā, kā no zinātnes viedokļa ir vajadzīgs, lai nepieļautu bīstamas klimata pārmaiņas. Tā palīdz sasniegt Savienības klimatneitralitātes mērķi un klimata mērķrādītājus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119 ⁽¹⁾, un līdz ar to palīdz sasniegt Parīzes nolīguma mērķus ⁽²⁾.

▼ M4

Šajā direktīvā ir paredzēti arī noteikumi, kuros paredzēts, kā novērtēt un īstenot stingrāku ► M9 Savienības ◀ mērķi par emisiju samazināšanu virs 20 %, un kurus piemēro pēc tam, kad ► M9 Savienība ◀ ir apstiprinājusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kuras īstenošanas rezultātā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājums būtu lielāks par 9. pantā noteikto, kā to atspoguļo Eiropadomes 2007. gada marta sanāksmē pieņemtās 30 % saistības.

▼ B*2. pants***Darbības joma**▼ M15

1. Šo direktīvu piemēro I un III pielikumā uzskaitītajām darbībām un II pielikumā uzskaitītajām siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm. Ja iekārta, kas ir iekļauta ES ETS darbības jomā, jo tajā darbina sadedzināšanas blokus, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda pārsniedz 20 MW, savus ražošanas procesus maina, lai samazinātu siltumnīcas

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

▼ M15

efektu izraisošo gāzu emisijas, un šai robežvērtībai vairs neatbilst, dalībvalsts, kurā minētā iekārta atrodas, nodrošina operatoram iespējas palikt ES ETS darbības jomā, iekams no ražošanas procesa maiņas nav pagājis pašreizējais un nākamais piecu gadu laikposms, kas minēts 11. panta 1. punkta otrajā daļā. Attiecīgās iekārtas operators var nolemt, ka iekārta paliek ES ETS darbības jomā tikai līdz pašreizējā piecu gadu laikposma beigām vai arī līdz nākamā piecu gadu laikposma beigām pēc tam, kad izdarītas izmaiņas iekārtas ražošanas procesos. Attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai par izmaiņām, kuras salīdzinātas ar sarakstu, kas iesniegts Komisijai, ievērojot 11. panta 1. punktu.

2. Šo direktīvu piemēro, neskarot nekādas prasības, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/75/ES ⁽¹⁾.

▼ M2

3. Šīs direktīvas piemērošanu Gibraltāra lidostai saprot kā tādu, kas neskar Spānijas Karalistes un Apvienotās Karalistes attiecīgās juridiskās nostājas attiecībā uz konfliktu par tās teritorijas suverenitāti, kurā atrodas šī lidosta.

▼ B*3. pants***Definīcijas**

Šajā direktīvā izmantotas šādas definīcijas:

a) “kvota” nozīmē atļauju emitēt vienu tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta noteiktā periodā, un tā ir derīga vienīgi šajā direktīvā izvirzītajiem mērķiem un pārskaitāma citiem saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem;

▼ M15

b) “emisijas” ir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde no kādas iekārtas avotiem vai tādu gāzu izplūde no gaisakuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto aviācijas darbību, vai no kuģa, kas veic kādu I pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, kas ir precizētas attiecībā uz konkrēto darbību, vai tādu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu izplūde, kas atbilst III pielikumā minētajai darbībai;

▼ M4

c) “siltumnīcas efektu izraisošas gāzes” ir II pielikumā minētās gāzes un citas atmosfēras gāzveida sastāvdaļas – gan dabiskas, gan antropogēnas –, kas absorbē un reemitē infrasarkanā starojumu;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

▼ M15

- d) “siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauja” ir atļauja, kas piešķirta saskaņā ar 5., 6. un 30.b pantu;

▼ B

- e) “iekārta” nozīmē stacionāru tehniski vienību, kur veic vienu vai vairākas darbības, kas minētas I pielikumā, un citas tieši saistītas darbības, kurām ir tehniska saistība ar šajā objektā veicamajām darbībām un kuras var ietekmēt emisijas un piesārņojumu;
- f) “operators” nozīmē jebkuru personu, kas ekspluatē vai kontrolē iekārtu, vai gadījumos, kad to paredz attiecīgās valsts tiesību akti, personu, kurai deleģētas ekonomiskas pilnvaras attiecībā uz iekārtas tehnisku funkcionēšanu;
- g) “persona” ir jebkura fiziska vai juridiska persona;

▼ M9

- h) “jauna iekārta” ir jebkura iekārta, kura veic vienu vai vairākas I pielikumā uzskaitītās darbības un kurai siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauja pirmo reizi saņemta laikposmā no trīs mēnešiem, sākot no dienas, kurā iesniedzams 11. panta 1. punktā paredzētais saraksts, un beidzot ar trīs mēnešiem pirms dienas, kurā iesniedzams nākamais minētajā pantā paredzētais saraksts;

▼ B

- i) “sabiedrība” ir viena vai vairākas personas un – saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vai praksi – asociācijas, organizācijas vai personu grupas;
- j) “tonna oglekļa dioksīda ekvivalenta” ir viena metriskā tonna oglekļa dioksīda (CO₂) vai jebkuras citas II pielikumā minētās siltumnīcas efektu izraisošās gāzes daudzums ar ekvivalentu globālās sasilšanas potenciālu ;

▼ M1

- k) “I pielikuma Puse” ir Puse, kas minēta ANO Vispārējā konvencijā par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) pielikumā un kas ir ratificējusi Kioto Protokolu saskaņā ar Kioto Protokola 1. panta 7. punktu;
- l) “projekta aktivitāte” ir projekta aktivitāte, ko ir apstiprinājusi viena vai vairākas I pielikuma Puses saskaņā ar Kioto Protokola 6. vai 12. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;
- m) “emisiju samazināšanas vienība” (ESV) ir vienība, ko piešķir saskaņā ar Kioto Protokola 6. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;
- n) “sertificēta emisiju samazināšana” (SES) ir vienība, ko piešķir saskaņā ar Kioto Protokola 12. pantu un lēmumiem, kas pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu;

▼ **M2**

- o) “gaisakuģa operators” ir persona, kas ekspluatē gaisakuģi laikā, kad tas veic kādu I pielikumā uzskaitītu aviācijas darbību, vai arī, ja šīs personas identitāte nav zināma vai gaisakuģa īpašnieks to nav uzrādījis, – gaisakuģa īpašnieks;
- p) “komerciāls gaisa transporta operators” ir operators, kas par maksu sabiedrībai nodrošina regulārus vai neregulārus gaisa transporta pakalpojumus, veicot pasažieru, kravas vai pasta sūtījumu pārvadājumus;
- q) “administrējošā dalībvalsts” ir dalībvalsts, kas atbild par ► **M9** ES ETS ◀ piemērošanu gaisakuģu operatoram saskaņā ar 18.a pantu;
- r) “par aviācijas emisijām uzskatāmās emisijas” ir emisijas no visiem lidojumiem, kuri ietilpst I pielikumā uzskaitītajās aviācijas darbībās un kuri sākas kādas dalībvalsts teritorijā esošā lidlaukā, kā arī tādi, kas ierodas tādā lidlaukā no kādas trešās valsts;
- s) “aviācijas vēsturiskās emisijas” ir 2004., 2005. un 2006. kalendārā gada vidējais emisiju apjoms, kuras gaisakuģi ir radījuši, veicot I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības;

▼ **M4**

- t) “sadedzināšana” ir kurināmā oksidēšana neatkarīgi no tā, kā tiek izmantota šajā procesā ražotā siltumenerģija, elektroenerģija vai mehāniskā enerģija, un citas tieši saistītas darbības, tostarp dūmgāzu attīrīšana;

▼ **M15**▼ **M14**

- v) “aviācijas ietekme, kas nav CO₂ ietekme” ir ietekme uz klimatu, ko rada degvielas sadegšanā emitētie slāpekļa oksīdi (NO_x), kvēpu daļiņas un oksidēti sēra savienojumi, un ietekme, ko rada ūdens tvaiks, tostarp kondensācijas takas, ko emitē gaisakuģis, kurš veic kādu no I pielikumā minētajām aviācijas darbībām;

▼ **M15**

- w) “kuģošanas sabiedrība” ir kuģa īpašnieks vai jebkura cita organizācija vai persona, piemēram, vadītājs vai berbouta fraktētājs, kas atbildību par kuģa ekspluatāciju pārņēmusi no kuģa īpašnieka un, šādu atbildību uzņemdamās, ir piekritusi pārņemt visus pienākumus un atbildību, ko uzliek Drošas kuģu ekspluatācijas un piesārņojuma novēršanas vadības starptautiskais kodekss, kas izklāstīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 336/2006 ⁽¹⁾ I pielikumā;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 336/2006 (2006. gada 15. februāris) par Starptautiskā drošības vadības kodeksa īstenošanu Kopienā un Padomes Regulas (EK) Nr. 3051/95 atcelšanu (OV L 64, 4.3.2006., 1. lpp.).

▼ **M15**

- x) “reiss” ir reiss, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/757 ⁽¹⁾ 3. panta c) punktā;
- y) “kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde” ir iestāde, kas atbild par ES ETS administrēšanu attiecībā uz kuģošanas sabiedrību saskaņā ar 3.gf pantu;
- z) “piestāšanas osta” ir osta, kurā kuģis piestāj, lai iekrautu vai izkrautu kravu vai uzņemtu vai izsēdinātu pasažierus, vai osta, kurā piestāj atkrastes kuģis, lai mainītu apkalpi, piestāj vienīgi ar mērķi ir uzpildīt degvielu, papildināt krājumus, mainīt kuģa, kas nav atkrastes kuģis, apkalpi, ieiet dokā vai veikt remontu kuģim, tā iekārtām vai abiem un osta, kurā kuģis piestāj, jo kuģim ir vajadzīga palīdzība vai tas ir briesmās, piestāj, lai veiktu pārkraušanu no kuģa uz kuģi ārpus ostām, piestāj ar vienīgo mērķi patverties no nelabvēlīgiem laika apstākļiem, vai ja tas nepieciešams saistībā ar meklēšanas un glābšanas darbībām, un netiek pieļauta konteinerkuģu piestāšana blakus esošā konteineru pārkraušanas ostā, kas minēta saskaņā ar 3.ga panta 2. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā;
- aa) “kruīza kuģis” ir pasažieru kuģis, kam nav kravas klāja un kas paredzēts vienīgi pasažieru komercpārvadājumiem un kas nodrošina naktsmītnes jūras reisā;
- ab) “cenu starpības līgums” jeb “CD” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, un saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu no Inovāciju fonda, no kura sedz starpību starp uzvarējušo cenu, kas zināma arī kā norunas cena, no vienas puses, un atsaucies cenu, kas atvasināta no saražotā mazoglekļa vai bezoglekļa produkta cenas, no līdzīga aizstājējprodukta tirgus cenas vai abu minēto abu cenu kombinācijas, no otras puses;
- ac) “oglekļa cenas starpības līgums” jeb “CCD” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu no Inovāciju fonda, no kura sedz starpību starp uzvarējušo cenu, kas zināma arī kā norunas cena, no vienas puses, un atsaucies cenu, kas atvasināta no kvotu vidējās cenas, no otras puses;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/757 (2015. gada 29. aprīlis) par jūras transporta oglekļa dioksīda emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju un ar ko groza Direktīvu 2009/16/EK (OV L 123, 19.5.2015., 55. lpp.).

▼ **M15**

- ad) “fiksētas prēmijas līgums” ir līgums starp Komisiju un mazoglekļa vai bezoglekļa produkta ražotāju, kas izraudzīts ar konkurējošu cenu mehānismu, piemēram, izolē, un saskaņā ar kuru ražotājam nodrošina atbalstu fiksētas summas veidā par saražotā produkta vienību;
- ae) “regulētais subjekts” IVa nodaļas izpratnē ir jebkura fiziska vai juridiska persona, izņemot degvielu galapatērētājus, un kas iesaistīta III pielikumā minētā darbībā un pieder pie kādas no šīm kategorijām:
- i) ja degviela iziet cauri Padomes Direktīvas (ES) 2020/262 ⁽¹⁾ 3. panta 11. punktā definētajai akcīzes preču noliktavai, regulētais subjekts ir minētās direktīvas 3. panta 1. punktā definētais apstiprinātais noliktavas turētājs, kas saskaņā ar minētās direktīvas 7. pantu ir atbildīgs par iekasējamā akcīzes nodokļa samaksu;
 - ii) ja šā punkta i) apakšpunkts nav piemērojams, regulētais subjekts ir jebkura cita persona, kas saskaņā ar Direktīvas (ES) 2020/262 7. pantu vai Padomes Direktīvas 2003/96/EK ⁽²⁾ 21. panta 5. punkta pirmo daļu ir atbildīga par iekasējamā akcīzes nodokļa samaksu attiecībā uz šīs direktīvas IVa nodaļas aptvertajām degvielām;
 - iii) ja šā punkta i) un ii) apakšpunkts nav piemērojams, regulētais subjekts ir jebkura cita persona, kas dalībvalsts relevantajām kompetentajām iestādēm ir jāreģistrē kā atbildīga par akcīzes nodokļa nomaksu, tostarp personas, kas ir atbrīvotas no akcīzes nodokļa maksāšanas, kā norādīts Padomes Direktīvas 2003/96/EK 21. panta 5. punkta ceturtajā daļā;
 - iv) ja šā punkta i), ii) un iii) apakšpunkts nav piemērojams vai ja vairākas personas ir solidāri atbildīgas par tā paša akcīzes nodokļa samaksu, regulētais subjekts ir jebkura cita dalībvalsts iecelta persona;
- af) “degviela” šīs direktīvas IVa nodaļas izpratnē ir jebkurš energoprodukts, kas minēts Direktīvas 2003/96/EK 2. panta 1. punktā, tostarp degvielas, kuras uzskaitītas minētās direktīvas I pielikuma A un C tabulā, kā arī visi citi lietošanai paredzēti produkti, ko pārdošanā piedāvā vai izmanto kā motordegvielu vai kurināmo, kā norādīts minētās Direktīvas 2. panta 3. punktā, tostarp elektroenerģijas ražošanai;

⁽¹⁾ Padomes Direktīva (ES) 2020/262 (2019. gada 19. decembris), ar ko nosaka akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu (OV L 58, 27.2.2020., 4. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Direktīva 2003/96/EK (2003. gada 27. oktobris), kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 31.10.2003., 51. lpp.).

▼ **M15**

- ag) “nodošana patēriņam” šīs direktīvas IVa nodaļā ir nodošana patēriņam, kā definēts Direktīvas (ES) 2020/262 6. panta 3. punktā;
- ah) “TTF gāzes cena” IVa nodaļas izpratnē ir gāzes cena nākamā mēneša nākotnes līgumā par gāzi, ko tirgo *Title Transfer Facility (TTF) Virtual Trading Point*, kuru pārvalda *Gasunie Transport Services B.V.*;
- ai) “*Brent* jēlnaftas cena” IVa nodaļas izpratnē ir nākamā mēneša nākotnes līgumā fiksētā jēlnaftas cena, ko izmanto par atsaucenes cenu naftas pirkumam.

▼ **M2**

II NODAĻA

▼ **M15**

AVIĀCIJA UN JŪRAS TRANSPORTS

*3.a pants***Darbības joma**

Šīs direktīvas 3.b līdz 3.g pantu piemēro kvotu sadalei un piešķiršanai par I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām. Direktīvas 3.ga līdz 3.gg pantu piemēro I pielikumā uzskaitītajām jūras transporta darbībām.

▼ **M2***3.b pants***Aviācijas darbības**

Komisija līdz 2009. gada 2. augustam saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā ◀, izstrādā pamatnostādnes, lai sīki interpretētu I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības.

*3.c pants***Kopējais kvotu daudzums aviācijai**

1. Laikposmam no 2012. gada 1. janvāra līdz 2012. gada 31. decembrim kopējais gaisakuģu operatoriem sadalāmo emisiju kvotu daudzums atbilst 97 % aviācijas vēsturisko emisiju.

▼ **M14**

▼ **M2**

3. Komisija pārskata kopējo gaisakuģu operatoriem sadalāmo emisiju kvotu daudzumu saskaņā ar 30. panta 4. punktu.

▼ M8

3.a Jebkāda kvotu sadale saistībā ar aviācijas darbībām uz lidlaukiem, kas atrodas valstīs ārpus Eiropas Ekonomikas zonas (“EEZ”), un no tiem pēc 2023. gada 31. decembra tiek pārskatīta, kā minēts 28.b pantā.

▼ M2

4. Komisija līdz 2009. gada 2. augustam pieņem lēmumu par aviācijas vēsturiskajām emisijām, pamatojoties uz labākajiem pieejamiem datiem, tostarp aprēķiniem, kuru pamatā ir esošā informācija par satiksmi. Minēto lēmumu izskata 23. panta 1. punktā minētā komiteja.

▼ M14

5. Komisija nosaka kopējo kvotu daudzumu, kas jāsadala gaisakuģu operatoriem par 2024. gadu, pamatojoties uz kopējām tiem gaisakuģu operatoriem sadalītajām kvotām, kuri 2023. gadā veikuši I pielikumā uzskaitītas aviācijas darbības, kam piemēro lineāro samazinājuma koeficientu, kā minēts 9. pantā, un publicē gan šo daudzumu, gan bezmaksas kvotu daudzumu, kāds tiktu sadalīts 2024. gadā saskaņā ar noteikumiem par bezmaksas kvotu sadali, kuri bija spēkā pirms grozījumiem, kas ieviesti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2023/958 ⁽¹⁾.

6. Laikposmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim ne vairāk kā 20 miljonus no 5. punktā minētā kopējā kvotu daudzuma pārredzamā, vienlīdzīgā un nediskriminējošā veidā rezervē komerciālajiem gaisakuģu operatoriem ilgtspējīgu aviācijas degvielu un tādu citu aviācijas degvielu lietošanai, kas nav iegūtas no fosilās degvielas un kas minētas Regulā par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam kā tādas, kas uzskatāmas par ieskaitāmām ilgtspējīgu aviācijas degvielu minimālajā īpatsvarā, kādu aviācijas degvielai, ko degvielas piegādātāji dara pieejamu gaisakuģu operatoriem Savienības lidostās, ir jāsaturs atbilstoši minētajai regulai izmantošanai zemskaņas lidojumiem, par kuriem saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 3. punktu kvotas ir jānodod. Gadījumā, ja lidostā atbilstīgu aviācijas degvielu fiziski nevar attiecināt uz konkrētu lidojumu, saskaņā ar šo daļu rezervētās kvotas ir pieejamas par atbilstīgām aviācijas degvielām, kas uzpildītas minētajā lidostā, proporcionāli emisijām, kas rodas gaisakuģa operatora lidojumos no minētās lidostas, par kuriem saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 3. punktu kvotas ir jānodod.

Saskaņā ar pirmo daļu rezervētās kvotas dalībvalstis piešķir, lai daļēji vai pilnībā segtu cenu atšķirību starp fosilās petrolejas izmantošanu un attiecīgo atbilstīgu aviācijas degvielu izmantošanu, ņemot vērā oglekļa cenas stimulus un saskaņotos minimālos fosilo degvielu nodokļu

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/958 (2023. gada 10. maijs), ar ko Direktīvu 2003/87/EK groza attiecībā uz aviācijas devumu Savienības visas tautsaimniecības mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma pienācīgu īstenošanu (OV L 130, 16.5.2023., 115. lpp.).

▼ M14

līmeņus. Aprēķinot minēto cenu atšķirības, Komisija ņem vērā tehnisko ziņojumu, ko saskaņā ar Regulu par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam publicējusi Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra. Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar šo punktu piešķirtais finansējums ir pamanāms veidā, kas atbilst šīs direktīvas 30.m panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktajām prasībām.

Saskaņā ar šo punktu piešķirtās kvotas attiecas uz:

- a) 70 % no atlikušās cenu starpības starp fosilās petrolejas un no atjaunīgajiem energoresursiem iegūta ūdeņraža izmantošanu un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001 ⁽¹⁾ 2. panta otrās daļas 34. punktā definētajām modernajām biodegvielām, kurām emisiju koeficients ir nulle saskaņā ar šīs direktīvas IV pielikumu vai saskaņā ar īstenošanas aktu, kas pieņemts, ievērojot šīs direktīvas 14. pantu;
- b) 95 % no atlikušās cenu starpības starp fosilās petrolejas un tādu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu izmantošanu, kuras atbilst Direktīvas (ES) 2018/2001 25. pantam un kuras izmanto aviācijā, un kurām emisiju koeficients ir nulle saskaņā ar šīs direktīvas IV pielikumu vai saskaņā ar īstenošanas aktu, kas pieņemts, ievērojot šīs direktīvas 14. pantu;
- c) 100 % no atlikušās cenu starpības starp fosilās petrolejas un jebkuras tādas atbilstīgas aviācijas degvielas izmantošanu, kas nav iegūta no šā punkta pirmajā daļā minētajām fosilajām degvielām, lidostās uz salām, kuru platība ir mazāka nekā 10 000 km² un kurām nav autoceļu vai dzelzceļa savienojuma ar kontinentālo daļu, lidostās, kas nav pietiekami lielas, lai tās varētu definēt kā Savienības lidostas saskaņā ar Regulu par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam, un lidostās, kas atrodas tālākā reģionā;
- d) citos gadījumos, kas nav minēti a), b) un c) apakšpunktā, – 50 % no atlikušās cenu starpības starp fosilās petrolejas un jebkuras tādas atbilstīgas aviācijas degvielas izmantošanu, kuras nav iegūtas no šā punkta pirmajā daļā minētajām fosilajām degvielām.

Kvotu sadalē saskaņā ar šo punktu var ņemt vērā iespējamo atbalstu no citām shēmām valsts līmenī.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

▼ M14

Katru gadu komerciāli gaisakuģu operatori var pieteikties uz kvotu sadali, kura balstīta uz šajā punktā minēto katras atbilstīgās aviācijas degvielas apjomu, kas izmantots lidojumiem, par kuriem laikposmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim saskaņā ar 12. panta 3. punktu kvotas ir jānodod, izņemot lidojumus, attiecībā uz kuriem minētā prasība tiek uzskatīta par izpildītu saskaņā ar 28.a panta 1. punktu. Ja attiecīgajā gadā kvotu pieprasījums šādu degvielu izmantošanai ir lielāks nekā kvotu pieejamība, kvotu daudzumu attiecīgā gada sadalīšanā vienādi samazina visiem attiecīgajiem gaisakuģu operatoriem.

Komisija katru gadu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē detalizētu informāciju par vidējo izmaksu atšķirību starp fosilo petroleju – ņemot vērā oglekļa cenas un saskaņotu minimālo fosilo degvielu nodokļu līmeņu stimulus – un attiecīgajām atbilstīgajām aviācijas degvielām par iepriekšējo gadu.

Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu, paredzot detalizētus noteikumus par to, kā ik gadu aprēķināt šā punkta sestajā daļā minēto izmaksu starpību, par to, kā sadalīt kvotas par šā punkta pirmajā daļā minēto degvielu izmantošanu, un par to, kā aprēķināmas siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas, kas ietaupītas to degvielu izmantošanas rezultātā, kā par tām ziņots saskaņā ar īstenošanas aktu, kas pieņemts, ievērojot 14. panta 1. punktu, un paredzot kārtību, kā ņemt vērā oglekļa cenas un saskaņotu minimālo fosilo degvielu nodokļu līmeņu stimulus.

Līdz 2028. gada 1. janvārim Komisija izvērtē šā punkta piemērošanu un minētā izvērtējuma rezultātus ziņojuma veidā savlaicīgi iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei. Attiecīgā gadījumā ziņojumam var pievienot leģislatīvā akta priekšlikumu, kas paredzētu līdz 2034. gada 31. decembrim sadalīt apjomierobežotu un laikā ierobežotu kvotu daudzumu, lai vēl vairāk stimulētu šā punkta pirmajā daļā minēto degvielu izmantošanu, jo īpaši tādu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo aviācijas degvielu izmantošanu, kuras atbilst Direktīvas (ES) 2018/2001 25. pantam un kuru emisiju koeficients ir nulle saskaņā ar šīs direktīvas IV pielikumu vai saskaņā ar īstenošanas aktu, kas pieņemts, ievērojot šīs direktīvas 14. pantu.

No 2028. gada 1. janvāra Komisija izvērtē šā punkta piemērošanu savā gada ziņojumā, kas tai jāiesniedz, ievērojot 10. panta 5. punktu.

7. Attiecībā uz tādiem lidojumiem no EEZ lidlauka uz lidlauku EEZ, Šveicē vai Apvienotajā Karalistē, kurus 2023. gadā ES ETS neaptvēra, kopējo gaisakuģu operatoriem sadalāmo kvotu daudzumu palielina par tādu kvotu daudzumu, kurā ietilpst bez maksas sadalāmās un izsolāmās kvotas, kāds tiem būtu sadalīts, ja minētajā gadā ES ETS šos lidojumus būtu aptvērusi, un tam piemēro lineāro samazinājuma koeficientu, kā minēts 9. pantā.

▼ M14

8. Atkāpjoties no 12. panta 3. punkta, 14. panta 3. punkta un 16. panta, dalībvalstis uzskata, ka tajos izklāstītās prasības ir apmierinātas, un nevērš nekādas darbības pret gaisakuģu operatoriem attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās lidojumos starp dalībvalsts tālākā reģiona lidlauku un lidlauku tajā pašā dalībvalstī, tostarp citu lidlauku tajā pašā tālākajā reģionā vai citā tās pašas dalībvalsts tālākajā reģionā.

▼ M2*3.d pants***Kvotu sadale aviācijai, izmantojot izsoles****▼ M14**

1. 2024. un 2025. gadā 15 % no 3.c panta 5. un 7. punktā minētajām kvotām, kā arī attiecīgi 25 % 2024. gadā un 50 % 2025. gadā no atlikušajiem 85 % no minētajām kvotām, kuras būtu sadalītas bez maksas, izsola, izņemot 3.c panta 6. punktā un 10.a panta 8. punkta ceturtajā daļā minētos kvotu daudzumus. Minēto gadu atlikušās kvotas sadala bez maksas.

No 2026. gada 1. janvāra izsola visas kvotas, kuras attiecīgajā gadā būtu sadalītas bez maksas, izņemot 3.c panta 6. punktā un 10.a panta 8. punkta ceturtajā daļā minēto kvotu daudzumu.

1.a Bez maksas kvotas gaisakuģu operatoriem sadala proporcionāli to daļai no verificētajām emisijām, kas radušās attiecībā uz 2023. gadu paziņotajās aviācijas darbībās. Minētajā aprēķinā ņem vērā arī verificētās emisijas no aviācijas darbībām, par kurām ziņots attiecībā uz lidojumiem, kurus ES ETS aptver tikai no 2024. gada 1. janvāra. Līdz attiecīgā gada 30. jūnijam kompetentās iestādes izdod kvotas, kas minētajam gadam tiek sadalītas bez maksas.

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz detalizētu kārtību, kā dalībvalstis izsola aviācijas kvotas saskaņā ar šā panta 1. un 1.a punktu, tostarp izsoļu detalizētu kārtību, kas ir nepieciešama, lai ieskaitītu daļu šādu izsoļu ieņēmumu Savienības vispārējā budžetā kā pašu resursus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311. panta trešo daļu. To kvotu skaits, kuras katra dalībvalsts katrā laikposmā paredz izsolīt, ir proporcionāls attiecīgās dalībvalsts

▼ M14

daļai kopējā aviācijas emisiju daudzumā, kas pieļaujams visām dalībvalstīm atskaites gadā, par ko ziņots, ievērojot 14. panta 3. punktu, un kas pārbaudīts, ievērojot 15. pantu. Attiecībā uz katru 13. pantā minēto laikposmu atskaites gads ir kalendārais gads, kas beidzas 24 mēnešus pirms tā laikposma sākuma, uz kuru attiecas izsole. Ar deleģētajiem aktiem nodrošina 10. panta 4. punkta pirmajā daļā izklāstīto principu ievērošanu.

4. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti šīs nodaļas aptverto kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības vispārējā budžetā. Kvotu izsolēs gūtos ieņēmumus vai minētajiem ieņēmumiem līdzvērtīgu summu dalībvalstis izlieto saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 3. punktu.

▼ M2

5. Informācija, kas saskaņā ar šo direktīvu sniegta Komisijai, neatbrīvo dalībvalstis no Līguma 88. panta 3. punktā noteiktā paziņošanas pienākuma.

▼ M14**▼ M15***3.g pants***Monitoringa un ziņošanas plāni**

Administrējošā dalībvalsts nodrošina, ka visi gaisakuģu operatori iesniedz attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei monitoringa plānu, kurā izklāstīti emisiju monitoringa un ziņošanas pasākumi, un ka kompetentā iestāde šādus plānus apstiprina saskaņā ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem.

*3.ga pants***Piemērojamība jūras transporta darbībām**

1. Kvotu sadali un nodošanas prasību piemērošanu attiecībā uz jūras transporta darbībām piemēro piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri iziet no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas piestāšanas ostas un ierodas piestāšanas ostā, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi, kuri kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā piestāšanas ostā ierodas no piestāšanas ostas, kas nav nevienas dalībvalsts jurisdikcijā, simts procentiem (100 %) emisiju no kuģiem, kas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā piestāšanas ostā ierodas no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas piestāšanas ostas, un simts procentiem (100%) emisiju no kuģiem, kas atrodas kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošā piestāšanas ostā.

▼ M15

2. Komisija līdz 2023. gada 31. decembrim ar īstenošanas aktiem izveido sarakstu ar blakus esošām konteineru pārkraušanas ostām un pēc tam ik pēc diviem gadiem līdz 31. decembrim minēto sarakstu atjaunina.

Minētajos īstenošanas aktos ostu uzskaita kā blakus esošu konteineru pārkraušanas ostu, kurās konteineru pārkraušanas īpatsvars (konteineru ekvivalents ir divdesmit pēdas par vienību) pārsniedz 65 % no kopējām konteineru kravām attiecīgajā ostā iepriekšējos divpadsmit mēnešos, par ko ir pieejami attiecīgi dati, un ja minētā osta atrodas ārpus Savienības, bet mazāk kā 300 jūras jūdzes no kādas dalībvalsts jurisdikcijā esošas ostas. Šā punkta piemērošanas nolūkā konteinerus uzskata par pārkrautiem, ja tos izkrauj no kuģa uz ostu vienīgi tādēļ, lai tos iekrautu citā kuģī. Sarakstā, ko Komisija izveidojusi, ievērojot pirmo daļu, neiekļauj ostas, kas atrodas trešā valstī, attiecībā uz kuru minētā trešā valsts faktiski piemēro šai direktīvai līdzvērtīgus pasākumus.

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

3. Šīs direktīvas 9., 9.a un 10. pantu jūras transporta darbībām piemēro tādā pašā veidā, kādā tos piemēro citām ES ETS aptvertajām darbībām, un piemēro turpmāk minēto izņēmumu attiecībā uz 10. panta piemērošanu.

Līdz 2030. gada 31. decembrim daļu no kvotām piešķir dalībvalstīm, kurās saskaņā ar 3.gf pantu dalībvalstu pārziņā esošu kuģošanas sabiedrību īpatsvars salīdzinājumā ar to iedzīvotāju skaitu 2020. gadā un pamatojoties uz pieejamajiem datiem par laikposmu no 2018. līdz 2020. gadam pārsniedz 15 kuģošanas sabiedrības uz miljonu iedzīvotāju. Kvotu daudzums atbilst 3,5 % no papildu kvotu daudzuma, ņemot vērā jūras transportam piemērotā maksimālā daudzuma palielinājumu attiecīgajā gadā, kā minēts 9. panta trešajā daļā. No 2024. līdz 2026. gadam kvotu daudzumu papildus reizina ar attiecīgajam gadam piemērojamo procentuālo daļu saskaņā ar 3.gb panta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu. Ieņēmumi, kas gūti no minētās kvotu daļas izsolīšanas, būtu jāizmanto mērķiem, kas attiecībā uz kuģošanas nozari minēti 10. panta 3. punkta pirmās daļas g) apakšpunktā, kā arī minēti f) un i) apakšpunktā. 50 % no kvotu daudzuma sadala starp attiecīgajām dalībvalstīm, pamatojoties uz to pārziņā esošo kuģošanas sabiedrību īpatsvaru, un atlikumu vienādās daļās sadala starp šīm dalībvalstīm.

*3.gb pants***Jūras transportam piemērojamo prasību pakāpeniska ieviešana**

Kuģošanas sabiedrību pienākums ir nodot kvotas pēc šāda grafika:

▼ M15

- a) 40 % no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2024. gadu un uz kurām attiektos nodošanas prasības saskaņā ar 12. pantu;
- b) 70 % no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2025. gadu un uz kurām attiektos nodošanas prasības saskaņā ar 12. pantu;
- c) 100 % no verificētajām emisijām, kuras paziņotas par 2026. gadu un pēc tam par katru gadu saskaņā ar 12. pantu.

Ja tiek nodots kvotu skaits, kas ir mazāks par jūras transporta verificētajām emisijām 2024. un 2025. gadā, tad pēc tam, kad ir noskaidrota starpība starp verificētajām emisijām un nodotajām kvotām katrā no šiem gadiem, minētajai starpībai atbilstošo kvotu apjomu anulē, nevis izsola saskaņā ar 10. pantu.

*3.gc pants***Noteikumi par ES ETS izmaksu pārvešanu no kuģošanas sabiedrības uz citu subjektu**

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai gadījumos, kad saskaņā ar līgumisku vienošanos galīgo atbildību par degvielas iegādi vai kuģa ekspluatāciju, vai abiem uzņemas nevis kuģošanas sabiedrība, bet cits subjekts, kuģošanas sabiedrība ir tiesīga no attiecīgā subjekta saņemt atlīdzību par izmaksām, ko rada kvotu nodošana.

Šā panta izpratnē kuģa ekspluatācija ir kuģa pārvadātās kravas vai maršruta un kuģa ātruma noteikšana. Kuģošanas sabiedrība joprojām ir atbildīgais subjekts par kvotu nodošanu, kā prasīts šīs direktīvas 3.gb un 12. pantā, un par vispārējo atbilstību noteikumiem valsts tiesību aktos, ar ko transponē šo direktīvu. Dalībvalstis nodrošina, ka to pārziņā esošās kuģošanas sabiedrības pilda pienākumus nodot kvotas saskaņā ar 3.gb un 12. pantu neatkarīgi no šādu kuģošanas sabiedrību tiesībām no komerciāliem operatoriem saņemt atlīdzību par izmaksām, ko rada kvotu nodošana.

*3.gd pants***Jūras transporta emisiju monitorings un ziņošana**

Par emisijām no šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajām jūras transporta darbībām kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde nodrošina, ka tās pārziņā esošā kuģniecības sabiedrība ziņošanas periodā monitorē relevantos parametrus un ziņo par tiem, un kuģošanas sabiedrību administrējošai iestādei iesniedz agregēto emisiju datus uzņēmuma līmenī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2015/757 II nodaļu.

▼ M15*3.ge pants***Jūras transporta emisiju verifikācijas un akreditācijas noteikumi**

Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde nodrošina, ka ziņojumi par agregēto emisiju datiem kuģošanas sabiedrības līmenī, ko kuģošanas sabiedrība iesniegusi saskaņā ar šīs direktīvas 3.gb pantu, tiek verificēti saskaņā ar Regulas (ES) 2015/757 III nodaļā izklāstītajiem verifikācijas un akreditācijas noteikumiem.

*3.gf pants***Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde**

1. Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde ir:
 - a) ja kuģošanas sabiedrība reģistrēta dalībvalstī – dalībvalsts, kurā kuģošanas sabiedrība reģistrēta;
 - b) ja kuģošanas sabiedrība nav reģistrēta dalībvalstī – dalībvalsts, kuras ostās iepriekšējos četros monitoringa gados kuģošanas sabiedrības kuģi visvairāk piestājuši reisos, uz kuriem attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma;
 - c) ja kuģošanas sabiedrība nav reģistrēta dalībvalstī un tās kuģi iepriekšējos četros monitoringa gados nav veikuši nevienu reisu, uz kuriem attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma, dalībvalsts, kurā kuģošanas sabiedrības kuģis ir uzsācis vai pabeidzis savu pirmo reisu, uz kuru attiecas minētajā pantā izklāstītā darbības joma.
2. Pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju, Komisija ar īstenošanas aktiem:
 - a) līdz 2024. gada 1. februārim izveido sarakstu ar tām kuģošanas sabiedrībām, kas veikušas kādu I pielikumā uzskaitīto jūras transporta darbību, uz kuru 2024. gada 1. janvārī vai no šā datuma attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma, un norāda kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi saskaņā ar šā panta 1. punktu;
 - b) līdz 2026. gada 1. februārim un pēc tam ik pēc diviem gadiem izveido atjauninātu sarakstu, lai dalībvalstī reģistrētām kuģošanas sabiedrībām norādītu citu kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi, ja saskaņā ar šā panta 1. punkta a) apakšpunktu kuģošanas sabiedrības mainījušas reģistrācijas dalībvalsti Savienībā, vai lai sarakstā iekļautu kuģošanas sabiedrības, kuras pēcāk ir veikušas kādu I pielikumā uzskaitīto jūrniecības darbību, uz kuru attiecas 3.ga pantā izklāstītā darbības joma saskaņā ar šā panta 1. punkta c) apakšpunktu; un

▼ **M15**

c) līdz 2028. gada 1. februārim un pēc tam ik pēc četriem gadiem izveido atjauninātu sarakstu, lai daļībvalstī neregistrētām kuģošanas sabiedrībām norādītu citu kuģošanas sabiedrību administrējošo iestādi saskaņā ar šā panta 1. punkta b) apakšpunktu.

3. Kuģošanas sabiedrību administrējošā iestāde, kuras pārziņā atbilstīgi sarakstam, kas izveidots saskaņā ar 2. punktu, ir kuģošanas sabiedrība, to patur sava pārziņā neatkarīgi no turpmākām izmaiņām kuģošanas sabiedrības darbībā vai reģistrācijā līdz brīdim, kad attiecīgās izmaiņas tiek iekļautas atjauninātajā sarakstā.

4. Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka sīkus noteikumus par to, kā kuģošanas sabiedrību administrējošām iestādēm administrēt kuģošanas sabiedrības saskaņā ar šo direktīvu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

*3.gg pants***Ziņošana un pārskatīšana**

1. Ja Starptautiskā Jūrniecības organizācija (SJO) pieņem globālu tirgus pasākumu, kura mērķis ir samazināt jūras transporta radītās siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas, Komisija šo direktīvu pārskata, ņemot vērā pieņemto pasākumu.

Šajā nolūkā Komisija, 18 mēnešu laikā pēc šāda globālā tirgus pasākuma pieņemšanas un pirms tas sācis darboties, iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā Komisija analizē šādus globālā tirgus pasākuma aspektus:

- a) vērienīgums, ņemot vērā Parīzes nolīguma mērķus;
- b) vispārējā vidiskā integritāte, tostarp salīdzinājumā ar šīs direktīvas noteikumiem par jūras transportu; un
- c) ikvienu jautājumu, kas attiecas uz saskaņotību starp ES ETS un minēto pasākumu.

Attiecīgā gadījumā Komisija šā punkta otrajā daļā minētajam ziņojumam var pievienot leģislatīvā akta priekšlikumu, ar ko groza šo direktīvu, lai tā atbilstu Savienības 2030. gada klimata mērķrādītājam, Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajam klimatneitralitātes mērķuzdevumam un mērķim saglabāt Savienības klimatneitralitātes vidisko integritāti un efektivitāti, lai nodrošinātu saskaņotību starp globālā tirgus pasākuma īstenošanu un ES ETS, vienlaikus izvairoties no liela divkārša sloga.

▼ M15

2. Ja SJO līdz 2028. gadam nepieņem globālo tirgus pasākumu, kura mērķis ir samazināt jūras transporta radītās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem un vismaz līdz līmenim, kas ir salīdzināms ar to, kāds noteikts saskaņā ar šo direktīvu pieņemtajos Savienības pasākumos, Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā, ņemot vērā Parīzes nolīguma mērķus, ir izvērtēta vajadzība piemērot kvotu sadali un nodošanas prasības attiecībā uz vairāk nekā piecdesmit procentiem (50 %) emisiju, ko rada kuģi reisos starp dalībvalsts jurisdikcijā esošu piestāšanas ostu un piestāšanas ostu ārpus dalībvalsts jurisdikcijas. Ziņojumā Komisija jo īpaši ņem vērā progresu SJO līmenī un analizē, vai kādā trešā valstī ir ieviests tirgus pasākums, kas ir līdzvērtīgs šai direktīvai, un izvērtē risku, ka varētu pieaugt izvairīšanās prakse, tostarp pāriešana uz citiem transporta veidiem vai ostu mezglu pārvietošana uz ostām ārpus Savienības.

Vajadzības gadījumā pirmajā daļā minētajam ziņojumam pievieno legīslatīvā akta priekšlikumu, ar ko groza šo direktīvu.

3. Komisija uzrauga to, kā tiek īstenota šī nodaļa attiecībā uz jūras transportu, jo īpaši nolūkā atklāt izvairīšanās praksi, lai šādu rīcību novērstu agrīnā posmā, tostarp ņemot vērā tālākos reģionus, un no 2024. gada reizi divos gados iesniedz ziņojumu par šīs nodaļas īstenošanu attiecībā uz jūras transportu un iespējamām tendencēm saistībā ar kuģošanas sabiedrību mēģinājumiem izvairīties no šīs direktīvas prasībām. Komisija uzrauga arī ietekmi *inter alia* saistībā ar iespējamu transporta izmaksu pieaugumu, tirgus izkropļojumiem un ostu satiksmes izmaiņām, tādām kā ostu apiešana un pārkraušanas centru pārvietošana, un uzrauga jūras transporta nozares vispārējo konkurētspēju dalībvalstīs un jo īpaši ietekmi uz kuģniecības pakalpojumiem, kas sastāda būtiskus teritoriju savienošanas pakalpojumus. Vajadzības gadījumā Komisija ierosina pasākumus, lai nodrošinātu šīs nodaļas efektīvu īstenošanu attiecībā uz jūras transportu, jo īpaši pasākumus minēto tendenču novēršanai kuģošanas sabiedrībās, kuras cenšas apiet šīs direktīvas prasības.

4. Ne vēlāk kā 2028. gada 30. septembrī Komisija izvērtē, vai ir lietderīgi pagarināt 3.gā panta 3. punkta otrās daļas piemērošanu pēc 2030. gada 31. decembra, un vajadzības gadījumā iesniedz attiecīgu legīslatīvā akta priekšlikumu.

5. Ne vēlāk kā 2026. gada 31. decembrī Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā Komisija izvērtē realizējamību un ekonomisko, vidisko un sociālo ietekmi, ko radītu tādu kuģu, tostarp atkrastes kuģu, emisiju iekļaušana šajā direktīvā, kuru bruto tonnāža ir mazāka par 5 000 tonnām, taču ne mazāka par 400 tonnām, un Komisija jo īpaši balstās uz analīzi, kas pievienota Regulas (ES) 2015/757 pārskatīšanas dokumentam un kas jāpabeidz līdz 2024. gada 31. decembrim.

▼ M15

Ziņojumā ņem vērā arī savstarpējo saikni starp šo direktīvu un Regulu (ES) 2015/757 un izmanto tās piemērošanā gūto pieredzi. Ziņojumā Komisija arī izvērtē, kāds ir vislabākais veids, kā šī direktīva var veicināt atjaunīgo un mazoglekļa kuģu degvielu ieviešanu, balstoties uz aprites ciklu. Vajadzības gadījumā ziņojumam var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus.

▼ M2

III NODAĻA

STACIONĀRAS IEKĀRTAS

▼ M15*3.h pants***Darbības joma**

Šo nodaļu piemēro siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujām, kā arī kvotu sadalei un piešķiršanai par I pielikumā uzskaitītajām darbībām, kas nav ne aviācijas darbības, ne jūras transporta darbības.

▼ M4*4. pants***Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas**

Dalībvalstis nodrošina, ka no 2005. gada 1. janvāra neviena iekārta neveic I pielikumā minētās darbības, kuru rezultātā rodas attiecīgā emisija, ja vien operatoram nav saskaņā ar 5. un 6. pantu kompetentas iestādes izsniegtas atļaujas vai arī iekārta ir izslēgta no ►M9 ES ETS ◀ saskaņā ar 27. pantu. Šo noteikumu attiecina arī uz iekārtām, kas iekļautas saskaņā ar 24. pantu.

▼ B*5. pants***Pieteikums siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas saņemšanai**

Pieteikumā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas saņemšanai no kompetentās iestādes ir jāiekļauj šādi apraksti:

- a) iekārta un tās darbība, norādot izmantoto tehnoloģiju;
- b) izejmateriāli un palīgmateriāli, kuru izmantošana var radīt I pielikumā minēto gāzu emisiju;
- c) I pielikumā minēto gāzu emisijas avoti no iekārtas; un

▼ M4

- d) plānotie pasākumi, lai veiktu emisijas monitoringu un ziņotu par to saskaņā ar 14. pantā minētajiem ►M9 aktiem ◀.

▼ B

Pieteikumā ir jāiekļauj arī netehnisks pirmajā daļā minēto ziņu apkopojums.

*6. pants***Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju nosacījumi un saturs**

1. Kompetentā iestāde piešķir siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju, kas dod pilnvaru emitēt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes no visas iekārtas vai tās daļas, ja minētā iestāde ir pārliecināta, ka operators spēj veikt emisijas monitoringu un par to ziņot.

Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujas var attiekties uz vienu vai vairākām iekārtām tajā pašā objektā, kuras darbina viens un tas pats operators.

▼ M9

▼ B

2. Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļaujās ir šāda informācija:

- a) operatora vārds vai nosaukums un adrese;
- b) iekārtas darbības un emisiju apraksts;

▼ M4

c) monitoringa plāns, kas atbilst prasībām saskaņā ar 14. pantā minētajiem ► **M9** aktiem ◀. Dalībvalstis var atļaut operatoriem atjaunot monitoringa plānus, negrozot atļauju. Operatori jebkuru atjaunoto monitoringa plānu iesniedz apstiprināšanai kompetentajā iestādē;

▼ B

d) prasības attiecībā uz ziņošanu; un

▼ M15

e) saistības nodot kvotas, kas līdzvērtīgas iekārtas kopējām emisijām attiecīgā kalendārā gada laikā, kuras ir verificētas saskaņā ar 15. pantu, ievērojot 12. panta 3. punktā noteikto termiņu.

▼ M4*7. pants***Pārmaiņas attiecībā uz iekārtām**

Operators informē kompetento iestādi par visām plānotajām pārmaiņām attiecībā uz iekārtas būtību, darbību, paplašināšanu vai būtisku jaudas samazināšanu, sakarā ar ko var būt vajadzība atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas atļauju. Attiecīgā gadījumā kompetentā iestāde atjaunina atļauju. Ja mainās iekārtas operatora identitāte, kompetentā iestāde atjaunina atļauju, iekļaujot tajā jaunā operatora vārdu vai nosaukumu un adresi.

▼ **M15**8. *Pants***Saskaņošana ar Direktīvu 2010/75/ES**

Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, ja ar iekārtām veic Direktīvas 2010/75/ES I pielikumā iekļautās darbības, siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju piešķiršanas nosacījumi un procedūra tiek saskaņota ar minētajā direktīvā paredzētajiem atļaujas piešķiršanas nosacījumiem un procedūru. Šīs direktīvas 5., 6. un 7. pantā noteiktās prasības var iekļaut Direktīvā 2010/75/ES paredzētajās procedūrās.

Komisija izskata, cik efektīva ir sinerģija ar Direktīvu 2010/75/ES. Ar vidi un klimatu saistītās atļaujas tiek koordinētas, lai nodrošinātu, ka Savienības klimata un enerģētikas mērķu realizēšanai nepieciešamie pasākumi tiek īstenoti efektīvi un ātri. Komisija var iesniegt ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar jebkādu turpmāku šīs direktīvas pārskatīšanu.

▼ **M4**9. *pants***► M9 Savienības ◀ kvotu kopapjoms**

Ik gadus piešķirto ► M9 Savienības ◀ kvotu kopapjoms, sākot ar 2013. gadu, lineāri samazinās, par aprēķina atskaites punktu ņemot 2008.–2012. gada perioda vidu. Apjomu samazina, piemērojot lineāru koeficientu 1,74 %, salīdzinot ar to gada vidējo kvotu kopapjomu, kuras dalībvalstis piešķirušas saskaņā ar Komisijas lēmumiem par emisiju kvotu valsts sadales plāniem laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam. ► A1 Horvātijas pievienošanās rezultātā ► M9 Savienības ◀ kvotu kopapjomu palielina tikai par kvotu apjomu, ko Horvātijā izsola saskaņā ar 10. panta 1. punktu. ◀

▼ **M9**

No 2021. gada lineārais koeficients ir 2,2 %.

▼ **M15**

Savienības kvotu kopapjomu 2024. gadā samazina par 90 miljoniem kvotu. Savienības kvotu kopapjomu 2026. gadā samazina par 27 miljoniem kvotu. Savienības kvotu kopapjomu 2024. gadā palielina par 78,4 miljoniem kvotu jūras transportam. Lineārais koeficients ir 4,3 % no 2024. gada līdz 2027. gadam un 4,4 % no 2028. gada. Lineāro koeficientu piemēro arī kvotām, kas atbilst jūras transporta darbību vidējām emisijām, kuras paziņotas saskaņā ar Regulu (ES) 2015/757 par 2018. un 2019. gadu un uz kurām attiecas šīs direktīvas 3.gā pants. Savienības kvotu kopapjomu Komisija publicē līdz 2023. gada 6. septembrim.

Attiecīgi no 2026. gada 1. janvāra un 2027. gada 1. janvāra kvotu daudzumu palielina, lai ņemtu vērā citu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju aptvērums, kas nav CO₂ emisijas no jūras transporta

▼ **M15**

darbībām, un piekrastes kuģu emisiju aptvērums, pamatojoties uz to emisijām par pēdējo gadu, par kuru ir pieejami dati. Neatkarīgi no 10. panta 1. punkta, kvotas, kas rodas šā palielinājuma rezultātā, dara pieejamas inovāciju atbalstam saskaņā ar 10.a panta 8. punktu.

▼ **M4***9.a pants*► **M9** Savienības ◀ kvotu apjoma korekcija

1. Kas attiecas uz iekārtām, kuras laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam saskaņā ar 24. panta 1. punktu bija iekļautas ► **M9** ES ETS ◀, no 2013. gada 1. janvāra tām piešķiramo kvotu apjomu koriģē tā, lai tas atspoguļotu to vidējo apjomu gadā, kurš šīm iekārtām bija piešķirts periodā, kad notika šo iekārtu iekļaušana ► **M9** ES ETS ◀, un kurš turklāt koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

2. Kas attiecas uz iekārtām, kuras veic I pielikumā minētās darbības un kuras ► **M9** ES ETS ◀ iekļautas tikai no 2013. gada, dalībvalstis nodrošina, ka šādu iekārtu operatori attiecīgajai kompetentajai iestādei iesniedz pienācīgi pamatotus un neatkarīgi pārbaudītus datus par emisijām, lai šīs iekārtas varētu ņemt vērā, koriģējot ► **M9** Savienībai ◀ piešķiramo kvotu apjomu.

Visus šādus datus līdz 2010. gada 30. aprīlim iesniedz attiecīgajai kompetentajai iestādei saskaņā ar noteikumiem, kas pieņemti atbilstīgi 14. panta 1. punktam.

Ja iesniegtie dati ir pienācīgi pamatoti, kompetentā iestāde par to paziņo Komisijai līdz 2010. gada 30. jūnijam un piešķiramo kvotu apjomu, kas koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu, attiecīgi koriģē. Ja iekārtas emitē nevis CO₂, bet citas siltumnīcas efektu izraisošās gāzes, kompetentā iestāde var paziņot zemāku emisiju apjomu, ņemot vērā šo iekārtu emisiju samazināšanas potenciālu.

3. Komisija līdz 2010. gada 30. septembrim publicē 1. un 2. punktā minētos koriģētos apjomus.

4. Attiecībā uz iekārtām, kas izslēgtas no ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 27. pantu, ► **M9** Savienības ◀ kvotu kopapjoms, kas tiks piešķirts no 2013. gada 1. janvāra, ir jākoriģē, to samazinot tā, lai atspoguļotu šo iekārtu pārbaudīto emisiju gada vidējo apjomu laikposmā no 2008. gada līdz 2010. gadam, kas koriģēts ar 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

▼ **M4***10. pants***Kvotu izsole**▼ **M9**

1. Sākot ar 2019. gadu, dalībvalstis izsola visas kvotas, kas nav piešķirtas bez maksas saskaņā ar šīs direktīvas 10.a un 10.c pantu un kas nav ieskaitītas tirgus stabilitātes rezervē, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2015/1814 ⁽¹⁾ (“tirgus stabilitātes rezerve”), vai anulētas saskaņā ar šīs direktīvas 12. panta 4. punktu.

Sākot ar 2021. gadu un neskarot iespējamu samazinājumu, ievērojot 10.a panta 5.a punktu, izsolāmā kvotu daļa ir 57 %.

▼ **M15**

2 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2021. līdz 2030. gadam izsola, lai izveidotu fondu, kura mērķis ir uzlabot energoefektivitāti un modernizēt energosistēmas dažās dalībvalstīs (“saņēmējās dalībvalstīs”), kā noteikts 10.d pantā (“modernizācijas fonds”). Minētā kvotu apjoma saņēmējās dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja. Šim kvotu apjomam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma A daļu.

Turklāt 2,5 % no kopējā kvotu daudzuma laikā no 2024. gada līdz 2030. gadam izsola Modernizācijas fonda labā. Minētā kvotu apjoma saņēmējās dalībvalstis ir dalībvalstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2016.–2018. gadā nesasniedza 75 % no Savienības vidējā rādītāja. Minētajam kvotu apjomam atbilstošos līdzekļus sadala saskaņā ar IIb pielikuma B daļu.

▼ **M9**

Atlikušo kopējo kvotu daudzumu, ko izsola dalībvalstis, sadala saskaņā ar 2. punktu.

▼ **M7**

1.a Ja kvotu apjoms, kas dalībvalstīm jāizsola katra šīs direktīvas ► **M9** 13. pantā ◀ minētā perioda pēdējā gadā, par vairāk nekā 30 % pārsniedz to kvotu paredzamo vidējo apjomu, kas izsolāms nākamā perioda pirmajos divos gados pirms Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 5. punkta piemērošanas, tad no perioda pēdējā gadā izsolāmo kvotu apjoma atskaita divas trešdaļas no starpības starp abiem apjomiem un to vienādās daļās pieskaita apjomiem, kas dalībvalstīm jāizsola nākamā perioda pirmajos divos gados.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris) par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību un ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK (OV L 264, 9.10.2015., 1. lpp.).

▼ M4

2. Kopējo kvotu apjomu, ko izsolīs katra dalībvalsts, veido šādi komponenti:

- a) ► **M9** 90 % ◀ no kopējā izsolāmā kvotu apjoma sadala starp dalībvalstīm tādās daļās, kas ir vienādas ar attiecīgās dalībvalsts pārbaudīto emisiju daļu vidējo rādītāju ► **M9** ES ETS ◀ 2005. gadā vai vidējo rādītāju laikposmā no 2005. gada līdz 2007. gadam (atkarībā no tā, kura no vērtībām ir lielāka);

▼ M9

- b) 10 % no kopējā izsolāmā kvotu daudzuma sadala starp dažām dalībvalstīm Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad, tādējādi kvotu apjomu, ko šis dalībvalstis izsola saskaņā ar a) apakšpunktu, palielinot par II.a pielikumā norādīto procentuālo daudzumu.

▼ M4

Attiecībā uz dalībvalstīm, kuras ► **M9** ES ETS ◀ 2005. gadā nepiedalījās, a) apakšpunktā paredzēto daļu aprēķina, izmantojot šo valstu pārbaudītās emisijas ► **M9** ES ETS ◀ 2007. gadā.

▼ M9

Ja vajadzīgs, b) apakšpunktā minētos procentuālos apjomus proporcionāli pielāgo, lai nodrošinātu, ka pārdalītais apjoms ir 10 %.

▼ M15

3. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti šā panta 2. punktā minētajās kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis minētos ieņēmumus, izņemot ieņēmumus, ko izmanto, lai kompensētu šīs direktīvas 10.a panta 6. punktā minētās netiešās oglekļa izmaksas, vai šo ieņēmumu finansiālās vērtības ekvivalentu izmanto vienam vai vairākiem šādiem nolūkiem:

▼ M4

- a) siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšana, tostarp iemaksas Pasaules energoefektivitātes un atjaunojamās enerģijas fondā un Pielāgošanas fondā, kura darbību aizsāka Poznaņas Konferencē par klimata pārmaiņām (*COP 14* un *COP/MOP 4*), pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei, finansējums pētniecībai un attīstībai, kā arī demonstrācijas projektiem, lai samazinātu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņām, tostarp līdzdalība Eiropas Energo tehnoloģiju stratēģiskā plāna un Eiropas Tehnoloģiju platformu iniciatīvās;

▼ **M15**

- b) atjaunīgo energoresursu un elektropārvades tīklu attīstīšana, lai izpildītu Savienības saistības attiecībā uz atjaunīgo enerģiju un sasniegtu Savienības starpsavienojumu mērķrādītājus kā arī citu tehnoloģiju attīstīšana, kas veicina pāreju uz drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku, un palīdzība Savienībai izpildīt apņemšanos palielināt energoefektivitāti līdz līmenim, par kuru panākta vienošanās attiecīgajos leģislatīvajos aktos, tostarp elektroenerģijas ražošanu no atjaunīgajiem resursiem, ko veic pašražotāji un atjaunīgās enerģijas kopienas;
- c) pasākumi atmežošanas novēršanai un kūdrāju, mežu un citu sauszemes ekosistēmu vai jūras ekosistēmu aizsardzības un atjaunošanas atbalstam, tostarp pasākumi, kas veicina to aizsardzību, atjaunošanu un labāku pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz aizsargājamām jūras teritorijām, un palielina bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgu apmežošanu un mežu atjaunošanu, tostarp tajās jaunattīstības valstīs, kuras ratificējušas Parīzes nolīgumu, un pasākumi, ar ko īstenot tehnoloģiju pārnesei un sekmēt pielāgošanos klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei minētajās valstīs;
- d) oglekļa sekvestrēšana mežsaimniecībā un augsnē Savienībā;
- e) CO₂ uztveršana un ģeoloģiskā uzglabāšana videi drošā veidā, īpaši no cietā fosilā kurināmā spēkstacijām, kā arī daudzām rūpniecības nozarēm un apakšnozarēm, tostarp trešās valstīs, un inovatīvas tehnoloģiskas oglekļa piesaistes metodes, piemēram, tiešā uztvere no gaisa un uzglabāšana;
- f) investēšana pārejā uz tādiem transporta veidiem, kas būtiski veicina nozares dekarbonizāciju, un tās paātrināšana, tostarp izstrādājot klimatam draudzīgus pasažieru un kravu dzelzceļa transporta un autobusu pakalpojumus un tehnoloģijas, pasākumus jūrniecības nozares dekarbonizācijai, tostarp uzlabojot kuģu un ostu energoefektivitāti, inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, un ilgtspējīgas alternatīvās degvielas, piemēram, ūdeņradi un amonjaku, ko ražo no atjaunīgajiem energoresursiem, un bezemisiju dzinēju tehnoloģijas, kā arī pasākumu lidostu dekarbonizācijas atbalstam finansēšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/94/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par vienlīdzīgu konkurences apstākļu nodrošināšanu ilgtspējīgam gaisa transportam;

▼ **M4**

- g) energoefektivitātes un tīro tehnoloģiju pētniecības un attīstības finansēšana nozarēs, uz kurām attiecas šī direktīva;

▼ **M15**

- h) pasākumi, kas paredzēti energoefektivitātes, centralizētu siltumapgādes sistēmu un siltumizolācijas uzlabošanai, efektīvas un atjaunīgas siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmu atbalstam, vai pamatīgas un pakāpeniskas ēku kapitālās renovācijas atbalstam saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/31/ES ⁽¹⁾, sākot ar to ēku renovāciju, kurām ir viszemākie rādītāji;

- ha) finansiāla atbalsta sniegšana, lai risinātu sociālos aspektus mājāsaimniecībās ar zemiem un vidējiem ienākumiem, tostarp samazinot kropļojošus nodokļus un mērķtiecīgi samazinot nodevas un maksas par elektroenerģiju, kas iegūta no atjaunīgajiem energoresursiem;

- hb) valstu klimata dividenžu shēmu finansēšana ar pierādītu pozitīvu ietekmi uz vidi, kā dokumentēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 ⁽²⁾ 19. panta 2. punktā minētajā gada ziņojumā;

▼ **M4**

- i) ► **M9** ES ETS ◀ pārvaldības administratīvo izdevumu segšana;

▼ **M9**

- j) klimata pasākumu finansēšana neaizsargātās trešās valstīs, tostarp pielāgošanās klimata pārmaiņu ietekmei;

▼ **M15**

- k) darbaspēka prasmju pilnveides un pārorientācijas veicināšana, lai ciešā koordinācijā ar sociālajiem partneriem sekmētu taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku, jo īpaši reģionos, kurus visvairāk skārušas nodarbinātības izmaiņas, un investīcijas to darba ņēmēju, tostarp jūras transporta darba ņēmēju, kvalifikācijas celšanā un pārkvalificēšanā, kurus, iespējams, skārusi pārkārtošanās;

- l) jebkādu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes riska novēršana nozarēs, uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/956 ⁽³⁾ I pielikums, atbalstot pārkārtošanos un veicinot to dekarbonizāciju saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/956 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido oglekļa ievadkorekcijas mehānismu (OV L 130, 16.5.2023., 52.. lpp.).

▼ **M15**

Nosakot kvotu izsolēs gūto ieņēmumu izmantojumu, dalībvalstis ņem vērā vajadzību turpināt starptautiskā klimatfinansējuma palielināšanu neaizsargātās trešās valstīs, kas minētas pirmās daļas j) apakšpunktā.

Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviesušas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitikas, tostarp jo īpaši jaunattīstības valstīs, vai tādas iekšējās regulatīvās rīcībpolitikas tāda finansiālā atbalsta piesaistei, kurš paredzēts pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga ieņēmumiem, kas minēti pirmajā daļā.

Ziņojumos, ko dalībvalstis iesniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1999 19. panta 2. punktu, tās informē Komisiju par ieņēmumu izmantojumu un veiktajiem pasākumiem atbilstīgi šim punktam, attiecīgā gadījumā attiecīgi norādot, kuri ieņēmumi tiek izmantoti un kuras darbības tiek veiktas, lai īstenotu to integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, kas iesniegti saskaņā ar minēto regulu, un taisnīgas pārkārtošanās teritoriālos plānus, kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1056 ⁽¹⁾ 11. pantu.

Ziņojumi ir pietiekami detalizēti, lai Komisija varētu novērtēt, kā dalībvalstis nodrošina atbilstību pirmajai daļai.

▼ **M9**

4. ► **M15** Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs direktīvas 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz laika grafiku, administrēšanu un citiem tādiem izsoles aspektiem, tostarp izsoles kārtību, kuri ir nepieciešami, lai daļu no ieņēmumiem kā ārēji piešķirtus ieņēmumus saskaņā ar šīs direktīvas 30.d panta 4. punktu vai kā pašu resursus saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu pārskaitītu Savienības budžetā, tādējādi nodrošinot, ka izsoles norit atklāti, pārredzami, saskaņoti un bez diskriminācijas. Tādēļ procesam ir jābūt pārredzamam, jo īpaši attiecībā uz izsoļu laika grafiku un secību un uz prognozētajiem pieejamo kvotu apjomiem. ◀

Minētie deleģētie akti nodrošina, ka izsoles rīko tā, lai garantētu, ka:

- a) operatoriem un jo īpaši visiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, uz ko attiecas ES ETS, ir pilnīga, godīga un taisnīga piekļuve;
- b) visiem dalībniekiem vienlaicīgi ir piekļuve vienai un tai pašai informācijai un ka dalībnieki nerada šķēršļus izsoļu norisei;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1056 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (OV L 231, 30.6.2021., 1. lpp.).

▼ M9

c) izsoļu organizēšana un dalība tajās ir izmaksu ziņā lietderīga un netiek radītas nevajadzīgas administratīvās izmaksas; un

d) maziem emitētājiem nodrošina piekļu kvotām.

▼ M4

Dalībvalstis iesniedz ziņojumus par katras izsoles noteikumu pareizu īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz godīgu un atklātu pieeju, pārredzamību, cenu veidošanu, kā arī tehniskajiem un ekspluatācijas aspektiem. Šie ziņojumi ir jāiesniedz mēneša laikā pēc izsoles norises un jāpublisko Komisijas interneta vietnē.

▼ M15

5. Komisija uzrauga Eiropas oglekļa tirgus darbību. Katru gadu tā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par oglekļa tirgus darbību un citiem attiecīgajiem klimata un enerģētikas politikas pasākumiem, tostarp par izsoļu darbību, likviditāti un izsolītajiem kvotu apjomiem, un kopsavilkumu par informāciju, ko Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) sniegusi saskaņā ar šā panta 6. punktu, un par informāciju, ko dalībvalstis sniegušas par 10.a panta 6. punktā minētajiem finansiālajiem pasākumiem. Ja nepieciešams, dalībvalstis nodrošina, ka visa attiecīgā informācija Komisijai tiek iesniegta vismaz divus mēnešus pirms ziņojuma pieņemšanas Komisijā.

6. EVTI regulāri uzrauga Eiropas oglekļa tirgus integritāti un pārredzamību, jo īpaši attiecībā uz tirgus svārstīgumu un cenu attīstību, izsoļu darbību, tirdzniecības operācijām emisijas kvotu un to atvasināto instrumentu tirgū, tostarp ārpusbiržas tirdzniecību, likviditāti un tirgotos apjomus, kā arī tirgus dalībnieku kategorijas un tirdzniecības praksi, tostarp finanšu starpnieku pozīcijas. EVTI savos novērtējumos iekļauj attiecīgos konstatējumus un vajadzības gadījumā sniedz ieteikumus Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1095/2010⁽¹⁾ 32. panta 3. punktu. Lai veiktu šā punkta pirmajā teikumā minētos uzdevumus, EVTI un attiecīgās kompetentās iestādes sadarbojas un apmainās ar detalizētu informāciju par visu veidu darījumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 596/2014⁽²⁾ 25. pantu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1095/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 596/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par tirgus ļaunprātīgu izmantošanu (Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regula) un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/6/EK un Komisijas Direktīvas 2003/124/EK, 2003/125/EK un 2004/72/EK (OV L 173, 12.6.2014., 1. lpp.).

▼ **M4***10.a pants*► **M9** Savienības ◀ mēroga pagaidu noteikumi, lai saskaņotu bezmaksas kvotu piešķiršanu▼ **M9**

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz Savienības mēroga un pilnībā saskaņotiem noteikumiem par šā panta 4., 5., 7. un 19. punktā minēto kvotu sadali.

▼ **M4**

Pirmajā daļā minētajos noteikumos pēc iespējas paredz ► **M9** Savienības ◀ mēroga *ex ante* līmeņatzīmes, lai panāktu, ka kvotu sadale rosina samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un izmantot energoefektīvas tehnoloģijas, uzmanību pievēršot vislietderīgākajiem paņēmieniem, aizstājējiem, alternatīviem ražošanas procesiem, augstas efektivitātes koģenerācijai, energoefektīvai dūmgāzu izmantošanai, biomasas izmantošanai un CO₂ uztveršanai, transportēšanai un uzglabāšanai, ja šādas iekārtas ir pieejamas; kvotu sadale nerada stimulu palielināt emisijas. Bezmaksas kvotas nesadala saistībā ar jebkādu elektroenerģijas ražošanu, izņemot gadījumus, uz kuriem attiecas 10.c pants, un izņemot elektroenerģiju, kas ražota, izmantojot dūmgāzes.

▼ **M15**

Ja uz iekārtu attiecas pienākums veikt energoauditu vai ieviest sertificētu energovadības sistēmu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES ⁽¹⁾ 8. pantu un ja audita ziņojuma vai sertificētās energovadības sistēmas ieteikumi nav īstenoti, bezmaksas kvotu apjomu samazina par 20 %, ja vien relevanto investīciju atmaksāšanās laiks nepārsniedz trīs gadus vai šo investīciju izmaksas nav nesamērīgas. Bezmaksas kvotu apjomu nesamazina, ja operators pierāda, ka tas ir īstenojis citus pasākumus, kas ļāvuši panākt tādu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājumus, kuri ir līdzvērtīgi tiem pasākumiem, kuri ir ieteikti attiecīgās iekārtas audita ziņojumā vai attiecīgās iekārtas sertificētajā energovadības sistēmā.

Komisija papildina šo direktīvu, nosakot saskaņā ar šo punktu pieņemtajos deleģētajos aktos un neskarot noteikumus, kas piemērojami saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES, administratīvi vienkāršus saskaņotus noteikumus šā punkta trešās daļas piemērošanai, kas nodrošina, ka nosacījumu piemērošana neapdraud vienlīdzīgus konkurences apstākļus, vides integritāti vai vienlīdzīgu attieksmi pret iekārtām visā Savienībā. Minētajos saskaņotajos noteikumos jo īpaši paredz termiņus, kritērijus īstenoto energoefektivitātes pasākumu atzīšanai, kā arī alternatīvus pasākumus siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanai, izmantojot valsts īstenošanas pasākumu procedūru saskaņā ar šīs direktīvas 11. panta 1. punktu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

▼ M15

Papildus šā punkta trešās daļas prasībām samazinājumu par 20 %, kas noteikts minētajā daļā, piemēro, ja līdz 2024. gada 1. maijam tādu iekārtu operatori, kuru siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju līmenis ir augstāks nekā 80 procentīles no relevanto produkta līmeņatzīmju emisijas līmeņiem, nav izstrādājuši klimatneitralitātes plānu katras minētās iekārtas darbībām, uz kurām attiecas šī direktīva. Minētajā plānā ietver 10.b panta 4. punktā norādītos elementus, un to sagatavo saskaņā ar 10.b panta 4. punktā paredzēto īstenošanas aktu. Direktīvas 10.b panta 4. punktu interpretē tā, ka tas attiecas tikai uz iekārtas līmeni. Direktīvas 10.b panta 4. punkta trešās daļas b) apakšpunktā minēto mērķu un atskaites punktu sasniegšanu verificē attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam attiecībā uz katru laikposmu, kas beidzas katra piektā gada 31. decembrī, saskaņā ar 15. pantā paredzētajām verifikācijas un akreditācijas procedūrām. bezmaksas kvotas, kas pārsniedz 80 %, nesadala, ja starpposma mērķu un atskaites punktu sasniegšana nav verificēta attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada beigām vai attiecībā uz laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam.

Kvotas, kas saskaņā ar šā punkta trešo un piekto daļu nav sadalītas bezmaksas kvotu samazinājuma dēļ, izmanto, lai atbrīvotu iekārtas no korekcijas saskaņā ar šā panta 5. punktu. Šādu nesadalītu kvotu gadījumā 50 % no šīm kvotām dara pieejamus inovācijas atbalstam saskaņā ar šā panta 8. punktu. Pārējos 50 % no minētajām kvotām izsola saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 1. punktu, un dalībvalstīm attiecīgie ieņēmumi jāizmanto, lai novērstu atlikušo oglekļa emisiju pārvirzes risku sektoros, uz kuriem attiecas Regulas (ES) 2023/956 I pielikums, atbalstot pārkārtošanos un veicinot to dekarbonizāciju saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem.

Nekādas bezmaksas kvotas nesadala iekārtām sektoros un apakšsektoros, ciktāl tos aptver citi pasākumi, kuru mērķis ir novērst oglekļa emisiju pārvirzi, kā noteikts Regulā (ES) 2023/956. Šā punkta pirmajā daļā minētos pasākumus attiecīgi pielāgo.

Katrai nozarei un apakšnozarei līmeņatzīmes parasti aprēķina attiecībā uz galaproduktu, nevis izejmateriāliem, lai tādējādi attiecīgajā nozarē vai apakšnozarē visā ražošanas procesā iespējami vairāk samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas un palielinātu energoefektīvus ietaupījumus. Lai nodrošinātu papildu stimulus siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanai un energoefektivitātes uzlabošanai un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus iekārtām, kurās izmanto jaunas tehnoloģijas, kas daļēji samazina vai pilnībā novērš siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, un iekārtām, kurās izmanto esošās tehnoloģijas, noteiktās Savienības mēroga *ex ante* līmeņatzīmes pārskata

▼ **M15**

attiecībā uz to piemērošanu laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam, ņemot vērā esošo galaproduktu līmeņatzīmju definīciju un sistēmas robežu iespējamās izmaiņas, un par pamatprincipiem uzskata materiālu izmantošanas aprites potenciālu un to, ka līmeņatzīmēm jābūt neatkarīgām no izejvielām un ražošanas procesa veida, ja ražošanas procesiem ir tāds pats mērķis. Komisija cenšas pieņemt īstenošanas aktus, lai noteiktu pārskatītās līmeņatzīmju vērtības bezmaksas kvotu sadalei saskaņā ar 2. punkta trešo daļu, cik drīz vien iespējams un pirms laikposma no 2026. līdz 2030. gadam sākuma.

▼ **M4**

Nosakot principus *ex-ante* līmeņatzīmes izstrādei atsevišķās nozarēs un apakšnozarēs, Komisija apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, tostarp attiecīgajām nozarēm un apakšnozarēm.

Pēc tam, kad ► **M9** Savienība ◀ ir apstiprinājusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kurā paredzēti obligāti siltumnīcas efektu izraisošo gāzu samazinājumi, kas līdzvērtīgi ► **M9** Savienībā ◀ noteiktajiem samazinājumiem, Komisija minētos noteikumus pārskata, lai nodrošinātu, ka bezmaksas kvotas piešķir tikai tādā gadījumā, ja tam ir pienācīgs pamatojums, ņemot vērā vienošanās nosacījumus.

▼ **M15**

1.a Ar noteikumu, ka tiek piemērota Regula (ES) 2023/956, bezmaksas kvotas nepiešķir saistībā ar minētās regulas I pielikumā uzskaitīto preču ražošanu.

Atkāpjoties no šā punkta pirmās daļas, pirmajos Regulas (ES) 2023/956 piemērošanas gados minētās regulas I pielikumā uzskaitīto preču ražošanai bezmaksas kvotas sadala samazinātā apmērā. Piemēro koeficientu, ar ko samazina minēto preču ražošanai sadalāmās bezmaksas kvotas (OIM koeficientu). Periodā no minētās regulas stāšanās spēkā līdz 2025. gada beigām OIM koeficients ir vienāds ar 100 % un tam jāpieņem minētās regulas 36. panta 2. punkta b) apakšpunktā paredzētie noteikumi, 2026. gadā koeficients ir vienāds ar 97,5 %, 2027. gadā – 95 %, 2028. gadā – 90 %, 2029. gadā – 77,5 %, 2030. gadā – 51,5 %, 2031. gadā – 39 %, 2032. gadā – 26,5 % un 2033. gadā – 14 %. No 2034. gada OIM koeficientu nepiemēro.

Bezmaksas kvotu samazinājumu ik gadus aprēķina kā vidējo pieprasījuma īpatsvāru pēc bezmaksas kvotām par regulas (ES) 2023/956 I pielikumā uzskaitīto preču ražošanu salīdzinājumā ar aprēķināto kopējo pieprasījumu pēc bezmaksas kvotām visām iekārtām relevantajā periodā, kas minēts šīs direktīvas 11. panta 1. punktā. Šim aprēķinam piemēro OIM koeficientu.

Kvotas, kas rodas, jo tiek samazināts bez maksas sadalāmo kvotu daudzums, dara pieejamas inovācijas atbalstam saskaņā ar 8. punktu.

▼ **M15**

Līdz 2024. gada 31. decembrim Komisija savā gada ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 5. punktu novērtē oglekļa emisiju pārvirzes risku precēm, uz kurām attiecas OIM un kuras Savienībā ražotas eksportam uz trešām valstīm, kas nepiemēro ES ETS vai līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu. Ziņojumā īpaši novērtē oglekļa emisiju pārvirzes risku nozarēs, uz kurām attieksies OIM, jo īpaši ūdeņraža nozīmi un paātrinātu ieviešanu, kā arī norises attiecībā uz tirdzniecības plūsmām un šajās nozarēs ražoto preču iegultajām emisijām pasaules tirgū. Ja šajā ziņojumā secina, ka pastāv oglekļa emisiju pārvirzes risks saistībā ar precēm, ko Savienībā ražo eksportam uz trešām valstīm, kuras nepiemēro ES ETS vai līdzīgu oglekļa cenas noteikšanas mehānismu, Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz leģislatīvā akta priekšlikumu, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzes risku tādā veidā, kas atbilst Pasaules Tirdzniecības organizācijas noteikumiem, tostarp 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību XX pantam, un ņem vērā iekārtu dekarbonizāciju Savienībā.

▼ **M4**

2. Nosakot principus *ex ante* līmeņatzīmes izstrādei atsevišķās nozarēs un apakšnozarēs, par sākuma punktu pieņem nozares vai apakšnozares 10 % efektīvāko iekārtu darbības vidējo rādītāju ► **M9** Savienībā ◀ 2007. un 2008. gadā. Komisija apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm, tostarp attiecīgajām nozarēm un apakšnozarēm.

► **M9** Aktos ◀, kas pieņemti saskaņā ar 14. un 15. pantu, paredz saskaņotus monitoringa, ziņošanas un pārbaudes noteikumus ar ražošanu saistītām siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām, lai noteiktu *ex ante* līmeņatzīmes.

▼ **M9**

Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai noteiktu pārskatītās līmeņatzīmju vērtības bezmaksas kvotu piešķiršanai. Minētie akti ir saskaņā ar deleģētajiem aktiem, ko pieņem, ievērojot šā panta 1. punktu, un atbilst turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem:

- a) laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam līmeņatzīmju vērtības nosaka, balstoties uz informāciju, kas, ievērojot 11. pantu, iesniegta par 2016. un 2017. gadu. Pamatojoties uz salīdzinājumu starp minētajām līmeņatzīmju vērtībām, kas balstītas uz šo informāciju, un līmeņatzīmju vērtībām, kas iekļautas Komisijas Lēmumā 2011/278/ES ⁽¹⁾, kas pieņemts 2011. gada 27. aprīlī, Komisija katrai līmeņatzīmju vērtībai nosaka ikgadējā samazinājuma likmi un to piemēro līmeņatzīmju vērtībām, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, attiecībā uz katru gadu laikā starp 2008. un 2023. gadu, lai noteiktu līmeņatzīmju vērtības laikposmam no 2021. līdz 2025. gadam;

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis), ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu piešķiršanai atbilstoši 10.a pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK (OV L 130, 17.5.2011., 1. lpp.).

▼ **M9**

b) ja ikgadējā samazinājuma likme pārsniedz 1,6 % vai ir mazāka nekā 0,2 %, līmeņatzīmju vērtības laikā no 2021. līdz 2025. gadam ir līmeņatzīmju vērtības, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, tās samazinot par vienu no abiem minētajiem procentuālajiem daudzumiem par katru gadu laikā starp 2008. un 2023. gadu;

▼ **M15**

c) laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam līmeņatzīmju vērtības nosaka tādā pašā veidā, kā noteikts šīs daļas a) un d) apakšpunktā, ņemot vērā šīs daļas e) apakšpunktu un balstoties uz informāciju, kas, ievērojot 11. pantu, iesniegta par 2021. un 2022. gadu, un pamatojoties uz ikgadējās samazinājuma likmes piemērošanu par katru gadu laikā starp 2008. un 2028. gadu;

d) ja ikgadējais samazinājuma rādītājs pārsniedz 2,5 % vai ir zem 0,3 %, līmeņatzīmju vērtības laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam ir tās līmeņatzīmju vērtības, kas piemērojamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam, samazinot tās par to procentrādītāju no abiem minētajiem, kurš ir relevants, par katru gadu laikā starp 2008. un 2028. gadu;

e) laikposmā no 2026. līdz 2030. gadam produkta līmeņatzīmes ikgadējo samazinājuma rādītāju karstajam metālam neietekmēs līmeņatzīmju definīciju un sistēmas robežu izmaiņas, kas piemērojamas, ievērojot 1. punkta astoto daļu.

Atkāpjoties attiecībā uz aromātisko savienojumu, ūdeņraža un sintēzes gāzes līmeņatzīmju vērtībām, šīs līmeņatzīmju vērtības koriģē par tādu pašu procentuālo daudzumu kā pārstrādes iekārtu līmeņatzīmes, lai saglabātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus minēto produktu ražotājiem.

▼ **M9**

Trešajā daļā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

Lai veicinātu energoefektīvu dūmgāzu izmantošanu, b) apakšpunkta trešajā daļā minētajā laikposmā karstā metāla līmeņatzīmju vērtību, kas galvenokārt attiecas uz dūmgāzēm, atjaunina ar ikgadēju samazinājuma likmi 0,2 %.

▼ **M15**

5. Lai ievērotu 10. pantā noteikto izolāmo kvotu daļu, katrā gadā, kurā bezmaksas kvotu summa nesasniedz izolāmo kvotu daļas maksimālo apjomu, līdz minētajam apjomam atlikušās kvotas izmanto, lai novērstu vai ierobežotu bezmaksas kvotu samazinājumu un lai vēlākos gados tiktu ievērota izolāmo kvotu daļa. Tomēr, ja maksimālais apjoms ir sasniegts, bezmaksas kvotas attiecīgi koriģē. Jebkuras šādas korekcijas izdara vienotā kārtībā. Taču no šādas korekcijas ir atbrīvotas iekārtas, kuru siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju līmenis gadā, kurā piemēro korekciju, nepārsniedz 10 % visefektīvāko iekārtu vidējo rādītāju Savienībā kādā nozarē vai apakšnozarē attiecībā uz relevantajām līmeņatzīmēm.

▼ **M9**

5.a Atkāpjoties no 5. punkta, lai palielinātu saskaņā ar 5. punktu pieejamo maksimālo kvotu daudzumu, ciktāl nepieciešams, izmanto papildu apjomu līdz 3 % no kopējā apjoma.

5.b Ja saskaņā ar 5. punktu pieejamā maksimālā apjoma palielināšanai ir nepieciešams mazāk par 3 % no kopējā kvotu daudzuma:

— izmanto ne vairāk kā 50 miljonus kvotu, lai palielinātu kvotu apjomu, kas pieejams inovāciju atbalstam saskaņā ar 10.a panta 8. punktu, un

— izmanto ne vairāk kā 0,5 % no kopējā kvotu daudzuma, lai palielinātu kvotu apjomu, kas pieejams konkrētu dalībvalstu energosistēmu modernizēšanai saskaņā ar 10.d pantu.

6. ► **M15** Dalībvalstīm saskaņā ar šā punkta otro un ceturto daļu būtu jāpieņem finansiāli pasākumi par labu nozarēm vai apakšnozarēm, kurās pastāv reāls oglekļa emisiju pārvirzes risks, kam par iemeslu ir ievērojamas netiešās izmaksas, kuras faktiski rada siltumnīcefekta gāzu emisiju izmaksu iekļaušana elektroenerģijas cenā, ar noteikumu, ka šādi finansiālie pasākumi atbilst noteikumiem par valsts atbalstu un jo īpaši nerada nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū. Pieņemtajiem finanšu pasākumiem nebūtu jākompensē netiešās izmaksas, ko sedz ar bezmaksas kvotām atbilstīgi līmeņatzīmēm, kuras noteiktas, ievērojot šā panta 1. punktu. Ja dalībvalsts iztērē summu, kas ir lielāka par 25 % no 10. panta 3. punktā minētajiem izsoļu ieņēmumiem tajā gadā, kurā netiešās izmaksas radušās, tā izklāsta minētās summas pārsniegšanas iemeslus. ◀

Dalībvalstis pirmajā daļā minētajiem finansiāliem pasākumiem arī cenšas izmantot ne vairāk kā 25 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot kvotas. Trīs mēnešos pēc katra gada beigām dalībvalstis, kas ievieš šādus finansiālos pasākumus, viegli pieejamā formā dara sabiedrībai pieejamu kopējo kompensācijas summu, kas sniegta katrai attiecīgajai nozarei un apakšnozarei. Sākot ar 2018. gadu, jebkurā gadā, kad kāda dalībvalsts šādiem nolūkiem izmanto vairāk nekā 25 % no kvotu izsolēs iegūtajiem ieņēmumiem, tā publisko ziņojumu, kurā izklāsta minētā apjoma pārsniegšanas iemeslus. Neskarot prasības par konfidencialas informācijas aizsardzību, ziņojumā iekļauj attiecīgu informāciju par elektrības cenām lieliem rūpnieciskiem patērētājiem, kas gūst labumu no šādiem finansiāliem pasākumiem. Ziņojumā arī iekļauj informāciju par to, vai tika rūpīgi apsvērti citi pasākumi, lai vidējā termiņā un ilgtermiņā ilgtspējīgi samazinātu netiešās oglekļa izmaksas.

Komisija 10. panta 5. punktā paredzētajā ziņojumā cita starpā iekļauj novērtējumu par šādu finansiālo pasākumu ietekmi uz iekšējo tirgu un attiecīgā gadījumā iesaka jebkādu pasākumus, kas var būt vajadzīgi saskaņā ar minēto novērtējumu.

▼ M9

Minētie pasākumi ir tādi, kas nodrošina pienācīgu aizsardzību pret oglekļa emisiju pārvirzes risku, pamatojoties uz *ex ante* līmeņatzīmēm, kas noteiktas netiešajām CO₂ emisijām uz vienu ražošanas vienību. Minētās *ex ante* līmeņatzīmes attiecīgajai nozarei vai apakšnozarei aprēķina kā rezultātu, ko dod patērētās elektroenerģijas daudzums uz ražošanas vienību atbilstīgi visefektīvākajai pieejamajai tehnoloģijai un CO₂ emisijas attiecīgajā Eiropas elektroenerģijas ražošanas struktūrā.

▼ M4

7. ► **M9** Kvotas no šā panta 5. punktā minētā maksimālā apjoma, kuras līdz 2020. gadam nav iedalītas bez maksas, rezervē jaunām iekārtām kopā ar 200 miljoniem kvotu, kas iekļautas tirgus stabilitātes rezervē, ievērojot Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 3. punktu. No rezervētajām kvotām līdz 200 miljoniem laikposma no 2021. gada līdz 2030. gadam beigās iekļauj atpakaļ tirgus stabilitātes rezervē, ja tās minētajā laikposmā nav piešķirtas. ◀

▼ M15

No 2021. gada kvotas, kuras, ievērojot 19., 20. un 22. punktu nav piešķirtas iekārtām, iekļauj to kvotu apjomā, kuras ir rezervētas saskaņā ar šā punkta pirmās daļas pirmo teikumu.

▼ M4

Kvotu sadali koriģē, piemērojot 9. pantā minēto lineāro koeficientu.

Bezmaksas kvotas nesadala saistībā ar jebkādu elektroenerģijas ražošanu jaunās iekārtās.

▼ M9

▼ M15

8. 345 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu sadalīt bez maksas, ievērojot šo pantu, un 80 miljonus kvotu no daudzuma, ko citādi varētu izsolīt, ievērojot 10. pantu, kā arī kvotas, kas rodas šā panta 1.a punktā minētās bezmaksas kvotu sadales samazināšanas rezultātā, dara pieejamas fondam (“Inovāciju fonds”), kura mērķis ir atbalstīt inovācijas bezoglekļa un mazoglekļa metodēs, procesos un tehnoloģijās, kas būtiski veicina šajā direktīvā ietverto nozaru dekarbonizāciju, un sekmēt nulles piesārņojuma un aprites mērķu sasniegšanu, tostarp tādu projektu īstenošanu, kuru mērķis ir paplašināt šādas metodes, procesus un tehnoloģijas, lai tos plaši ieviestu visā Savienībā. Šādiem projektiem ir ievērojams siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanas potenciāls, un tie veicina enerģijas un resursu ietaupījumus saskaņā ar Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītājiem 2030. gadam.

Komisija agrīni piešķir Inovāciju fonda kvotas, lai nodrošinātu, ka inovāciju veicināšanai, tostarp to paplašināšanai, ir pieejams pietiekams resursu apjoms.

▼ M15

Inovāciju atbalstam saskaņā ar pirmo daļu izmanto arī kvotas, kas nav piešķirtas gaisakuģa operatoriem to darbību izbeigšanas dēļ un kas nav vajadzīgas, lai segtu minēto operatoru nenodotās kvotas.

Turklāt šādam inovāciju atbalstam dara pieejamus 5 miljonus kvotu no 3.c panta 5. un 7. punktā minētā daudzuma saistībā ar aviācijas piešķirumiem 2026. gadam, kā minēts šā punkta pirmajā daļā.

Turklāt ar 50 miljoniem nesadalīto kvotu no tirgus stabilitātes rezerves papildina visus atlikušos ieņēmumus no 300 miljoniem kvotu, kas pieejamas laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam saskaņā ar Komisijas Lēmumu 2010/670/ES ⁽¹⁾, un tās laikus izmanto inovāciju atbalstam, kā minēts šā punkta pirmajā daļā.

Inovāciju fonds aptver I un III pielikumā uzskaitītos sektorus, kā arī produktus un procesus, ar ko aizstāj oglekļietilpīgus produktus, kuri saražoti vai izmantoti I pielikumā uzskaitītajos sektoros, tostarp inovatīvas atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas tehnoloģijas un videi nekaitīgu oglekļa uztveršanu un izmantošanu (*CCU*), kas ievērojami sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, jo īpaši saistībā ar nenovēršamām rūpniecisko procesu emisijām, un palīdz stimulēt tādu projektu izveidi un darbību, kuru nolūks ir nodrošināt videi nekaitīgu CO₂ uztveršanu, transportēšanu un ģeoloģisku uzglabāšanu (*CCS*), jo īpaši saistībā ar nenovēršamām rūpniecisko procesu emisijām un CO₂ tiešo uztveri no atmosfēras ar drošu, ilgtspējīgu un pastāvīgu uzglabāšanu (*DACS*) ģeogrāfiski līdzsvarotās vietās. Inovāciju fonds var atbalstīt arī radikāli inovatīvas tehnoloģijas un infrastruktūru, tostarp mazoglekļa un bezoglekļa degvielu ražošanu, lai dekarbonizētu jūras, aviācijas, dzelzceļa transporta un autotransporta nozares, ieskaitot kolektīvos transporta veidus, piemēram, sabiedrisko transportu un autobusu pārvaļājumu pakalpojumus.

Aviācijas nozarē tas arī var atbalstīt elektrifikāciju un darbības, lai mazinātu aviācijas vispārējo ietekmi uz klimatu.

Komisija īpašu uzmanību pievērš projektiem Regulas (ES) 2023/956 aptvertajās nozarēs, lai mazoglekļa tehnoloģiju, *CCU*, *CCS*, atjaunīgās enerģijas un enerģijas uzglabāšanas jomās atbalstītu inovācijas tādā veidā, kas sekmē klimata pārmaiņu mazināšanu, lai laikposmā

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2010/670/ES (2010. gada 3. novembris), ar ko nosaka kritērijus un pasākumus tādu komerciālu demonstrējumu projektu finansēšanai, kuru mērķis ir CO₂ uztveršana un ģeoloģiska uzglabāšana videi drošā veidā, kā arī inovatīvu atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju demonstrējumu projektu finansēšanai atbilstīgi sistēmai par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību Kopienā, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 290, 6.11.2010., 39. lpp.).

▼ **M15**

no 2021. līdz 2030. gadam projektiem minētajās nozarēs tiktu piešķirta ievērojama daļa no šā panta 1.a punkta ceturtajā daļā minēto kvotu finansiālās vērtības ekvivalenta. Turklāt, Komisija pirms 2027. gada var izsludināt uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, kas attiecas uz minētajā regulā aptvertajām nozarēm.

Komisija īpašu uzmanību pievērš arī projektiem, kuri veicina jūrniecības nozares dekarbonizāciju, un attiecīgā gadījumā Inovāciju fonda uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus iekļauj tēmas, kas veltītas minētajam mērķim, tostarp jūras transporta elektrifikācijai, un kuri pievēršas pilnīgai tās ietekmei uz klimatu, tostarp melnā oglekļa emisijām. Šādos uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus projektu atlases kritērijos īpaši ņem vērā arī iespējas palielināt bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un samazināt projektu radīto troksni un ūdens piesārņojumu, kā arī ieguldījumu.

Inovāciju fonds saskaņā ar 8.a punktu var atbalstīt projektus, izmantojot konkurējošu cenu izsoli, piemēram, *CD*, *CCD* vai fiksētas prēmijas līgumus, lai atbalstītu dekarbonizācijas tehnoloģijas, kurām oglekļa cena varētu nebūt pietiekams stimuls.

Komisija cenšas panākt sinerģiju starp Inovāciju fondu un pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”, jo īpaši saistībā ar Eiropas partnerībām, un attiecīgā gadījumā cenšas rast sinerģiju starp Inovāciju fondu un citām Savienības programmām.

Uz atbalstu ir tiesīgi projekti ikvienas dalībvalsts teritorijā, tostarp maza un vidēja mēroga projekti, un attiecībā uz jūrniecības darbībām projekti ar skaidru Savienības pievienoto vērtību ir tiesīgi uz atbalstu. Atbalstītās tehnoloģijas ir inovatīvas, tādas, kuru komerciālā dzīvotspēja līdzīgā mērogā vēl nav iespējama bez atbalsta, tomēr tās ir vai nu kardināli risinājumi, vai ir pietiekami nobriedušas, lai tās varētu izmantot pirm-skomercializācijas mērogā.

Komisija nodrošina, ka Inovāciju fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 4. punktā minētajiem principiem un kārtību. Ieņēmumi no izsolēm ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 ⁽¹⁾ 21. panta 5. punktu. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

▼ M15

Komisija pēc pieprasījuma sniedz tehnisko palīdzību tām dalībvalstīm, kurās ir zems efektīvas līdzdalības līmenis Inovāciju fonda projektos, ar mērķi palielināt pieprasījumu iesniegušo dalībvalstu spējas atbalstīt projektu ierosinātāju centienus to attiecīgajās teritorijās iesniegt pieteikumus finansējuma saņemšanai no Inovāciju fonda, tādējādi uzlabojot efektīvu ģeogrāfisko līdzdalību Inovāciju fondā un iesniegto projektu vispārējo kvalitāti. Komisija cenšas panākt efektīvu, uz kvalitāti balstītu ģeogrāfisko pārklājumu attiecībā uz finansējumu no Inovāciju fonda visā Savienībā un šajā nolūkā nodrošina tā virzības visaptverošu pārraudzību un atbilstīgus turpmākos pasākumus.

Ja pieteikumu iesniedzēji piekrīt, pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus termiņa beigām Komisija informē dalībvalstis par pieteikumiem projektu finansēšanai attiecīgajās dalībvalstu teritorijās un sniedz dalībvalstīm detalizētu informāciju par minētajiem pieteikumiem, lai tām būtu vieglāk koordinēt projektiem paredzēto atbalstu. Turklāt Komisija pirms atbalsta piešķiršanas informē dalībvalstis par sarakstu ar iepriekš atlasītajiem projektiem.

Projektu atlase notiek, izmantojot pārredzamu atlases procedūru, tehnoloģiski neitrālā veidā saskaņā ar Inovāciju fonda mērķiem, kā noteikts šā punkta pirmajā daļā, un pamatojoties uz objektīviem un pārredzamiem kritērijiem, ņemot vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz sasniegt Savienības klimata un enerģētikas mērķus, vienlaikus sekmējot nulles piesārņojuma un aprites mērķu sasniegšanu saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, un attiecīgā gadījumā ņem vērā to, cik lielā mērā projekti palīdz panākt emisiju samazinājumus krietni zem 2. punktā minētajām līmeņatzīmēm. Projektiem vai nu ir plaša pielietojuma potenciāls, vai ar tiem var ievērojami samazināt attiecīgo nozaru izmaksas saistībā ar pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku. Prioritāti piešķir inovatīvām tehnoloģijām un procesiem, kas novērš daudzējādu vidisko ietekmi. Ar *CCU* saistītie projekti nodrošina emisiju neto samazinājumu un CO₂ nerašanos vai pastāvīgu uzglabāšanu. Ja dotācijas piešķir, izmantojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, tad atbalstu var sniegt līdz 60 % no relevantajām projektu izmaksām, no kā līdz 40 % nav jābūt atkarīgiem no tā, vai ir verificētas neradītās siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas, ar noteikumu, ka – atkarībā no ieviestās tehnoloģijas – tiek sasniegti iepriekš noteikti atskaites punkti. Ja atbalstu piešķir konkurējošu cenu izsolē vai ja atbalstu sniedz kā tehnisko palīdzību, atbalstu var piešķirt līdz 100 % no relevantajām projektu izmaksām. Projektu atlases kritērijos ņem vērā apvienotajos projektos piedāvāto emisiju samazināšanas potenciālu vairākās nozarēs, tostarp tuvējās teritorijās.

Inovāciju fonda finansētajos projektos ir jānotiek zināšanu apmaiņai ar citiem attiecīgajiem projektiem, kā arī ar Savienībā strādājošiem pētniekiem, kuriem ir leģitīmas intereses. Zināšanu apmaiņas noteikumus Komisija nosaka uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus.

▼ M15

Uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus ir atklāti un pārredzami. Sagatavojot uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, Komisija cenšas nodrošināt, ka ir pienācīgi pārstāvētas visas nozares. Komisija veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka uzaicinājumi tiek paziņoti pēc iespējas plašāk, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz noteikumiem par Inovāciju fonda darbību, tostarp atlases procedūru un kritērijiem, un par atbalsttiesīgajiem sektoriem un tehnoloģiskām prasībām dažādiem atbalsta veidiem.

Nevienam projektam atbalsts, ko piešķir, izmantojot šajā punktā paredzēto mehānismu, nepārsniedz 15 % no kopējā šim nolūkam paredzēto kvotu apjoma. Minētās kvotas ņem vērā atbilstoši 7. punktam.

Līdz 2023. gada 31. decembrim un pēc tam katru gadu Komisija ziņo šīs direktīvas 22.a panta 1. punktā minētajai Klimata pārmaiņu komitejai par Inovāciju fonda īstenošanu, sniedzot analīzi par projektiem piešķirto finansējumu pa nozarēm un dalībvalstīm un minēto projektu paredzamo ieguldījumu klimatneitralitātes mērķa sasniegšanā Savienībā, kā noteikts Regulā (ES) 2021/1119. Komisija sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, un minēto ziņojumu dara publiski pieejamu.

8.a Attiecībā uz *CD* un *CCD*, kas piešķirti pēc konkurējošu cenu mehānisma pabeigšanas, nodrošina pienācīgu budžeta saistību segumu, kas izriet no Inovāciju fondā pieejamo kvotu izsoles ieņēmumiem, un minētās budžeta saistības var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem. Konkurējoša cenu mehānisma pirmajās divās kārtās ar *CD* un *CCD* saistīto finansiālo saistību aptvērumu pilnībā nodrošina ar apropriācijām, ko iegūst no to kvotu izsoles ieņēmumiem, kuras piešķirtas Inovāciju fondam saskaņā ar 8. punktu.

Pamatojoties uz Komisijas veikto kvalitatīvo un kvantitatīvo novērtējumu par finanšu riskiem saistībā ar *CD* un *CCD* īstenošanu, kurš jāveic pēc konkurējošu cenu mehānisma pirmo divu kārtu pabeigšanas un ikreiz, kad tas ir nepieciešams pēc tam atbilstoši piesardzības principam, saskaņā ar kuru aktīvi un peļņa netiek novērtēti par augstu un saistības un zaudējumi netiek novērtēti par zemu, Komisija saskaņā ar astotajā daļā minēto pilnvarojumu var nolemt segt tikai daļu no finanšu saistībām, kas saistītas ar *CD* un *CCD*, izmantojot pirmajā daļā minētos līdzekļus, un atlikušo daļu – izmantojot citus līdzekļus. Komisija cenšas ierobežot citu seguma nodrošināšanas līdzekļu izmantošanu.

▼ M15

Ja novērtējuma rezultātā tiek secināts, ka ir vajadzīgi citi seguma nodrošināšanas līdzekļi, lai pilnībā izmantotu *CD* un *CCD* potenciālu, Komisija cenšas panākt citu seguma nodrošināšanas līdzekļu līdzsvarotu kombināciju. Atkāpjoties no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 210. panta 1. punkta, Komisija nosaka citu seguma nodrošināšanas līdzekļu izmantošanas apjomu saskaņā ar šā punkta astotajā daļā paredzēto deleģēto aktu.

Pārējās finansiālās saistības tiek pietiekami segtas, ņemot vērā Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļas principus, ko vajadzības gadījumā pielāgo *CD* un *CCD* īpatnībām, atkāpjoties no minētās regulas 209. panta 2. punkta d) un h) apakšpunkta, 210. panta 1. punkta, 211. panta 1., 2., 4. un 6. punkta, 212., 213. un 214. panta, 218. panta 1. punkta un 219. panta 3. un 6. punkta. Attiecīgā gadījumā citus seguma nodrošināšanas līdzekļus, uzkrājumu likmi un nepieciešamās atkāpes nosaka deleģētajā aktā, kas paredzēts šā punkta astotajā daļā.

CD un *CCD* paredzētu uzkrājumu nodrošināšanai Komisija izmanto ne vairāk kā 30 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot kvotas, kuras Inovāciju fondam sadalītas saskaņā ar 8. punktu.

Uzkrājumu likme nav zemāka par 50 % no kopējām finanšu saistībām, kas segtas no Savienības budžeta attiecībā uz *CD* un *CCD*. Nosakot uzkrājumu likmi, Komisija papildus tām apropriācijām, kas pieejamas Inovāciju fondā, ņem vērā elementus, ar ko var samazināt finanšu riskus Savienības budžetam, piemēram, iespējama brīvprātīga atbildības dalīšana ar dalībvalstīm vai iespējams pārapdrošināšanas mehānisms, ko nodrošina privātais sektors. Komisija pārskata uzkrājumu likmi vismaz reizi trijos gados no dienas, kad sāk piemērot deleģēto aktu, kurā šī likme noteikta pirmo reizi.

Lai izvairītos no spekulatīviem pieteikumiem, piekļuve konkurējošu cenu mehānismam var būt atkarīga no tā, vai pieteikuma iesniedzēji ir iemaksājuši depozītu, kas tiks atsavināts līguma neizpildes gadījumā. Šādus atsavinātus depozītus izmanto Inovāciju fonda vajadzībām kā ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu. Ja atsauces cena ir augstāka par norunas cenu ("atmaksājumiem"), jebkura iemaksa, ko saņēmējs maksā piešķirējai iestādei saskaņā ar *CD* vai *CCD* noteikumiem, tiek izmantota Inovāciju fonda vajadzībām kā ārējos piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar minētās regulas 21. panta 5. punktu.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs direktīvas 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu nolūkā paredzēt un sīki izklāstīt citus seguma līdzekļus, ja tādi ir, un attiecīgā gadījumā uzkrājumu likmi un nepieciešamās papildu atkāpes no Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 X sadaļas, kā noteikts šā punkta ceturtajā daļā, turklāt arī noteikumus par konkurējošu cenu mehānisma darbību, jo īpaši attiecībā uz depozītiem un atmaksājumiem.

▼ M15

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu šā punkta piekto daļu, palielinot minētajā daļā noteikto 30 % ierobežojumu kopumā ne vairāk kā par 20 procentpunktiem, ja tas nepieciešams, lai reaģētu uz pieprasījumu pēc *CD* un *CCD*, ņemot vērā pieredzi, kas gūta konkurējošu cenu mehānisma pirmajās kārtās, un ņemot vērā vajadzību rast pienācīgu Inovāciju fonda atbalsta līdzsvaru starp dotācijām un šādiem līgumiem.

Finansiālais atbalsts no Inovāciju fonda ir samērīgs ar šajā pantā izklāstītajiem politikas mērķiem un neizraisa iekšējā tirgus nevajadzīgus izkropļojumus. Šajā nolūkā atbalstu piešķir tikai, lai segtu papildu izmaksas vai investīciju riskus, kurus investori nespēj segt normālos tirgus apstākļos.

8.b 40 miljoni kvotu no daudzuma, ko, ievērojot šo pantu, citādi varētu sadalīt bez maksas, un 10 miljoni kvotu no daudzuma, ko, ievērojot šīs direktīvas 10. pantu, citādi varētu izsolīt, tiek darīti pieejami Sociālajam klimata fondam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2023/955 ⁽¹⁾. Komisija nodrošina, ka Sociālajam klimata fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas 2025. gadā saskaņā ar šīs direktīvas 10. panta 4. punktā noteiktajiem principiem un kārtību un deleģēto aktu, kas pieņemts saskaņā ar minēto pantu. Ieņēmumus no minētās izsoles uzskata par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu un izmanto, ievērojot Sociālajam klimata fondam piemērojamos noteikumus.

▼ M9

9. Grieķija, kurai iekšzemes kopprodukts (IKP) uz vienu iedzīvotāju tirgus cenās 2014. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja, pirms šā panta 7. punkta piemērošanas var pieprasīt kvotas no šā panta 5. punktā minētā maksimālā apjoma, kas līdz 2020. gada 31. decembrim nav piešķirtas bez maksas, – līdz 25 miljoniem kvotu, lai maksimums 60 % apmērā līdzfinansētu tās teritorijā esošo salu elektroapgādes dekarbonizāciju. Šādām kvotām *mutatis mutandis* piemēro 10.d panta 3. punktu. Kvotas var pieprasīt, ja saistībā ar ierobežotu piekļuvi starptautiskajiem parāda vērtspapīru tirgiem projekts, kura mērķis ir Grieķijas salu elektroapgādes dekarbonizācija, citādi nevarētu tikt realizēts un ja Eiropas Investīciju bankas (EIB) apstiprina projekta finansiālo dzīvotspēju un sociālekonomiskos ieguvumus.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/955 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060 (OV L 130, 16.5.2023., 1. lpp.).

▼ **M4**

11. Ievērojot 10.b pantu, bezmaksas kvotu apjoms, ko sadala saskaņā ar šā panta 4. līdz 7. punktu, 2013. gadā ir 80 % no daudzuma, kas noteikts saskaņā ar 1. punktā minētajiem noteikumiem. Pēc tam bezmaksas kvotas ik gadus samazina par vienādu daudzumu, lai 2020. gadā piešķirtu 30 % bezmaksas kvotu ► **M9** ◀.

▼ **M9**▼ **M15**

19. Nekādas bezmaksas kvotas nepiešķir iekārtai, kas pārtraukusi darbību. Iekārtas, kurām siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujas termiņš ir beidzies vai atļauja ir anulēta, un iekārtas, kuru darbība vai darbības atsākšana nav tehniski iespējama, uzskata par tādām, kas pārtraukušas darbību.

▼ **M9**

20. Atbilstoši koriģē to bezmaksas kvotu līmeni, kas piešķirtas iekārtām, kuru darbība, kas novērtēta, pamatojoties uz divu gadu slīdošo vidējo rādītāju, ir palielinājusies vai samazinājusies par vairāk nekā 15 %, salīdzinot ar līmeni, kas sākotnēji tika izmantots, lai noteiktu bezmaksas kvotas attiecīgajam periodam, kas minēts 11. panta 1. punktā. Šādus pielāgojumus veic ar kvotām no to kvotu daudzuma, kas rezervētas saskaņā ar šā panta 7. punktu, vai pievienojot kvotas minētajam daudzumam.

21. Lai nodrošinātu šā panta 20. punktā minēto pielāgojumu un sliekšņa efektīvu, nediskriminējošu un vienotu piemērošanu, lai izvairītos no lieka administratīvā sloga un lai novērstu jebkādas manipulācijas ar kvotu korekcijām vai to ļaunprātīgu izmantošanu, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, kuros nosaka sīkāku kārtību šīm korekcijām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M15**

22. Ja nepieciešams koriģēt bezmaksas kvotas, kas piešķirtas, ievērojot 11. panta 2. punktu, šādas korekcijas veic, izmantojot kvotas no kvotu apjoma, kas iekļautas rezervē saskaņā ar šā panta 7. punktu, vai pieskaitot kvotas šai rezervei.

▼ **M9***10. b pants***Pārejas pasākumi dažu energoietilpīgu nozaru atbalstam oglekļa emisiju pārvirzes gadījumā**

1. Nozares un apakšnozares uzskata par tādām, ko apdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks, ja, to tirdzniecības ar trešām valstīm intensitātes – kas definēta kā attiecība starp kopējo eksporta uz trešām valstīm vērtību, kam pieskaitīta importa no trešām valstīm vērtība, un Eiropas Ekonomikas zonas kopējo tirgus vērtību (gada apgrozījums plus kopējais imports no trešām valstīm) – reizinājums ar to emisiju intensitāti (izmērītu kā kgCO₂ attiecību pret to bruto pievienoto vērtību euro) ir lielāks par 0,2. Šādām nozarēm un apakšnozarēm piešķir bezmaksas kvotas laikposmam līdz 2030. gadam par 100 % no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu.

▼ M9

2. Nozares un apakšnozares, attiecībā uz kurām, tirdzniecības intensitātes ar trešām valstīm reizinājums ar to emisiju intensitāti ir lielāks par 0,15, var iekļaut 1. punktā minētajā grupā, izmantojot datus par 2014. līdz 2016. gadu un pamatojoties uz kvalitatīvu novērtējumu un šādiem kritērijiem:

- a) apmērs, kādā atsevišķām iekārtām šajā nozarē vai apakšnozarē ir iespējams samazināt emisiju līmeni vai elektroenerģijas patēriņu;
- b) pašreizējās un prognozētās tirgus iezīmes, tostarp attiecīgā gadījumā jebkāda vispārējā atsauces cena;
- c) peļņas daļu kā iespējamo indikatoru, ko izmanto, pieņemot lēmumus par ilgtermiņa investīcijām vai ražotņu pārvietošanu, ņemot vērā izmaiņas ražošanas izmaksās saistībā ar emisiju samazināšanu.

3. Nozares un apakšnozares, kas nepārsniedz 1. punktā minēto sliekšni, bet kuru emisiju intensitāte (izmērīta kā kgCO₂ attiecība pret to bruto pievienoto vērtību euro) pārsniedz 1,5, arī vērtē 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods). Komisija publisko minētā novērtējuma rezultātus.

Trijos mēnešos pēc pirmajā daļā minētās publiskošanas tajā pašā daļā minētās nozares un apakšnozares var Komisijai lūgt veikt vai nu kvalitatīvu novērtējumu par to oglekļa emisiju pārvirzes risku 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), vai novērtējumu, balstoties uz preču klasifikāciju, ko izmanto, lai apkopotu statistiku par rūpniecisko ražošanu Savienībā, 8-ciparu līmenī (*Prodcom*). Minētajam nolūkam nozares un apakšnozares kopā ar pieteikumu iesniedz pienācīgi pamatotus, pilnīgus un neatkarīgi verificētus datus, lai Komisija varētu veikt novērtējumu.

Ja nozare vai apakšnozare izvēlas, ka to novērtē 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), to var iekļaut 1. punktā minētajā grupā, balstoties uz 2. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Ja nozare vai apakšnozare izvēlas, ka to novērtē 8-ciparu līmenī (*Prodcom*), to iekļauj 1. punktā minētajā grupā ar noteikumu, ka šajā līmenī ir pārsniegts 1. punktā minētais sliekšnis, proti, 0,2.

Nozares un apakšnozares, kam bezmaksas kvotas aprēķina, balstoties uz 10.a panta 2. punkta ceturtajā daļā minētajām līmeņatzīmju vērtībām, arī var prasīt, lai tās novērtē saskaņā ar šā punkta trešo daļu.

▼ **M9**

Atkāpjoties no šā panta 1. un 2. punkta, dalībvalsts līdz 2018. gada 30. jūnijam var pieprasīt, lai Komisijas Lēmuma 2014/746/ES ⁽¹⁾ pielikumā uzskaitītu nozari vai apakšnozari uzskata par iekļautu 1. punktā minētajā grupā attiecībā uz klasifikācijām 6-ciparu vai 8-ciparu līmenī (*Prodcom*). Jebkādu šādu pieprasījumu apsver vienīgi tad, ja pieprasītāja dalībvalsts konstatē, ka minētās atkāpes piemērošana ir pamatota, balstoties uz attiecīgās nozares vai apakšnozares nodrošinātiem pienācīgi pamatotiem, pilnīgiem, verificētiem un revidētiem datiem attiecībā uz pēdējiem pieciem gadiem, un savam pieprasījumam pievieno visu atbilstīgo informāciju. Pamatojoties uz šiem datiem, attiecīgā nozare vai apakšnozare tiek iekļauta attiecībā uz minētajām klasifikācijām, ja, vērtējot pēc neviendabīga 4-ciparu līmeņa (*NACE-4* kods), atklājas, ka tai ir ievērojami augstāka tirdzniecības un emisiju intensitāte – 6-ciparu vai 8-ciparu līmenī (*Prodcom*), kas pārsniedz 1. punktā noteikto sliekšni.

4. Uzskata, ka pārējās nozares un apakšnozares kvotu izmaksu lielāku daļu var iekļaut ražojumu cenās, un tām bezmaksas kvotas piešķir par 30 % apmērā no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu. Ja vien saskaņā ar 30. pantu veiktajā pārskatīšanā netiek nolemts citādi, bezmaksas kvotas citām nozarēm un apakšnozarēm, izņemot centralizēto siltumapgādi, samazina par vienlīdzīgu apjomu pēc 2026. gada, lai sasniegtu mērķi līdz 2030. gadam panākt līmeni bez bezmaksas kvotām.

▼ **M15**

Dalībvalstī, kurā laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam vidējais centralizētās siltumapgādes emisiju īpatsvars no Savienības kopējām šādām emisijām, kas dalīts ar attiecīgās dalībvalsts IKP daļu no Savienības kopējā IKP, ir lielāks nekā pieci – centralizētajai siltumapgādei laikposmam no 2026. līdz 2030. gadam tiek sadalītas papildu bezmaksas kvotas 30 % apmērā no daudzuma, kas noteikts, ievērojot 10.a pantu, ar noteikumu, ka investīciju apjoms, kas ir līdzvērtīgs minētās bezmaksas saņemtās papildu kvotas vērtībai, tiek ieguldīts, lai līdz 2030. gadam būtiski samazinātu emisijas saskaņā ar klimatneitralitātes plāniem, kas minēti šā punkta trešajā daļā, un ka minētās daļas b) apakšpunktā noteikto mērķu un atskaites punktu sasniegšana ir apstiprināta verificācijā, kas veikta saskaņā ar šā punkta ceturto daļu.

Centralizētās siltumapgādes operatori līdz 2024. gada 1. maijam izstrādā klimatneitralitātes plānu iekārtām, par kurām tie iesniedz papildu bezmaksas kvotu sadales pieteikumu saskaņā ar šā punkta otro daļu. Minētais plāns atbilst klimatneitralitātes mērķim, kas noteikts Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā, un tajā nosaka:

- a) pasākumus un investīcijas, lai līdz 2050. gadam panāktu klimatneitralitāti iekārtu vai uzņēmumu līmenī, izņemot oglekļa dioksīda emisiju izlīdzināšanas vienību izmantošanu;

⁽¹⁾ Komisijas Lēmums 2014/746/ES (2014. gada 27. oktobris), ar ko atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/87/EK 2015.–2019. gada periodam nosaka sarakstu ar nozarēm un apakšnozarēm, kurās pastāv būtisks oglekļa dioksīda emisiju pārvirzes risks (OV L 308, 29.10.2014., 114. lpp.).

▼ **M15**

- b) starpposma mērķus un atskaites punktus, lai līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam līdz katra piektā gada 31. decembrim novērtētu progresu, kas panākts virzībā uz klimatneitralitātes sasniegšanu, kā noteikts šīs daļas a) apakšpunktā;
- c) ikviena šīs daļas a) apakšpunktā minētā pasākuma un investīciju aplēsto ietekmi uz siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu.

Šā punkta trešās daļas b) apakšpunktā minēto mērķu un atskaites punktu sasniegšanu verificē attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam attiecībā uz katru laikposmu, kas beidzas katra piektā gada 31. decembrī, saskaņā ar 15. pantā paredzētajām verifikācijas un akreditācijas procedūrām. Bezmaksas kvotas, kas pārsniedz šā punkta pirmajā daļā minēto apjomu, nesadala, ja starpposma mērķu un atskaites punktu sasniegšana nav verificēta attiecībā uz laikposmu līdz 2025. gada beigām vai attiecībā uz laikposmu no 2026. līdz 2030. gadam.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, lai precizētu šā punkta trešās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētās informācijas minimālo saturu un minētajā daļā un 10.a panta 1. punkta piektajā daļā minēto klimatneitralitātes plānu formātu. Komisija cenšas panākt sinerģiju ar līdzīgiem plāniem, kā paredzēts Savienības tiesību aktos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22.a panta 2. punktā minēto procedūru.

▼ **M9**

5. Komisija līdz 2019. gada 31. decembrim tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu attiecībā uz to nozaru un apakšnozaru noteikšanu, kuras apdraud oglekļa emisiju pārvirzes risks, kā norādīts šā panta 1., 2. un 3. punktā, darbībām 4-ciparu līmenī (*NACE-4* kods), ciktāl tas attiecas uz šā panta 1. punktu, pamatojoties uz datiem par trim nesenākajiem kalendārajiem gadiem, par kuriem ir pieejami dati.

*10.c pants***Iespēja piešķirt pagaidu bezmaksas kvotas enerģētikas nozares modernizācijai**

1. Atkāpjoties no 10.a panta 1.–5. punkta, dalībvalstīs, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju, izsakot tirgus cenās (EUR), 2013. gadā nesasniedza 60 % no Savienības vidējā rādītāja, var pagaidu kārtā piešķirt bezmaksas kvotas elektroenerģijas ražošanas iekārtām nolūkā modernizēt, diversificēt un ilgtspējīgi pārveidot enerģētikas nozari. Atbalstītās investīcijas ir saskaņīgas ar pāreju uz drošu un ilgtspējīgu mazoglekļa ekonomiku, ar mērķiem, ko paredz Savienības klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam, un Parīzes nolīgumā pausto ilgtermiņa mērķu sasniegšanu. Šajā punktā minētā atkāpe zaudē spēku 2030. gada 31. decembrī.

▼ M9

2. Attiecīgā dalībvalsts organizē konkursa procesu, kam jānotiek vienā vai vairākās kārtās laikā no 2021. līdz 2030. gadam, projektiem, kuru kopējais investīciju apjoms pārsniedz EUR 12,5 miljonus, lai atlasītu investīciju projektus, kurus finansēs ar bezmaksas kvotām. Minētais konkursa process:

- a) atbilst pārredzamības, nediskriminēšanas, vienlīdzīgas attieksmes un pareizas finanšu pārvaldības principiem;
- b) nodrošina, ka konkursā var piedalīties tikai tādi projekti, kas sekmē energoresursu struktūras un piegādes avotu diversifikāciju, nepieciešamo pārstrukturēšanu, infrastruktūras uzlabošanu un modernizēšanu vides ziņā, tīrās tehnoloģijas, piemēram, atjaunojamo energoresursu tehnoloģijas, vai enerģijas ražošanas nozares, piemēram, efektīvas un ilgtspējīgas centralizētās siltumapgādes, pārvades un piešķiršanas nozares modernizāciju;
- c) nosaka skaidrus, objektīvus, pārredzamus un nediskriminējošus atlases kritērijus, pēc kuriem projektus sarindo, lai nodrošinātu, ka tiek atlasīti tikai tādi projekti, kas:
 - i) pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzi, dod neto pozitīvu ieguvumu no emisiju samazināšanas viedokļa un ļauj panākt iepriekšnoteiktu un ievērojamu CO₂ emisiju samazinājumu, ņemot vērā projekta izmēru;
 - ii) ir papildinoši, nepārprotami atbilst nomainīgas un modernizācijas vajadzībām un nerada tirgus virzītu energopieprasījuma pieaugumu;
 - iii) ir ekonomiski visizdevīgākie; un
 - iv) neatbalsta vai neuzlabo ļoti emisijietilpīgas elektroenerģijas ražošanas finansiālo dzīvotspēju, nedz arī palielina atkarību no emisijietilpīga fosilā kurināmā.

Atkāpjoties no 10. panta 1. punkta un neskarot šā panta 1. punkta pēdējo teikumu, gadījumā, kad investīciju projekts, kas atlasīts konkursa procedūrā, tiek atcelts vai kad netiek sasniegti iecerētie rādītāji, tam paredzētās kvotas agrākais vienu gadu vēlāk var izmantot vienā konkursa procedūras papildu kārtā, lai finansētu citas investīcijas.

Līdz 2019. gada 30. jūnijam ikviena dalībvalsts, kas nodomājusi izmantot izvēles pagaidu bezmaksas kvotas nolūkā modernizēt enerģētikas nozari, sabiedriskai apspriešanai publicē sīki izstrādātu valsts nolikumu, kurā noteikts konkursa process, tostarp pirmajā daļā minētais plānotais kārtu skaits, un atlases kritēriji.

▼M9

Ja ar bezmaksas kvotām atbalstāmo investīciju projektu vērtība ir mazāka par EUR 12,5 miljoniem un tos neatlasa šajā punktā minētajā konkursa procedūrā, dalībvalsts projektus atlasa, pamatojoties uz objektiem un pārredzamiem kritērijiem. Atlases procesa rezultātus publisko sabiedriskai apspriešanai. Pamatojoties uz iepriekš minēto, attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. jūnijam sagatavo, publicē un iesniedz Komisijai investīciju sarakstu. Ja vienā un tajā pašā iekārtā veic vairāk nekā vienu investīciju, nosakot, vai iepriekš EUR 12,5 miljonu sliekšnis nav pārsniegts, tās vērtē kā vienotu veselumu, ja vien minētās investīcijas nav tehniski vai finansiāli dzīvotspējīgas neatkarīgi cita no citas.

3. Iecerēto investīciju vērtība ir vismaz vienāda ar piešķirto bezmaksas kvotu tirgus vērtību, tajā pašā laikā ņemot vērā, ka jāierobežo ar to tieši saistīts cenu pieaugums. Tirgus vērtība ir kvotu vidējā cena kopējā izsoles platformā iepriekšējā kalendārajā gadā. Ar atbalstu var segt līdz pat 70 % no attiecīgajām investīciju izmaksām, izmantojot bezmaksas kvotas, ar noteikumu, ka atlikušās izmaksas sedz privātas juridiskās personas.

4. Pagaidu kārtā piešķirtās bezmaksas kvotas atskaita no tā kvotu daudzuma, ko pretējā gadījumā dalībvalsts izsolītu. Kopējais piešķirto bezmaksas kvotu apjoms nav lielāks par 40 % no kvotu apjoma, ko attiecīgā dalībvalsts saņems laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu un kas minētajam laikposmam ir sadalīts vienādos apjomos katram gadam.

5. Ja dalībvalsts, ievērojot 10.d panta 4. punktu, izmanto kvotas, kas sadalītas Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu šī dalībvalsts, atkāpjoties no šā panta 4. punkta, pagaidu bezmaksas kvotu piešķiršanai var izmantot kopējo daudzumu līdz pat 60 % apmērā no kvotām, kas saņemtas laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu, izmantojot attiecīgu sadalīto kvotu apjomu saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu.

Visas kvotas, kas nav piešķirtas saskaņā ar šo pantu līdz 2020. gadam, var pārvirzīt uz laikposmu no 2021. līdz 2030. gadam investīcijām, kas atlasītas konkursa procedūrā, kas minēta 2. punktā, ja vien attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. septembrim nebūs informējusi Komisiju par savu nodomu daļu no minētajām kvotām vai nevienu no tām nepiešķirt laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam un par tā vietā 2020. gadā izsolāmo kvotu apjomu. Ja šādas kvotas piešķir laikposmā no 2021. līdz 2030. gadam, attiecīgais kvotu apjoms tiek ņemts vērā šā punkta pirmajā daļā izklāstītā 60 % ierobežojuma piemērošanā.

▼ M9

6. Kvotas operatoriem piešķir, kad tie pierāda, ka ir veiktas investīcijas, kas atlasītas saskaņā konkursa procesa noteikumiem. Ja investīciju rezultātā rodas papildu elektroenerģijas ražošanas jauda, attiecīgais operators arī pierāda, ka tas vai cits saistīts operators pirms papildu jaudas darbības sākuma ir pārtraucis ekspluatēt atbilstīgu apjomu elektroenerģijas ražošanas jaudas ar lielāku emisijietilpību.

▼ M15

7. Dalībvalstis nosaka, ka atbalstu saņemtajām elektroenerģijas ražošanas iekārtām un tīkla operatoriem katru gadu līdz 28. februārim ir jāziņo par atlasīto investīciju realizāciju, tostarp par līdzsvaru starp bezmaksas kvotām un radītajām investīciju izmaksām, un atbalstīto investīciju veidiem. Dalībvalstis par to iesniedz ziņojumus Komisijai, un Komisija šādus ziņojumus publisko.

*10.ca pants***Agrāks termiņš pagaidu bezmaksas kvotu sadalei, kas paredzētas enerģētikas nozares modernizācijai**

Atkāpjoties no 10.c panta, attiecīgās dalībvalstis iekārtām var sadalīt vienīgi pagaidu bezmaksas kvotas saskaņā ar minēto pantu par investīcijām, kas veiktas līdz 2024. gada 31. decembrim. Jebkuras kvotas, kuras attiecīgajām dalībvalstīm saskaņā ar 10.c pantu ir pieejamas laika posmam no 2021. līdz 2030. gadam un netiek izmantotas šādām investīcijām, atbilstoši attiecīgās dalībvalsts noteiktajai proporcijai:

- a) pieskaita kopējam kvotu daudzumam, ko attiecīgā dalībvalsts izsolīs, ievērojot 10. panta 2. punktu; vai
- b) izmanto, lai atbalstītu investīcijas 10.d pantā minētā Modernizācijas fonda satvarā saskaņā ar noteikumiem, ko piemēro ieņēmumiem no 10.d panta 4. punktā minētajām kvotām.

Attiecīgā dalībvalsts līdz 2024. gada 15. maijam paziņo Komisijai attiecīgos kvotu apjomus, kas tiks izmantoti saskaņā ar 10. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktu un kas, atkāpjoties no 10.d panta 4. punkta otrā teikuma, tiks izmantoti saskaņā ar 10.d pantu.

▼ M9*10.d pants***Modernizācijas fonds****▼ M15**

1. Laikposmam no 2021. līdz 2030. gadam tiek izveidots fonds, ar kuru atbalsta investīcijas, ko ierosinājušas saņēmējas dalībvalstis, tostarp, lai finansētu neliela mēroga investīciju projektus, modernizē energosistēmas un uzlabo energoefektivitāti ("Modernizācijas fonds"). Modernizācijas fondu finansē, izsolot kvotas, kā paredzēts 10. pantā, par labu tajā noteiktajām saņēmējām dalībvalstīm.

▼ **M15**

Atbalstītās investīcijas ir saskanīgas gan ar šīs direktīvas mērķiem, gan ar mērķiem, kas izvirzīti Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu un Regulā (ES) 2021/1119, gan ar Parīzes nolīgumā nospraustajiem ilgtermiņa mērķiem. Saņēmējas dalībvalstis attiecīgā gadījumā var izmantot Modernizācijas fonda resursus, lai finansētu investīcijas, iesaistot blakus esošos Savienības pierobežas reģionus. No Modernizācijas fonda atbalstu nesniedz elektroenerģijas ražošanas iekārtām, kurās izmanto fosilo kurināmo. Tomēr ieņēmumus no kvotām, uz kurām attiecas paziņojums, ievērojot šī panta 4. punktu, var izmantot investīcijām, kas saistītas ar gāzveida fosilo kurināmo.

Turklāt šīs direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētos ieņēmumus no kvotām, ja darbība ir uzskatāma par vides ziņā ilgtspējīgu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/852 ⁽¹⁾ un ja tā ir pienācīgi pamatota enerģētiskās drošības nodrošināšanas vajadzībām, var izmantot investīcijām, kas saistītas ar gāzveida fosilo kurināmo, ar noteikumu, ka enerģijas ražošanai kvotas tiek izsolītas pirms 2027. gada 31. decembra un attiecībā uz investīcijām, kas saistītas ar gāzes pakārtotu izmantošanu, kvotas tiek izsolītas pirms 2028. gada 31. decembra.

2. Vismaz 80 % no ieņēmumiem no 10. panta 1. punkta trešajā daļā minētajām kvotām un no kvotām, uz kurām attiecas paziņojums saskaņā ar šī panta 4. punktu, un vismaz 90 % no ieņēmumiem no 10. panta 1. punkta ceturtajā daļā minētajām kvotām izmanto, lai atbalstītu investīcijas šādās jomās:

- a) elektroenerģijas ražošana no atjaunīgiem energoresursiem, tostarp atjaunīgā ūdeņraža, un šādas elektroenerģijas izmantošana;
- b) atjaunīgo energoresursu izmantošana siltumapgādē un aukstumapgādē;
- c) kopējā energopatēriņa samazināšana ar energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem, tostarp tādās jomās kā ražošana, transports, ēkas, lauksaimniecība un atkritumu saimniecība;
- d) enerģijas uzkrāšana un energotīklu modernizācija, tostarp pieprasījuma pārvaldība, centralizētās siltumapgādes cauruļvadu un elektro-pārvades tīklu modernizācija, starpsavienojumu skaita palielināšana starp dalībvalstīm un bezemisiju mobilitātes infrastruktūras paplašināšana;
- e) atbalsts mājsaimniecībām ar zemiem ienākumiem, tostarp lauku un attālos apvidos, lai novērstu enerģētisko nabadzību un modernizētu to siltumapgādes sistēmas; un

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.).

▼ M15

f) taisnīga pārkārtošanās oglekļatkarīgos reģionos saņēmējās dalībvalstīs, lai dialogā ar pilsonisko sabiedrību un sociālajiem partneriem atbalstītu darba ņēmēju pārcelšanu citā darbā, pārkvalificēšanos un kvalifikācijas uzlabošanu, izglītošanu, darba meklēšanu un jaunuzņēmumu izveidi tādā veidā, kas atbilst relevantajām darbībām, ko dalībvalstis iekļāvušas savos teritoriālajos taisnīgas pārkārtošanās plānos saskaņā ar attiecīgi Regulas (ES) 2021/1056 8. panta 2. punkta pirmās daļas k) apakšpunktu, un veicina minēto darbību īstenošanu.

▼ M9

3. Modernizācijas fonds darbojas saņēmēju dalībvalstu atbildībā. EIB nodrošina, ka kvotas tiek izsolītas saskaņā ar 10. panta 4. punktā noteiktajiem principiem un kārtību, un ir atbildīga par ieņēmumu pārvaldību. Saņēmusi no Komisijas lēmumu par izmaksu, EIB ieņēmumus nodod dalībvalstīm, kur šī izmaksa investīcijām atbilst šā panta 2. punktam vai, ja investīcijas neietilpst šā panta 2. punktā uzskaitītajās jomās, atbilst investīciju komitejas ieteikumiem. Komisija savu lēmumu pieņem savlaicīgi. Ieņēmumus sadala starp dalībvalstīm atbilstīgi II.b pielikumā noteiktajām daļām saskaņā ar šā panta 6.–12. punktu.

4. Jebkura attiecīgā dalībvalsts var izmantot kopējo bezmaksas kvotu apjomu, kas piešķirts, ievērojot 10.c panta 4. punktu, vai minētā iedalījuma daļu un to kvotu apjomu, kuras sadalītas Savienības solidaritātes, izaugsmes un starpsavienojumu labad saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu, vai minētās summas daļu, lai saskaņā ar 10.d pantu atbalstītu investīcijas modernizācijas fonda satvarā, tādējādi palielinot attiecīgajai dalībvalstij iedalītos resursus. Attiecīgā dalībvalsts līdz 2019. gada 30. septembrim Komisijai paziņo attiecīgos kvotu apjomus izmantošanai saskaņā ar 10. panta 2. punkta b) apakšpunktu, 10.c un 10.d pantu.

5. Ar šo modernizācijas fondam tiek izveidota investīciju komiteja. Investīciju komiteju veido viens pārstāvis no katras saņēmējas dalībvalsts, Komisijas un EIB un trīs pārstāvji, ko uz piecu gadu laikposmu ievēl pārējās dalībvalstis. To vada Komisijas pārstāvis. Komitejas sanāksmes kā novērotājs var apmeklēt viens pārstāvis no katras dalībvalsts, kurš nav investīciju komitejas loceklis.

Investīciju komiteja darbojas pārredzami. Investīciju komitejas sastāvu un tās locekļu *curricula vitae* un interešu deklarācijas dara pieejamas sabiedrībai un vajadzības gadījumā atjaunina.

6. Pirms saņēmēja dalībvalsts nolemj no savas modernizācijas fonda daļas finansēt kādu investīciju projektu, tā ar attiecīgo investīciju projektu iepazīstina investīciju komiteju un EIB. Ja EIB apstiprina, ka investīcija ietilpst 2. punktā uzskaitītajās jomās, attiecīgā dalībvalsts var sākt investīciju projekta finansēšanu no savas daļas.

▼M9

Ja investīcija energosistēmu modernizācijas jomā, ko ierosina finansēt no modernizācijas fonda, neietilpst 2. punktā minētajās jomās, investīciju komiteja novērtē minēto investīciju tehnisko un finansiālo pamatotību, tostarp to realizēto emisiju samazinājumu, un izdod ieteikumu par investīciju finansēšanu no modernizācijas fonda. Investīciju komiteja nodrošina, ka ar visām investīcijām saistībā ar centralizētu siltumapgādi tiek panākts būtisks energoefektivitātes uzlabojums un emisiju samazinājumi. Minētais ieteikums var ietvert ierosinājumus par piemērotiem finanšu instrumentiem. Līdz 70 % no attiecīgajām tādu investīciju izmaksām, kuras neietilpst 2. punktā uzskaitītajās jomās, var segt ar modernizācijas fonda līdzekļiem ar noteikumu, ka atlikušās izmaksas sedz privātas juridiskās personas.

7. Investīciju komiteja ziņojumus un ieteikumus cenšas pieņemt ar konsensu. Ja investīciju komiteja priekšsēdētāja noteiktajā termiņā nespēj pieņemt lēmumu ar konsensu, tā lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu.

Ja EIB pārstāvis neapstiprina kāda investīciju projekta finansēšanu, ieteikumu pieņem tikai tad, ja tam par labu balso visu locekļu divu trešdaļu vairākums. Tādā gadījumā ne tās dalībvalsts pārstāvim, kurā tiek realizēts investīciju projekts, ne EIB pārstāvim nav tiesību balsot. Šis apakšpunkts neattiecas uz neliela mēroga projektiem, ko finansē, izmantojot aizdevumus no valsts atbilstību veicinošām bankām vai piešķirumus kādas valsts programmas īstenošanai, kuras specifiskie mērķi saskan ar modernizācijas fonda mērķiem, ar noteikumu, ka ar programmu netiek izmantots vairāk par 10 % no attiecīgās dalībvalsts daļas, kas noteikta II.b pielikumā.

8. EIB vai investīciju komitejas akti vai ieteikumi, kas veikti, ievērojot 6. un 7. punktu, tiek iesniegti savlaicīgi, un tajos norāda pamatojumu, uz ko tie ir balstīti. Šādus aktus un ieteikumus dara publiski pieejamus.

9. Saņēmēju dalībvalstu atbildībā ir sekot tam, kā atlasītie projekti tiek īstenoti.

10. Saņēmējas dalībvalstis ik gadu ziņo Komisijai par modernizācijas fonda finansētajām investīcijām. Ziņojums ir publiski pieejams un ietver:

- a) informāciju par finansētajām investīcijām katrā saņēmējā dalībvalstī;
- b) novērtējumu par investīciju doto pievienoto vērtību energoefektivitātes vai energosistēmas modernizācijas ziņā.

▼ **M15**

11. Investīciju komiteja ik gadu ziņo Komisijai par pieredzi investīciju izvērtēšanā, jo īpaši attiecībā uz emisiju samazināšanu un emisiju samazināšanas izmaksām. Komisija, ņemot vērā investīciju komitejas konstatējumus, līdz 2024. gada 31. decembrim pārskata 2. punktā minētās projektu jomas un pamatu, saskaņā ar kuru investīciju komiteja sniedz savus ieteikumus.

Investīciju komiteja nodrošina gada ziņojuma publicēšanu. Komisija gada ziņojumu sniedz Eiropas Parlamentam un Padomei.

▼ **M9**

12. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par modernizācijas fonda darbību. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M13***10.e pants***Atvaseļošanas un noturības mehānisms**

1. Kā ārkārtas un vienreizēju pasākumu līdz 2026. gada 31. augustam kvotas, kas tiek izsolītas, ievērojot šā panta 2 un 3. punktu, izsola, līdz šādās izsolēs gūtie kopējie ieņēmumi ir sasnieguši 20 miljardus EUR. Minētos ieņēmumus dara pieejamus Atvaseļošanas un noturības mehānismam, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/241 ⁽¹⁾, un īsteno saskaņā ar minētās regulas noteikumiem.

2. Atkāpjoties no 10.a panta 8. punkta, līdz 2026. gada 31. augustam daļu no minētajā punktā minētajām kvotām izsola, lai atbalstītu Regulas (ES) 2021/241 21.c panta 3. punkta b)–f) apakšpunktā noteiktos mērķus, līdz šādās izsolēs gūtie ieņēmumi ir sasnieguši 12 miljardus EUR.

3. Līdz 2026. gada 31. augustam, lai atbalstītu Regulas (ES) 2021/241 21.c panta 3. punkta b)–f) apakšpunktā noteiktos mērķus, izsola tik daudz kvotu no daudzuma, ko dalībvalstis citādi saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu izsolītu no 2027. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim, līdz šādās izsolēs gūtie ieņēmumi ir sasnieguši 8 miljardus EUR. Minētās kvotas principā attiecīgajā periodā izsola vienādos apjomos katram gadam.

4. Atkāpjoties no Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 5.a punkta, līdz 2030. gada 31. decembrim 27 miljonus neiedalīto kvotu tirgus stabilitātes rezervē no kopējā daudzuma, kas citādi tiktu atzīts par nederīgu minētajā laikposmā, izmanto, lai atbalstītu inovāciju, kā minēts šīs direktīvas 10.a panta 8. punkta pirmajā daļā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atvaseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.).

▼ **M13**

5. Lai periodā no 2023. līdz 2026. gadam nodrošinātu pienācīgu resursu daudzumu Inovāciju fondā, Komisija nodrošina, ka kvotas, ko paredzēts izsolīt saskaņā ar 2. un 3. punktu, tostarp, attiecīgā gadījumā, priekšfinansējuma maksājumiem saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 21.d pantu, tiek izsolītas saskaņā ar šīs Direktīvas 10. panta 4. punktā noteiktajiem principiem un kārtību un saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1031/2010 ⁽¹⁾ 24. pantu. Šajā pantā minēto izsoles periodu pārskata vienu gadu pēc tā sākuma, ņemot vērā šajā pantā paredzētās izsolīšanas ietekmi uz oglekļa tirgu un cenu.

6. Kvotas, kas izsolāmas saskaņā ar šo pantu, izliek izsoles platformā, kura iecelta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1031/2010 26. panta 1. punktu, un kvotu izsolītāja ir EIB, kura izsolēs iegūtos ieņēmumus nodod Komisijai.

7. Kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 ⁽²⁾ 21. panta 5. punktu.

▼ **M15***10.f pants***Būtiska kaitējuma nenodarīšanas princips**

No 2025. gada 1. janvāra saņēmējas dalībvalstis un Komisija izmanto ieņēmumus, kas gūti Inovāciju fondam paredzēto kvotu izsolēs saskaņā ar šīs direktīvas 10.a panta 8. punktu un šīs direktīvas 10. panta 1. punkta trešajā un ceturtajā daļā minēto kvotu izsolēs, ievērojot Regulas (ES) 2020/852 17. pantā noteiktos būtiska kaitējuma nenodarīšanas kritērijus, ja šos ieņēmumus izmanto saimnieciskajai darbībai, kurai saskaņā ar minētās regulas 10. panta 3. punkta b) apakšpunktu ir noteikti tehniskās pārbaudes kritēriji, lai noskaidrotu, vai saimnieciskā darbība rada būtisku kaitējumu vienam vai vairākiem attiecīgajiem vides mērķiem.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 1031/2010 (2010. gada 12. novembris) par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju kvotu izsoļu laika grafiku, administrēšanu un citiem aspektiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā (OV L 302, 18.11.2010., 1. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

▼ **M4***11. pants***Valstu īstenošanas pasākumi**

1. Līdz 2011. gada 30. septembrim ikviena dalībvalsts publicē un iesniedz Komisijai valsts īstenošanas pasākumu sarakstu, kurā uzskaitītas dalībvalsts teritorijā esošās iekārtas, uz kurām attiecas šī direktīva, un visas bezmaksas kvotas, kas sadalītas ikvienai iekārtai dalībvalsts teritorijā par katru gadu attiecīgajā periodā un aprēķinātas saskaņā ar 10.a panta 1. punktā un 10.c pantā minētajiem noteikumiem.

▼ **M9**

To iekārtu sarakstu, uz kurām attiecas šī direktīva, uz pieciem gadiem, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, iesniedz līdz 2019. gada 30. septembrim, un sarakstus par katru nākamo piecu gadu laikposmu pēc tam iesniedz ik pēc pieciem gadiem. Katrā sarakstā iekļauj informāciju par ražošanas darbībām, siltuma un gāzu pārvadi, elektroenerģijas ražošanu un emisijām apakšiekārtu līmenī piecos kalendārajos gados pirms saraksta iesniegšanas. Bezmaksas kvotas piešķir tikai iekārtām, par kurām ir sniegta šāda informācija.

▼ **M4**

2. Līdz katra gada ► **M15** 30. jūnijam ◀ kompetentās iestādes piešķir kvotu apjomu, kas sadalāms attiecīgajā gadā, aprēķinot to saskaņā ar 10., 10.a un 10.c pantu.

3. Saskaņā ar šā panta 2. punktu dalībvalstis nedrīkst piešķirt bezmaksas kvotas iekārtām, kuru iekļaušanu 1. punktā minētajā sarakstā Komisija ir noraidījusi.

▼ **M2**

IV NODAĻA

▼ **M15****NOTEIKUMI, KO PIEMĒRO AVIĀCIJAI, JŪRAS TRANSPORTAM UN STACIONĀRĀM IEKĀRTĀM**▼ **B***11.a pants***Projekta pasākumu īstenošanā iegūto SES un ESV izmantošana ► **M9** ES ETS ◀, pirms stājusies spēkā starptautiska vienošanās par klimata pārmaiņām**▼ **M14**

1. Ievērojot šā panta 2. un 3. punktu, gaisakuģu operatori, kam ir dalībvalsts izsniegta gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai kas ir reģistrēti dalībvalstī, tostarp šīs dalībvalsts tālākajos reģionos, atkarīgajās teritorijās vai citās teritorijās, var izmantot šādas vienības, lai izpildītu savus pienākumus dzēst vienības attiecībā uz paziņoto daudzumu, ievērojot 12.panta 6. punktu, kā noteikts 12. panta 9. punktā:

a) kredītus, kurus atzinušas puses, kas piedalās saskaņā ar Parīzes nolīguma 6. panta 4. punktu izveidotajā mehānismā;

▼ **M14**

- b) kredītus, kurus atzinušas puses, kas piedalās kredītprogrammās, kuras *ICAO* padome atzinusi par atbilstīgām, kā norādīts īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 8. punktu;
- c) kredītus, kurus atzinušas puses nolīgumos saskaņā ar 5. punktu;
- d) kredītus, kuri izdoti attiecībā uz Savienības līmeņa projektiem saskaņā ar 24.a pantu.

2. Šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētās vienības drīkst izmantot, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) to izcelsme ir valstī, kas to izmantošanas brīdī ir Parīzes nolīguma puse;
- b) to izcelsme ir valstī, kas īstenošanas aktā, kurš pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu, ir minēta kā valsts, kas piedalās *ICAO* Starptautiskās aviācijas radīto oglekļa emisiju izlīdzināšanas un samazināšanas shēmā (*CORSIA*). Šo nosacījumu neattiecinā uz emisijām, kas radušās pirms 2027. gada, un tāpat to neattiecinā uz valstīm, kuras ANO definējusi kā vismazāk attīstītās valstis vai mazās salu jaunattīstības valstis, izņemot valstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir vienāds ar vai lielāks par Savienības vidējo rādītāju.

3. Šā panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā minētās vienības drīkst izmantot, ja ir ieviesta kārtība, kā iesaistītās puses veic atzīšanu, kā tiek laikus koriģēti ziņojumi par iesaistīto pušu nacionāli noteikto devumu aptvertajām antropogēnajām emisijām no avotiem un to piesaisti piesaistītā sistēmās un kā nepieļaut dubultu uzskaiti un globālo emisiju neto pieaugumu.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, ar ko nosaka detalizētas prasības šā punkta pirmajā daļā minētajai kārtībai, kas var ietvert ziņošanas un reģistrācijas prasības, un tam, kā uzskaita valstis vai programmas, kuras minēto kārtību piemēro. Minētā kārtība ņem vērā elastību, kas pienākas vismazāk attīstītām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm saskaņā ar šā panta 2. punktu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M4**

5. Ja SES un ESV, ko dalībvalstis operatoriem vai gaisakuģu operatoriem ļāvušas izmantot laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, nav pilnībā izmantotas vai ja saskaņā ar 8. punktu tiem ir tiesības izmantot kredītus un ja sarunas par starptautiskās vienošanās noslēgšanu nav pabeigtas līdz 2009. gada 31. decembrim, kredītus no projektiem vai citām emisiju samazināšanas darbībām var izmantot ► **M9** ES ETS ◀ atbilstīgi nolīgumiem, kas noslēgti ar trešām valstīm, konkrēti norādot izmantošanas apjomu. Atbilstīgi šādiem nolīgumiem operatori var izmantot kredītus no projektu darbībām šajās trešās valstīs, lai izpildītu savas saistības saskaņā ar ► **M9** ES ETS ◀.

▼ **M4**

6. Visos 5. punktā minētajos nolīgumos paredz, ka ► **M9** ES ETS ◀ izmanto kredītus, kas iegūti, īstenojot projektus, kuri atbilst izmantošanai ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, tostarp izmantojot atjaunojamās enerģijas vai energoefektivitātes tehnoloģijas, kas veicina tehnoloģiju nodošanu un ilgtspējīgu attīstību. Šādos nolīgumos var arī paredzēt, ka var izmantot kredītus no projektiem, kuros paredzētais bāzes scenārija līmenis ir mazāks par to līmeni, par kuru var sadalīt bezmaksas kvotas saskaņā ar 10.a pantā minētajiem pasākumiem, vai par ► **M9** Savienības ◀ tiesību aktos paredzēto līmeni.

7. Kad būs noslēgta starptautiska vienošanās par klimata pārmaiņām, no 2013. gada 1. janvāra ► **M9** ES ETS ◀ drīkstēs izmantot tikai kredītus no projektiem no trešām valstīm, kas ratificējušas vienošanos.

▼ **M9**

▼ **M14**

8. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros uzskaitītas vienības, ko *ICAO* padome atzinusi par atbilstīgām un kas atbilst šā panta 2. un 3. punktā izklāstītajiem kritērijiem. Attiecīgā gadījumā Komisija arī pieņem īstenošanas aktus šā saraksta atjaunināšanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M1***11.b pants***Projekta aktivitātes**

1. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka bāzes scenāriju projekta aktivitātēm, ko nosaka turpmākos lēmumos, kuri pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu, un ko īsteno valstīs, kas ir parakstījušas Pievienošanās līgumu ar Savienību, ir pilnīgi saderīgas ar *acquis communautaire*, tostarp ar šajā Pievienošanās līgumā paredzētajām pagaidu atkāpēm.

▼ **M4**

► **M9** Savienība ◀ un tās dalībvalstis projekta pasākumus atļauj īstenot tikai tad, ja ikviena projekta dalībnieka galvenā mītne atrodas vai nu valstī, kas noslēgusi starptautisku vienošanos par šādiem projektiem, vai valstī vai pavalstī, vai reģionālā struktūrā, kas ir saistīta ar ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 25. pantu.

▼ **M1**

2. Izņemot 3. un 4. punktā paredzēto gadījumu, projekta norises valsts nodrošina, ka netiek piešķirtas ESV vai SES siltumnīcefekta gāzu emisiju ierobežošanai vai samazināšanai no ► **M2** darbības ◀, kurām piemērojama šī direktīva.

3. Līdz 2012. gada 31. decembrim saistībā ar KĪ un TAM projekta aktivitātēm, kas tieši samazina vai ierobežo emisijas no iekārtas, kurai piemērojama šī direktīva, ESV un SES var piešķirt tikai tad, ja šīs iekārtas operators anulē vienlīdzīgu kvotu skaitu.

▼ **M1**

4. Līdz 2012. gada 31. decembrim saistībā ar KĪ un TAM projekta aktivitātēm, kas netieši samazina vai ierobežo emisijas līmeni no iekārtas, kurai piemērojama šī direktīva, ESV un SES var piešķirt tikai tad, ja anulē vienlīdzīgu kvotu skaitu SES vai ESV izcelsmes dalībvalsts reģistrā.

5. Dalībvalsts, kas atļauj privātām vai valsts institūcijām piedalīties projektu darbībā, uzņemas atbildību par savām saistībām, kas noteiktas *UNFCCC* un Kioto Protokolā, un nodrošina to, ka šāda dalība saskan ar attiecīgajām pamatnostādņēm, praktiskiem pasākumiem un procedūrām, kas pieņemtas saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu.

6. Gadījumā, ja projekta aktivitātes saistās ar hidroelektroenerģijas ražošanu ar ražošanas jaudu, kas ir lielāka par 20 MW, dalībvalsts, apstiprinot šādas projekta aktivitātes, projekta aktivitāšu veikšanas laikā nodrošina attiecīgu starptautisko kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, tostarp to kritēriju un pamatnostādņu ievērošanu, kas iekļautas Pasaules dambju apsaimniekošanas komisijas 2000. gada novembra ziņojumā "Dambji un attīstība. Jauns satvars lēmumu pieņemšanai".

▼ **M9**

▼ **B**

12. pants

Kvotu pārskaitīšana, nodošana un anulēšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kvotas var pārskaitīt starp:

a) personām ► **M9** Savienībā ◀;

b) personām ► **M9** Savienībā ◀ un personām trešās valstīs, kur šādas kvotas atzīst saskaņā ar 25. pantā minēto procedūru bez citiem ierobežojumiem kā tiem, kas ietverti un pieņemti saskaņā ar šo direktīvu.

▼ **M4**

1.a Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim pārbauda, vai emisiju kvotu tirgus ir pienācīgi aizsargāts pret iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu vai tirgus manipulācijām, un vajadzības gadījumā iesniedz priekšlikumus šādas aizsardzības nodrošināšanai. Attiecīgi pielāgojot preču tirdzniecības noteikumus, var tikt piemēroti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/6/EK (2003. gada 28. janvāris) par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) ⁽¹⁾ atbilstīgie noteikumi.

⁽¹⁾ OV L 96, 12.4.2003., 16. lpp.

▼ M15

2. Dalībvalstis nodrošina, ka citu dalībvalstu kompetento iestāžu piešķirtās kvotas tiek atzītas, kad tiek noteikta operatora vai gaisakuģa operatora, vai kuģošanas sabiedrības 3. punktā noteikto pienākumu izpilde.

3. Dalībvalstis, administrējošās dalībvalstis un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes nodrošina, ka līdz katra gada 30. septembrim:

- a) katras iekārtas operators nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar attiecīgās iekārtas kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu;
- b) katrs gaisakuģu operators nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar tā kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu;
- c) katra kuģošanas sabiedrība nodod kvotas tādā daudzumā, kas vienāds ar tās kopējām emisijām iepriekšējā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 3.ge pantu.

Dalībvalstis, administrējošās dalībvalstis un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes nodrošina, ka saskaņā ar pirmo daļu nodotās kvotas pēc tam tiek anulētas.

3.-e Atkāpjoties no 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta, kuģošanas sabiedrības var nodot par 5 % mazāk kvotu nekā to verificētās emisijas, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās no ledus klases kuģiem, ar noteikumu, ka šādiem kuģiem ir IA vai IA Super ledus klase vai līdzvērtīga ledus klase, kas noteikta, pamatojoties uz *HELCOM* lēmumu 25/7.

Ja tiek nodots kvotu skaits, kas ir mazāks nekā verificētās emisijas, tad pēc tam, kad ir noskaidrota starpība starp verificētajām emisijām un nodotajām kvotām katrā no šiem gadiem, minētajai starpībai atbilstošo kvotu apjomu nevis izsola saskaņā ar 10. pantu, bet anulē.

3.-d Atkāpjoties no šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un 16. panta, Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma ar īstenošanas aktu paredz, ka dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos izklāstītās prasības ir izpildītas, un ka tās neveic nekādas darbības pret kuģošanas sabiedrībām attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim rodas pasažieru kuģu, kas nav kruīza pasažieru kuģi, un Ro-Ro pasažieru kuģu reisos starp minētās pieprasītās dalībvalsts jurisdikcijā esošas salas ostu, kurai nav autoceļu vai dzelzceļa savienojuma ar kontinentālo daļu, un kuru apdzīvo mazāk nekā 200 000 pastāvīgo iedzīvotāju saskaņā ar jaunākajiem pieejamiem datiem 2022. gadā, un ostu, kas ir tās pašas dalībvalsts jurisdikcijā, kā arī no tādām darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.

▼ M15

Komisija publicē pirmajā daļā minēto salu un attiecīgo ostu sarakstu un regulāri atjaunina minēto sarakstu.

3.-c Atkāpjoties no šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta un 16. panta, Komisija pēc divu dalībvalstu, no kurām vienai nav sauszemes robežas ar citu dalībvalsti, bet otra dalībvalsts ir ģeogrāfiski vistuvākā dalībvalsts dalībvalstij, kurai nav tādas sauszemes robežas, kopīga pieprasījuma ar īstenošanas aktu paredz, ka dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos izklāstītās prasības ir izpildītas, un ka tās neveic nekādas darbības pret kuģošanas sabiedrībām attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim rodas pasažieru kuģu vai Ro-Ro pasažieru kuģu reisos, kurus tie veic saskaņā ar starptautisku publisku pakalpojumu līgumu vai starptautiskām sabiedrisko pakalpojumu saistībām, kas norādītas kopīgajā pieprasījumā, un kuri savieno abas dalībvalstis, kā arī no tādām darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.

3.-b Pienākums nodot kvotas nerodas attiecībā uz emisijām, kas līdz 2030. gada 31. decembrim radušās gan reisos starp ostu, kas atrodas dalībvalsts tālākajā reģionā, un ostu, kas atrodas tajā pašā dalībvalstī, tostarp reisi starp ostām tālākajos reģionos un reisos starp ostām tās pašas dalībvalsts tālākajos reģionos, gan arī no tādām minēto kuģu darbībām ostā, ko šādi kuģi veic saistībā ar šādiem reisiem.

3.-a Vajadzības gadījumā un kamēr tas ir nepieciešams, lai aizsargātu ES ETS vidisko integritāti, ES ETS ietilpstošajiem operatoriem, gaisakuģu operatoriem un kuģošanas sabiedrībām ir aizliegts izmantot kvotas, ko piešķir dalībvalsts, attiecībā uz kuru pastāv tādas saistības operatoriem, gaisakuģu operatoriem un kuģošanas sabiedrībām, kas ir zaudējušas spēku. Deleģētie akti, kas minēti 19. panta 3. punktā, ietver pasākumus, kuri nepieciešami šajā punktā minētajos gadījumos.

▼ M4

3.a Pienākums nodot kvotas neattiecas uz pārbaudītām emisijām, kuras ir uztvertas un transportētas uz pastāvīgas uzglabāšanas iekārtu, kurai ir spēkā esoša atļauja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/31/EK (2009. gada 23. aprīlis) par oglekļa dioksīda ģeoloģisko uzglabāšanu ⁽¹⁾.

▼ M15

3.b Pienākums nodot kvotas nerodas attiecībā uz tādām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijām, kuras uzskata par uztvertām un izmantotām tādā veidā, ka tās ir pastāvīgi ķīmiski saistītas produktā un normālas lietošanas gaitā, tostarp visu parasto darbību veikšanas gaitā pēc produkta aprites cikla beigām, nenonāk atmosfērā.

Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu, paredzot prasības, ar kādām siltumnīcas efektu izraisošās gāzes ir uzskatāmas par pastāvīgi ķīmiski saistītām, kā minēts šā punkta pirmajā daļā.

⁽¹⁾ OV L 140, 5.6.2009., 114 lpp.

▼ M15

4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu kvotu anulēšanu jebkurā brīdī, kad to pieprasa persona, kas ir to turētāja. Gadījumā, ja dalībvalsts teritorijā papildu valsts pasākumu dēļ tiek slēgta elektroenerģijas ražošanas jauda, dalībvalstis var un tiek stingri mudinātas anulēt kvotas no kopējā izsolāmo kvotu daudzuma, kā minēts 10. panta 2. punktā, līdz daudzumam, kas atbilst attiecīgās iekārtas vidējām verificētajām emisijām piecu gadu laikposmā pirms slēgšanas. Attiecīgā dalībvalsts par šādu anulēšanas nodomu vai par neanulēšanas iemesliem informē Komisiju saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu.

▼ M4

5. Šā panta 1. un 2. punktu piemēro, neskarot 10.c pantu.

▼ M14

6. Saskaņā ar šā panta 8. punktā norādītajā īstenošanas aktā izklāstīto metodiku dalībvalstis katru gadu aprēķina izlīdzināšanas prasības par iepriekšējo kalendāro gadu lidojumiem uz, no un starp valstīm, kuras uzskaitītas īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu, un lidojumiem starp Šveici vai Apvienoto Karalisti un valstīm, kuras ir uzskaitītas īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu, un līdz katra gada 30. novembrim informē gaisakuģu operatorus.

Saskaņā ar šā panta 8. punktā minētajā īstenošanas aktā izklāstīto metodiku dalībvalstis aprēķina arī kopējās galīgās izlīdzināšanas prasības attiecībā uz konkrētu *CORSIA* atbilstības periodu un līdz tā gada 30. novembrim, kas seko attiecīgā *CORSIA* atbilstības perioda pēdējam gadam, informē gaisakuģu operatorus, kas atbilst šā punkta trešajā daļā noteiktajām prasībām.

Dalībvalstis informē gaisakuģu operatorus, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem, par izlīdzināšanas līmeni:

- a) gaisakuģu operatoriem ir dalībvalsts izdota gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai tie ir reģistrēti dalībvalstī, ieskaitot minētās dalībvalsts tālākos reģionus, atkarīgās teritorijas un citas teritorijas; un
- b) CO₂ emisiju apmērs gadā, ko tie rada, I pielikumā ietvertu lidojumu veikšanai izmantojot lidmašīnas, kuru maksimālā sertificētā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg, izņemot lidojumus starp lidostām vienas dalībvalsts teritorijā, tostarp tās pašas dalībvalsts tālākos reģionus, no 2021. gada 1. janvāra pārsniedz 10 000 tonnu.

Šā panta pirmās daļas b) apakšpunkta vajadzībām neņem vērā CO₂ emisijas, kas rodas šādu veidu lidojumos:

▼ M14

- i) valsts lidojumi;
- ii) humānās palīdzības lidojumi;
- iii) medicīniskās palīdzības lidojumi;
- iv) militārie lidojumi;
- v) ugunsdzēsības lidojumi;
- vi) lidojumi pirms vai pēc humānās palīdzības lidojuma, medicīniskās palīdzības lidojuma vai ugunsdzēsības lidojuma, ar noteikumu, ka šādi lidojumi ir veikti ar to pašu gaisakuģi un ar tiem ir bijis jāveic saistītas humānās palīdzības, medicīniskās palīdzības vai ugunsdzēsības darbības vai pēc minētajām darbībām jāpārvieta gaisakuģis tā nākamās darbības veikšanai.

▼ M12

7. Kamēr nav leģislatīva akta, ar ko šo direktīvu groza attiecībā uz aviācijas devumu Savienības visas tautsaimniecības mēroga emisiju samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā un globālā tirgus pasākuma pienācīgu īstenošanu, un ja šāda leģislatīvā akta transponēšanas termiņš nav beidzies līdz 2023. gada 30. novembrim, un ja nozares pieauguma koeficients (*SGF*) attiecībā uz 2022. gada emisijām, ko publicē *ICAO*, ir vienāds ar nulli, dalībvalstis līdz 2023. gada 30. novembrim gaisakuģu operatoriem paziņo, ka attiecībā uz 2022. gadu to izlīdzināšanas prasības *ICAO CORSIA SARP*s 3.2.1. punkta nozīmē ir nulles apmērā.

▼ M14

8. Šā panta 6. punktā minēto izlīdzināšanas prasību aprēķinu *CORSIA* vajadzībām veic saskaņā ar metodi, kas jāprecizē Komisijai attiecībā uz lidojumiem uz, no un starp valstīm, kuras uzskaitītas īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu, un attiecībā uz lidojumiem starp Šveici vai Apvienoto Karalisti un valstīm, kuras uzskaitītas īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu.

Komisija pieņem īstenošanas aktus saskaņā ar 22.a panta 2. punktu, kuros precizē metodi, kā aprēķināt šā punkta pirmajā daļā minētās izlīdzināšanas prasības gaisakuģu operatoriem.

Minētajos īstenošanas aktos īpaši detalizēti izklāsta to prasību piemērošanu, kas izriet no attiecīgajiem šīs direktīvas noteikumiem, jo īpaši no 3.c, 11.a, 12. un 25.a panta, un, ciktāl iespējams, ņemot vērā šīs direktīvas attiecīgos noteikumus, no starptautiskajiem standartiem un ieteicamās prakses vides aizsardzības jomā attiecībā uz *CORSIA* (*CORSIA SARP*s).

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā. Pirmo šādu īstenošanas aktu pieņem līdz 2024. gada 30. jūnijam.

▼ M14

9. Gaisakuģu operatori, kuriem ir kādas dalībvalsts izdota gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai kuri ir reģistrēti kādā dalībvalstī, tostarp šādas dalībvalsts tālākajos reģionos, atkarīgajās teritorijās un citās teritorijās, 11.a pantā minētās vienības dzēš tikai attiecībā uz daudzumu, ko attiecīgā dalībvalsts par attiecīgo *CORSIA* atbilstības periodu paziņojusi saskaņā ar 6. punktu. Dzēšanu veic līdz 2025. gada 31. janvārim attiecībā uz emisijām 2021.–2023. gada periodā un līdz 2028. gada 31. janvārim attiecībā uz emisijām 2024.–2026. gada periodā.

▼ M9*13. pants***Kvotu derīgums**

Kvotas, kas izdotas, sākot ar 2013. gada 1. janvāri, ir beztermiņa. Kvotās, kas izdotas, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, norāda, kurā 10 gadu laikposmā, sākot ar 2021. gada 1. janvāri, tās tikušas izdotas, un šīs kvotas ir derīgas emisijām, sākot no minētā laikposma pirmā gada.

▼ M4*14. pants***Emisiju monitoringa un ziņošanas kārtība****▼ M9**

1. ► **M15** Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz detalizētu kārtību, ar kuru nodrošina monitoringu un ziņojumu sniegšanu saistībā ar emisijām un attiecīgā gadījumā ar darbības datiem no šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītajām darbībām, un ar CO₂ nesaistītu aviācijas emisiju ietekmi uz maršrutiem, attiecībā uz kuriem ir ziņots par emisijām saskaņā ar šo direktīvu, un tā pamatojas uz šīs direktīvas IV pielikumā izklāstītajiem monitoringa un ziņošanas principiem un šā panta 2. un 5. punktā noteiktajām prasībām. Minētajos īstenošanas aktos arī precizē katras siltumnīcas efektu izraisošās gāzes globālās sasilšanas potenciālu un ņem vērā jaunākās zinātnes atziņas par to aviācijas emisiju ietekmi, kas nav CO₂ emisijas, nosakot prasības par emisiju monitoringu un ziņošanu un to ietekmi, tostarp ar CO₂ nesaistītu aviācijas emisiju ietekmi. Minētie īstenošanas akti nosaka, ka, lai biomasu varētu uzskaitīt par nulles faktora biomasu, ir jāpiemēro Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktie ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma kritēriji biomasas izmantošanai, ietverot visas nepieciešamās korekcijas attiecīgo kritēriju piemērošanai saskaņā ar šo direktīvu. Tajos norāda, kā uzskaitāma tādu emisiju uzglabāšana, kas rodas, sajaucot emisijas no nulles faktora avotiem un emisijas no avotiem, kuri nav nulles faktora avoti. Tāpat tajos norāda, kā uzskaitīt emisijas, kas rodas no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, tā nodrošinot, ka šādas emisijas tiek uzskaitītas, bet netiek pieļauta dubulta uzskaitē. ◀

▼ **M9**

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M4**

2. Šā panta 1. punktā minētajos ►**M9** aktos ◀ ņem vērā visprecīzākos un jaunākos pieejamos zinātniskos datus, jo īpaši no *IPCC*; tajā var arī izstrādāt prasības operatoriem ziņot par emisijām, kas saistītas ar ražošanu energoietilpīgās nozarēs, kuras var skart starptautiskā konkurence. Tāpat minētajos ►**M9** aktos ◀ var paredzēt prasības veikt šīs informācijas neatkarīgu pārbaudi.

Šajās prasībās var paredzēt, ka jāziņo, kāds emisiju līmenis rodas, ražojot elektroenerģiju (uz ko attiecas ►**M9** ES ETS ◀), kura vajadzīga šādu ražojumu ražošanai.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi iekārtas operatori vai gaisakuģa ekspluatanti saskaņā ar 1. punktā minētajiem ►**M9** aktiem ◀ veic monitoringu un ziņo kompetentajai iestādei par emisijām katra kalendārā gada laikā no iekārtas vai – no 2010. gada 1. janvāra – no gaisakuģa, ko tie ekspluatē.

4. Šā panta 1. punktā minētajiem ►**M9** aktiem ◀ var ietvert prasības par automatizētu sistēmu un datu apmaiņas formātu izmantošanu, lai saskaņotu savstarpējo saziņu par monitoringa plāniem, emisiju gada ziņojumiem un pārbaudes pasākumiem, kuros ir iesaistīts operators, pārbaudītājs un kompetentās iestādes.

▼ **M14**

5. Gaisakuģu operatori reizi gadā ziņo par aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām un kas radusies laikā no 2025. gada 1. janvāra. Šajā nolūkā Komisija līdz 2024. gada 31. augustam pieņem īstenošanas aktu saskaņā ar 1. punktu, lai monitoringa, ziņošanas un pārbaudes satvarā iekļautu aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām. Šis monitoringa, ziņošanas un pārbaudes satvars ietver vismaz pieejamos trīsdimensiju gaisakuģa trajektorijas datus un apkārtējās vides mitrumu un temperatūru, lai ļautu par katru lidojumu aprēķināt CO₂ ekvivalentu. Komisija, ciktāl resursi to atļauj, nodrošina tādu rīku pieejamību, kas atvieglo monitoringu, ziņošanu un pārbaudi un, cik vien iespējams, to automatizē, lai līdz minimumam samazinātu jebkādu administratīvo slogu.

No 2025. gada 1. janvāra dalībvalstis nodrošina, ka katrs gaisakuģa operators uzrauga un, beidzoties gadam, saskaņā ar 1. punktā minētajiem īstenošanas aktiem ziņo kompetentajai iestādei par katru gaisakuģa, ko tas ekspluatē, attiecīgajā kalendārā gadā radīto ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām.

▼ M14

Komisija no 2026. gada kā daļu no 10. panta 5. punktā minētā ziņojuma katru gadu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šā punkta pirmajā daļā minētā monitoringa, ziņošanas un pārbaudes satvara piemērošanas rezultātiem.

Līdz 2027. gada 31. decembrim, pamatojoties uz monitoringa, ziņošanas un pārbaudes satvarā par aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām, gūtajiem rezultātiem, Komisija iesniedz ziņojumu un attiecīgā gadījumā pēc tam, kad tā ir veikusi ietekmes novērtējumu, leģislatīvā akta priekšlikumu nolūkā mazināt aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām, paplašinot ES ETS darbības jomu nolūkā iekļaut tajā aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām.

6. Komisija vēlākais trīs mēnešus pēc attiecīgā ziņošanas termiņa un lietotājdraudzīgā veidā publicē vismaz šādus agregētus gada datus saistībā ar emisijām no aviācijas darbībām, kas paziņoti dalībvalstīm vai nosūtīti Komisijai saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066 ⁽¹⁾ un Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/1603 ⁽²⁾ 7. pantu:

a) par katru lidlauku pāri EEZ:

- i) emisijas no visiem lidojumiem;
- ii) kopējais lidojumu skaits;
- iii) kopējais pasažieru skaits;
- iv) gaisakuģu tipi;

b) par katru gaisakuģu operatoru:

- i) dati par emisijām no lidojumiem EEZ iekšienē, no lidojumiem no EEZ, lidojumiem uz EEZ un lidojumiem starp divām trešām valstīm, iedalot pa valstu pāriem, un dati par emisijām, uz kurām attiecas pienākums dzēst *CORSIA* atbilstīgās emisiju vienības;
- ii) izlīdzināšanas prasību kompensāciju summa, kas aprēķināta saskaņā ar 12. panta 8. punktu;

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/2066 (2018. gada 19. decembris) par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK un ar ko groza Komisijas Regulu (ES) Nr. 601/2012 (OV L 334, 31.12.2018., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1603 (2019. gada 18. jūlijs), ar ko attiecībā uz pasākumiem, kurus Starptautiskā Civilās aviācijas organizācija noteikusi aviācijas emisiju monitoringa, ziņošanas un verificācijas nolūkā, lai īstenotu globālu tirgus pasākumu, papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 250, 30.9.2019., 10. lpp.).

▼ **M14**

- iii) to kredītu apmērs un veids saskaņā ar 11.a pantu, ko izmanto, lai izpildītu gaisakuģa operatora izlīdzināšanas prasības, kas minētas šā punkta ii) apakšpunktā;
- iv) tādu izmantoto degvielu daudzums un veids, kuru emisiju koeficients ir nulle saskaņā ar šo direktīvu vai kuras gaisakuģu operatoram dod tiesības saņemt kvotas saskaņā ar 3.c panta 6. punktu.

Attiecībā uz pirmās daļas a) un b) apakšpunktu īpašos apstākļos, kad gaisakuģa operators darbojas ļoti ierobežotā skaitā lidlauku pāru vai ļoti ierobežotā skaitā valstu pāru, uz kuriem attiecas izlīdzināšanas prasības, vai ļoti ierobežotā skaitā valstu pāru, uz kuriem neattiecas izlīdzināšanas prasības, minētais gaisakuģa operators var pieprasīt administrējošajai dalībvalstij šādus datus nepublicēt gaisakuģu operatoru līmenī, paskaidrojot, kāpēc publiskošana būtu jāuzskata par kaitējošu tā komerciālajām interesēm. Pamatojoties uz minēto pieprasījumu, administrējošā dalībvalsts var pieprasīt Komisijai publicēt šos datus augstākā apkopojuma līmenī. Komisija lemj par šo pieprasījumu.

▼ **M2***15. pants*▼ **M4****Pārbaude un akreditācija**▼ **M2**

Dalībvalstis nodrošina to, ka ziņojumus, ko operatori un gaisakuģu operatori iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, pārbauda saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem kritērijiem un jebkādiem sīki izstrādātiem noteikumiem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo pantu, un ka par tiem informē kompetento iestādi.

Dalībvalstis nodrošina to, ka operators vai gaisakuģa operators, kura ziņojums līdz katra gada 31. martam attiecībā uz iepriekšējā gada emisiju nav atzīts par apmierinošu saskaņā ar V pielikuma kritērijiem un sīki izstrādātiem noteikumiem, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo pantu, nevar turpmāk pārskaitīt kvotas, kamēr attiecīgā operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nav pārbaudīts un atzīts par apmierinošu.

Komisija saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto regulatīvo procedūru var pieņemt sīki izstrādātus noteikumus par to, kā pārbaudīt ziņojumus, ko gaisakuģu operatori iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, kā arī saskaņā ar 3.e un 3.f pantu iesniegtos pieteikumus, tostarp pārbaudes procedūras, kas pārbaudītājiem jāizmanto.

▼ **M9**

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz emisiju ziņojumu verifikāciju, kuri pamatojas uz V pielikumā noteiktajiem principiem, un par verifikētāju akreditāciju un pārraudzību. Komisija var pieņemt arī īstenošanas aktus, lai verifīcētu ziņojumus, ko gaisakuģu operatori iesniedz, ievērojot 14. panta 3. punktu, un saskaņā ar 3.e un 3.f pantu iesniegtos pieteikumus, tostarp lai pārbaudītu verifikācijas procedūras, ko izmantos pārbaudītāji. Tā paredz nosacījumus akreditācijai un akreditācijas atsaukšanai, savstarpējai atzīšanai un vajadzības gadījumā akreditācijas struktūru vienādranga izvērtēšanai.

▼ M9

Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ M4*15.a pants***Informācijas izpaušana un dienesta noslēpums**

Dalībvalstis un Komisija nodrošina, ka visus lēmumus un ziņojumus par kvotu apjomu un piešķiršanu, kā arī emisiju monitoringu, ziņošanu un pārbaudi nekavējoties dara zināmus sabiedrībai, precīzi nodrošinot nediskriminējošu informācijas pieejamību.

Informāciju, uz kuru attiecas dienesta noslēpums, nedrīkst atklāt nevienai citai personai vai iestādei, izņemot gadījumus, ja to nosaka spēkā esošie normatīvie vai administratīvie noteikumi.

▼ B*16. pants***Sankcijas**

1. Dalībvalstis paredz normas par sankcijām, ko piemēro par to valsts noteikumu pārkāpumiem, kuri pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo normu izpildi. Paredzētajām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām. Dalībvalstis, ► **M2** ————— ◀ par šiem noteikumiem paziņo Komisijai un tūlīt ziņo par jebkuriem vēlākiem to grozījumiem.

▼ M15

2. Dalībvalstis nodrošina, ka tiek publicēti to operatoru, gaisakuģu operatoru un kuģošanas sabiedrību nosaukumi, kuri pārkāpj šīs direktīvas prasības par kvotu nodošanu pietiekamā daudzumā.

▼ M2

3. Dalībvalstis nodrošina, ka visi operatori un gaisakuģu operatori, kuri līdz katra gada ► **M15** 30. septembrim ◀ nenodod kvotas, kas nosegtu emisiju iepriekšējā gada laikā, maksā sodanaudu par emisijas apjoma pārsniegšanu. Sodanauda par emisijas apjoma pārsniegšanu ir EUR 100 par katru emitēto tonnu oglekļa dioksīda ekvivalenta, par kuru operators nav nodevis kvotas. Sodanaudas nomaksāšana par emisijas apjoma pārsniegšanu neatbrīvo operatoru vai gaisakuģa operatoru no pienākuma, nodot kvotas par nākamo kalendāro gadu, nodot tādu kvotu daudzumu, kas nosegtu pārsniegto emisijas apjomu.

▼ M15

3.a Šā panta 3. punktā norādītās sodanaudas piemēro arī kuģošanas sabiedrībām.

▼ M4

4. Soda par emisiju apjomu pārsniegšanu saistībā ar kvotām, kas piešķirtas no 2013. gada 1. janvāra, palielina atbilstīgi Eiropas patēriņa cenu indeksam.

▼ M2

5. Ja gaisakuģa operators nepilda šīs direktīvas uzliktās saistības un ja citi izpildes pasākumi nav nodrošinājuši izpildi, tā administrējošā dalībvalsts var lūgt Komisiju pieņemt lēmumu par darbības aizliegumu attiecīgajam gaisakuģa operatoram.

6. Administrējošās dalībvalsts lūgumā, ko iesniedz saskaņā ar 5. punktu, iekļauj:

a) pierādījumu, ka gaisakuģa operators nav izpildījis šajā direktīvā paredzētās saistības;

b) informāciju par attiecīgās dalībvalsts veiktām izpildes darbībām;

c) pamatojumu darbības aizlieguma piemērošanai ► **M9** Savienībā ◀;
un

d) ieteikumu, cik plašam jābūt darbības aizliegumam ► **M9** Savienības ◀ mērogā, un visus citus nosacījumus, kas būtu jāpiemēro.

7. Komisija, saņēmusi tai adresētos lūgumus, kā minēts 5. punktā, informē citas dalībvalstis ar to pārstāvju 23. panta 1. punktā minētajā komitejā starpniecību un saskaņā ar komitejas reglamentu.

8. Ja ir iespējams un ja tas ir lietderīgi, pirms pieņem lēmumu pēc lūguma saskaņā ar 5. punktu, apspriežas ar iestādēm, kas atbild par attiecīgā gaisakuģa operatora reglamentējošu kontroli. Ja vien iespējams, rīko Komisijas un dalībvalstu kopīgas konsultācijas.

9. Komisijai apsverot, vai pieņemt lēmumu pēc lūguma saskaņā ar 5. punktu, tā attiecīgajam gaisakuģa operatoram atklāj būtiskus faktus un apsvērumus, kas ir tāda lēmuma pamatā. Attiecīgajam gaisakuģa operatoram dod iespēju iesniegt Komisijai rakstiskus komentārus 10 darbdienu laikā no informācijas atklāšanas dienas.

10. Pēc dalībvalsts lūguma Komisija saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā, ◀ var pieņemt lēmumu par darbības aizlieguma piemērošanu attiecīgajam gaisakuģa operatoram.

11. Katra dalībvalsts savā teritorijā izpilda visus lēmumus, kas pieņemti saskaņā ar 10. punktu. Tās informē Komisiju par visiem pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu šādus lēmumus.

▼ **M15**

11.a Ja kuģošanas sabiedrība divos vai vairākos secīgos ziņošanas periodos nav izpildījusi pienākumus nodot kvotas un ar citiem izpildes pasākumiem nav izdevies panākt atbilstību, ienākšanas ostas dalībvalsts kompetentā iestāde, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, var izdot izraidīšanas rīkojumu, par ko paziņo Komisijai, Eiropas Jūras drošības aģentūrai (*EMSA*), pārējām dalībvalstīm un attiecīgajai karoga valstij. Ja ir izdots šāds izraidīšanas rīkojums, ikviena dalībvalsts, izņemot to dalībvalsti, ar kuras karogu kuģis kuģo, liedz attiecīgās kuģošanas sabiedrības atbildībā esošajiem kuģiem ienākt jebkurā savā ostā, līdz kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi kvotu nodošanas pienākumus saskaņā ar 12. pantu. Ja kuģis kuģo ar kādas dalībvalsts karogu un ienāk vai atrodas kādā no tās ostām, attiecīgā dalībvalsts, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, aiztur kuģi līdz brīdim, kad kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi savus kvotu nodošanas pienākumus.

Ja konstatē, ka kuģošanas sabiedrības kuģis, kā minēts pirmajā daļā, atrodas vienā no tās dalībvalsts ostām, ar kuras karogu kuģis kuģo, attiecīgā dalībvalsts, devusi attiecīgajai kuģošanas sabiedrībai iespēju iesniegt paskaidrojumus, var izdot karoga valsts aizturēšanas rīkojumu līdz brīdim, kad kuģošanas sabiedrība ir izpildījusi savus kvotu nodošanas pienākumus. Attiecīgā dalībvalsts par to informē Komisiju, *EMSA* un pārējās dalībvalstis. Pēc šādas karoga valsts aizturēšanas rīkojuma izdošanas katra dalībvalsts veic tādus pašus pasākumus kādi ir jāveic pēc izraidīšanas rīkojuma izdošanas saskaņā ar šā punkta pirmās daļas otro teikumu.

Šis punkts neskar starptautiskos jūrmiecības noteikumus, ko piemēro briesmās esošu kuģu gadījumā.

▼ **M9**

12. Komisija pieņem īstenošanas aktus ar sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz šajā pantā minētajām procedūrām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼ **M1***17. pants***Piekļuve informācijai**

Lēmumus attiecībā uz kvotu sadali, informāciju par projekta aktivitātēm, kurās piedalās dalībvalsts vai kurās tā atļauj piedalīties privātām vai valsts institūcijām, kā arī ziņojumus par emisiju, ko pieprasa sakarā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauju un kas glabājas kompetentajā iestādē, dara pieejamu sabiedrībai saskaņā ar Direktīvu 2003/4/EK.

▼ B*18. pants***Kompetentā iestāde**

Dalībvalstis veic administratīvos pasākumus, norādot attiecīgo kompetento iestādi vai kompetentās iestādes, kas īsteno šīs direktīvas noteikumus. Ja ir izraudzīts vairāk par vienu kompetento iestādi, tad šo iestāžu darbs attiecībā uz šo direktīvu ir jākoordinē.

▼ M1

Jo īpaši dalībvalstis nodrošina koordināciju starp to izraudzīto kontaktpersonu Kioto Protokola 6. panta 1. punkta a) apakšpunkta projekta aktivitāšu apstiprināšanai un to izraudzīto valsts iestādi Kioto Protokola 12. panta īstenošanai, ko attiecīgi izraugās saskaņā ar turpmākiem lēmumiem, kuri pieņemti saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto Protokolu.

▼ M2*18.a pants***Administrējošā dalībvalsts**

1. Administrējošā dalībvalsts gaisakuģa operatoram ir:
 - a) dalībvalsts, kas izsniegusi darbības licenci attiecīgajam gaisakuģa operatoram, ja gaisakuģa operatoram ir spēkā esoša darbības licence, ko kāda dalībvalsts ir izdevusi saskaņā ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 2407/92 (1992. gada 23. jūlijs) par aviopārvadātāju licencēšanu⁽¹⁾; un
 - b) visos citos gadījumos – dalībvalsts ar lielāko aprēķināto par aviācijas emisijām uzskatāmo emisiju daudzumu lidojumos, ko bāzes gadā veicis attiecīgais gaisakuģa operators.

▼ M14

2. Ja jebkura 13. pantā minētā laikposma pirmajos divos gados neviens par aviācijas emisijām uzskatāmu emisiju daudzums lidojumos, ko veicis gaisa kuģa operators, uz kuru attiecas šā panta 1. punkta b) apakšpunkts, nav attiecināts uz tā administrējošo dalībvalsti, konkrēto gaisa kuģa operatoru nākamā laikposmā nodod citai administrējošajai dalībvalstij. Jaunā administrējošā dalībvalsts ir tā dalībvalsts, kurai ir lielākais aprēķinātais par aviācijas emisijām uzskatāmo emisiju daudzums lidojumos, ko attiecīgais gaisa kuģa operators ir veicis iepriekšējā laikposma divos pirmajos gados.

▼ M2

3. Pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju, Komisija:
 - a) līdz 2009. gada 1. februārim publicē to gaisakuģu operatoru sarakstu, kuri no 2006. gada 1. janvāra ir veikuši I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, katram gaisakuģa operatoram norādot administrējošo dalībvalsti saskaņā ar 1. punktu; un

⁽¹⁾ OV L 240, 24.8.1992., 1. lpp.

▼ **M14**

- b) no 2024. gada vismaz reizi divos gados atjaunina sarakstu, lai tajā iekļautu gaisakuģu operatorus, kas vēlāk ir veikuši kādu no I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām; ja gaisakuģa operators četru secīgu kalendāro gadu laikā pirms saraksta atjaunināšanas nav veicis nevienu I pielikumā uzskaitīto aviācijas darbību, minēto gaisakuģa operatoru atjauninātajā sarakstā neiekļauj.

▼ **M2**

4. Komisija saskaņā ar ► **M9** pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā, ◀ var izstrādāt pamatnostādnes par gaisakuģu operatoru pārvaldību, ko saskaņā ar šo direktīvu veic administrējošās dalībvalstis.

5. Šā panta 1. punktā bāzes gads ir darbības pirmais kalendārais gads tādiem gaisakuģu operatoriem, kas ► **M9** Savienībā ◀ ir sākuši darbību pēc 2006. gada 1. janvāra, un visos pārējos gadījumos – kalendārais gads, kas sākas 2006. gada 1. janvārī.

▼ **M15***18.b pants***Komisijas, EMSA un citu relevantu organizāciju sniegtā palīdzība**

1. Lai Komisija, administrējošā dalībvalsts un kuģošanas sabiedrību administrējošās iestādes varētu izpildīt savus pienākumus saskaņā ar 3.c panta 4. punktu un 3.g, 3.gd, 3.ge, 3.gf, 3.gg un 18.a pantu, tās var lūgt *EMSA* vai citas relevantas organizācijas palīdzību un šajā nolūkā noslēgt attiecīgas vienošanās ar šīm organizācijām.

2. Komisija ar *EMSA* palīdzību cenšas izstrādāt piemērotus rīkus un norādījumus, ar kuriem atvieglot un koordinēt verifikācijas un izpildes darbības, kas saistītas ar šīs direktīvas piemērošanu jūras transportam. Ciktāl praktiski iespējams, dalībvalstīm un verificētājiem dara pieejamus šādus norādījumus un rīkus, lai veiktu informācijas apmaiņu un labāk nodrošinātu valsts pasākumus šīs direktīvas transponēšanai izpildi.

▼ **B***19. pants***Reģistri**▼ **M4**

1. Kvotas, kas piešķirtas no 2012. gada 1. janvāra, uzkrāj ► **M9** Savienības ◀ reģistrā, lai tās saskaņā ar ► **M9** aktiem ◀ par standartizētu un drošu reģistru sistēmu varētu īstenot darbības, kas saistītas ar dalībvalstī atvērtajiem kontiem un kvotu sadali, nodošanu un anulēšanu, kā noteikts 3. punktā minētajos Komisijas ► **M9** aktos ◀.

Dalībvalstis var veikt darbības, kas atļautas saskaņā ar *UNFCCC* vai Kioto protokolu.

▼ B

2. Kvotes var būt jebkurai personai. Reģistram ir jābūt pieejamam sabiedrībai, un tajā jābūt atsevišķai uzskaiti par kvotām, kas ir katrai personai, kurai kvotas piešķirtas vai pārskaitītas.

▼ M9

3. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šo direktīvu papildinātu, nosakot visas nepieciešamās prasības attiecībā uz Savienības reģistru tirdzniecības periodam, kas sākas 2013. gada 1. janvārī, un turpmākajiem periodiem standartizētu elektronisku datu bāzu formā, kurās ietverti kopīgi datu elementi, kas ļauj attiecīgi izsekot kvotu piešķiršanu, turēšanu, pārskaitīšanu un anulēšanu un nodrošināt sabiedrības piekļuvi un attiecīgu konfidencialitāti. Minētie deleģētie akti ietver arī kārtību, kā stājas spēkā noteikumi par kvotu savstarpēju atzīšanu, kas ietverti nolīgumos par emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu sasaistīšanu.

▼ M4

4. Šā panta 3. punktā minētajos ►M9 aktos ◀ paredz kārtību, kādā ►M9 Savienības ◀ reģistrs veic transakcijas un citas operācijas, lai veiktu 25. panta 1.b punktā paredzētās darbības. Minētajos ►M9 aktos ◀ paredz arī procesus pārmaiņu un incidentu pārvaldībai ►M9 Savienības ◀ reģistram attiecībā uz šā panta 1. punktā minētajiem jautājumiem. Tajos paredz atbilstīgu kārtību, kādā ►M9 Savienības ◀ reģistrs nodrošina, lai būtu iespējams īstenot dalībvalstu iniciatīvas attiecībā uz efektivitātes paaugstināšanu, administratīvo izmaksu pārvaldību un kvalitātes kontroles pasākumiem.

▼ B*20. pants***Centrālais administrators**

1. Komisija nozīmē centrālo administratoru, kurš uztur neatkarīgu darījumu žurnālu, kurā uzskaitīta kvotu piešķiršana, pārskaitīšana un anulēšana.

2. Centrālais administrators veic automatizētu pārbaudi par katru darījumu reģistros, izmantojot neatkarīgo darījumu žurnālu, lai novērstu pārkāpumus attiecībā uz kvotu piešķiršanu, pārskaitīšanu un anulēšanu.

3. Ja automātiskās pārbaudes laikā atklājas pārkāpumi, centrālais administrators informē dalībvalsti vai dalībvalstis, kuras līdz pārkāpumu novēršanai nedrīkst reģistrēt apšaubīto darījumu un turpmākos darījumus saistībā ar attiecīgajām kvotām.

*21. pants***Dalībvalstu iesniegtie ziņojumi**

1. Dalībvalstis katru gadu iesniedz Komisijai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu. ►M4 Šajā ziņojumā īpaša uzmanība jāpievērš kvotu sadales kārtībai, reģistru darbībai, monitoringa un ziņošanas īstenošanas pasākumu piemērošanai, pārbaudei un akreditācijai, jautājumiem, kas

▼ B

saistīti ar šīs direktīvas ievērošanu, kā arī kvotu fiskālajam režīmam, ja tāds pastāv. ◀ Pirmo ziņojumu nosūta Komisijai līdz 2005. gada 30. jūnijam. ▶ **M9** Ziņojumu sagatavo, pamatojoties uz anketu vai formu, ko pieņem Komisija ar īstenošanas aktiem. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā. ◀ Anketu vai formu nosūta dalībvalstij vismaz sešus mēnešus pirms pirmā ziņojuma iesniegšanai noteiktā termiņa.

2. Balstoties uz 1. punktā minētajiem ziņojumiem, Komisija triju mēnešu laikā pēc ziņojumu saņemšanas no dalībvalstīm publicē ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu.

▼ M4

3. Komisija organizē informācijas apmaiņu starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm par jaunākajām norisēm saistībā ar kvotu piešķiršanu, ESV un SES izmantošanu ▶ **M9** ES ETS ◀, reģistru darbību, monitoringu, ziņošanu, pārbaudi, akreditāciju, informācijas tehnoloģijām un šīs direktīvas ievērošanu.

▼ M9

4. Reizi trīs gados Komisija 1. punktā minētajā ziņojumā īpašu uzmanību pievērš arī līdzvērtīgiem pasākumiem, kuri pieņemti attiecībā uz mazām, no ES ETS izslēgtām iekārtām. Jautājumu par līdzvērtīgiem pasākumiem, kuri pieņemti attiecībā uz mazām iekārtām, atbildē 3. punktā minētajā informācijas apmaiņā.

▼ M1*21.a pants***Atbalsts rīcības spējas palielināšanas pasākumiem**

Saskaņā ar *UNFCCC*, Kioto Protokolu un jebkuriem turpmākiem lēmumiem, kas pieņemti to īstenošanai, Komisijai un dalībvalstīm ir jāatbalsta rīcības spējas palielināšanas pasākumi jaunattīstības valstīs un valstīs, kas ir iekļāvušās pārejas procesā uz tirgus ekonomiku, lai palīdzētu tām pilnībā izmantot KĪ un TAM atbilstīgi to ilgtspējīgās attīstības stratēģijām un veicināt uzņēmumu iesaisti KĪ un TAM projektu attīstībā un īstenošanā.

▼ M9*22. pants***Pielikumu grozījumi**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai attiecīgā gadījumā grozītu šīs direktīvas pielikumus, izņemot I, II.a un II.b pielikumu, ievērojot 21. pantā paredzētos ziņojumus un šīs direktīvas piemērošanā gūto pieredzi. Var grozīt IV un V pielikumu, lai uzlabotu emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju.

▼ **M9***22.a pants***Komiteju procedūra**

1. Komisijai palīdz Klimata pārmaiņu komiteja, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 525/2013/EK ⁽¹⁾ 26. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē ⁽²⁾.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komiteja nesniedz atzinumu, Komisija nepieņem īstenošanas akta projektu, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

*23. pants***Deleģēšanas īstenošana**

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

▼ **M15**

2. Pilnvaras pieņemt 3.c panta 6. punktā, 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1., 8. un 8.a punktā, 10.b panta 5. punktā, 12. panta 3.b punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā, 28.c pantā un 30.j panta 1. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no 2018. gada 8. aprīļa.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3.c panta 6. punktā, 3.d panta 3. punktā, 10. panta 4. punktā, 10.a panta 1., 8. un 8.a punktā, 10.b panta 5. punktā, 12. panta 3.b punktā, 19. panta 3. punktā, 22. pantā, 24. panta 3. punktā, 24.a panta 1. punktā, 25.a panta 1. punktā, 28.c pantā un 30.j panta 1. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 525/2013 (2013. gada 21. maijs) par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai valstu un Savienības līmenī saistībā ar klimata pārmaiņām un par Lēmuma Nr. 280/2004/EK atcelšanu (OV L 165, 18.6.2013., 13. lpp.).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

▼ **M9**

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ⁽¹⁾.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

▼ **M15**

6. Deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot 3.c panta 6. punktu, 3.d panta 3. punktu, 10. panta 4. punktu, 10.a panta 1., 8. vai 8.a punktu, 10.b panta 5. punktu, 19. panta 3. punktu, 24. panta 3. punktu, 24.a panta 1. punktu, 25.a panta 1. punktu, 28.c pantu vai 30.j panta 1. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

▼ **M4***24. pants***Procedūras papildu darbību un gāzu vienaspusējai iekļaušanai**▼ **M9**

1. No 2008. gada dalībvalstis var saskaņā ar šo direktīvu piemērot emisijas kvotu tirdzniecību darbībām un siltumnīcas efektu izraisošām gāzēm, kuras nav uzskaitītas I pielikumā, ņemot vērā visus attiecīgos kritērijus, jo īpaši ietekmi uz iekšējo tirgu, potenciālos konkurences izkropļojumus, ES ETS vides integritāti un plānotās monitoringa un ziņošanas sistēmas uzticamību, ar noteikumu, ka šādu darbību un siltumnīcas efektu izraisošu gāzu iekļaušanu ir apstiprinājuši Komisija saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kurus Komisija tiek pilnvarota pieņemt saskaņā ar 23. pantu.

▼ **M4**

2. Kad ir apstiprināta papildu darbību un gāzu iekļaušana, Komisija var vienlaikus atļaut papildu kvotu piešķiršanu un atļaut citām dalībvalstīm iekļaut šādas papildu darbības un gāzes.

3. Pēc Komisijas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pieprasījuma var pieņemt ►**M9** aktus ◀ par monitoringu un ziņošanu par emisijām saistībā ar darbībām, iekārtām un siltumnīcas efektu izraisošajām gāzēm, kuru kombinācija nav minēta I pielikumā, ja šo monitoringu un ziņošanu var veikt ar pienācīgu precizitāti.

▼ **M9**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai šajā sakarā papildinātu direktīvu.

⁽¹⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

▼ **M4***24.a pants***Saskaņoti noteikumi emisiju samazināšanas projektiem**▼ **M9**

1. Līdztekus 24. pantā paredzētajai citu gāzu un darbību iekļaušanai Komisija var pieņemt pasākumus attiecībā uz kvotu vai kredītu izdošanu saistībā ar dalībvalstu pārvaldītiem projektiem, kas samazina tādu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, kas nav ietvertas ES ETS.

Šie pasākumi ir saskaņīgi ar aktiem, kurus pieņem, ievērojot bijušo 11.b panta 7. punktu, kāds bija spēkā pirms 2018. gada 8. aprīļa. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu direktīvu, nosakot procedūru, kura jāievēro.

▼ **M4**

Šādu pasākumu dēļ nedrīkst veidoties tādu emisiju samazinājumu dubulta uzskaitē un tie nedrīkst radīt šķēršļus citu tādu emisiju samazināšanas pasākumu īstenošanai, kas nav ietvertas ► **M9** ES ETS ◀. Pasākumus pieņem tikai tādā gadījumā, ja nav iespējama citu gāzu un darbību iekļaušana saskaņā ar 24. pantu, un nākamajā ► **M9** ES ETS ◀ pārskatīšanas reizē ir jāapsver iespēja pieņemt vienotus noteikumus visā ► **M9** Savienībā ◀ attiecībā uz šīm emisijām.

▼ **M9**▼ **M4**

3. Dalībvalsts var atteikties piešķirt kvotas vai kredītus saistībā ar konkrētu tipu projektiem, kuri paredz samazināt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas to teritorijā.

Šādus projektus īsteno, pamatojoties uz nolīgumu ar dalībvalsti, kurā projektu īsteno.

▼ **B***25. pants***Saistība ar citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām**

1. Šādi līgumi būtu jāslēdz ar trešām valstīm, kuras minētas Kioto protokola B pielikumā un kuras ir šo protokolu ratificējušas, lai nodrošinātu savstarpēju kvotu atzīšanu starp ► **M9** ES ETS ◀ un citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām saskaņā ar Līguma 300. panta noteikumiem.

▼ **M4**

1.a Var noslēgt nolīgumus, kuros paredzēta kvotu savstarpēja atzīšana starp ► **M9** ES ETS ◀ un saderīgām obligātajām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmām, kuras paredz absolūtos emisiju ierobežojumus un kuras izveidotas jebkurā citā valstī, pavalstī vai reģionālā struktūrā.

1.b Ar trešām valstīm vai pavalstīm, vai reģionālām struktūrām var noslēgt nesaistošus nolīgumus par administratīvo un tehnisko jautājumu koordinēšanu saistībā ar kvotām ► **M9** ES ETS ◀ vai citās obligātās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmās, kas paredz absolūtos emisiju ierobežojumus.

▼ M9**▼ M2***25.a pants***Trešo valstu veikti pasākumi, lai mazinātu aviācijas ietekmi uz klimata pārmaiņām**

1. ► **M9** Ja kāda trešā valsts pieņem pasākumus, lai mazinātu to lidojumu ietekmi uz klimata pārmaiņām, kuri tiek uzsākti no minētās trešās valsts, bet tiek pabeigti Savienībā, Komisija, apspriedusies ar attiecīgo trešo valsti un dalībvalstīm, kas ir 22.a panta 1. punktā minētajā komitejā, apsver pieejamās iespējas, lai nodrošinātu ES ETS un šīs valsts pasākumu optimālu mijiedarbību.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai grozītu šīs direktīvas I pielikumu nolūkā paredzēt, ka lidojumus, kas veikti no attiecīgās trešās valsts, svīturo no I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, vai lai attiecībā uz aviācijas darbībām, kuras uzskaitītas I pielikumā, noteiktu jebkurus citus grozījumus – izņemot attiecībā uz darbības jomu –, kuri prasīti nolīgumā, kas noslēgts, ievērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 218. pantu. ◀

Komisija var ierosināt Eiropas Parlamentam un Padomei jebkādus citus grozījumus šajā direktīvā.

Komisija vajadzības gadījumā var arī ieteikt Padomei sākt sarunas saskaņā ar Līguma 300. panta 1. punktu, lai ar attiecīgo trešo valsti slēgtu nolīgumu.

▼ M14

2. Savienība un tās dalībvalstis turpina centienus panākt vienošanās par pasaules mēroga pasākumiem, lai samazinātu aviācijas radīto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 un Parīzes nolīguma mērķiem. Ņemot vērā jebkādus šādus nolīgumus, Komisija izvērtē, vai ir jāveic grozījumi šajā direktīvā, ciktāl tā attiecas uz gaisakuģu operatoriem.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktu un tajā iekļauj sarakstu ar valstīm, kuras nav EEZ valstis, Šveice vai Apvienotā Karaliste un kuras šīs direktīvas vajadzībām tiek uzskatītas par tādām, kas piemēro *CORSIA*, un attiecībā uz tām par bāzlīniju 2021.–2023. gadam nosaka 2019. gadu, bet, sākot no 2024. gada, katram gadam – 85 % no 2019. gada emisijām. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

4. Attiecībā uz emisijām, kas radušās līdz 2026. gada 31. decembrim lidojumos uz un no valstīm, kuras ir uzskaitītas saskaņā ar šā panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, gaisakuģu operatoriem neliek nodot kvotas saskaņā ar 12. panta 3. punktu.

▼M14

5. Attiecībā uz emisijām, kas rodas līdz 2026. gada 31. decembrim lidojumos starp EEZ valstīm un valstīm, kuras nav uzskaitītas saskaņā ar šā panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, izņemot lidojumus uz Šveici un Apvienoto Karalisti, gaisakuģu operatori neliek nodot kvotas attiecībā uz minētajām emisijām saskaņā ar 12. panta 3. punktu.

6. Attiecībā uz emisijām lidojumos no un uz valstīm, ko ANO definējusi kā vismazāk attīstītās valstis un mazās salu jaunattīstības valstis, izņemot tās, kuras ir uzskaitītas saskaņā ar šā panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, un tās valstis, kuru IKP uz vienu iedzīvotāju ir vienāds ar vai lielāks par Savienības vidējo rādītāju, gaisakuģu operatori neliek nodot kvotas attiecībā uz minētajām emisijām saskaņā ar 12. panta 3. punktu.

7. Ja Komisija konstatē, ka pastāv ievērojams konkurences izkropļojums, piemēram, izkropļojums, ko rada trešā valsts, savos valsts tiesību aktos *CORSIA* piemērojot mazāk stingri vai *CORSIA* noteikumus nepiemērojot visiem gaisakuģu operatoriem vienādi, un kas kaitē gaisakuģu operatoriem, kuriem ir dalībvalsts izsniegta gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai kuri ir reģistrēti dalībvalstī, tostarp tās tālākajos reģionos, atkarīgajās teritorijās vai citās teritorijās, Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, lai šos gaisakuģu operatorus atbrīvotu no 12. panta 9. punktā noteiktajām izlīdzināšanas prasībām nodot kvotas par emisijām, kas rodas lidojumos no un uz šādām valstīm. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

8. Ja gaisakuģa operatori, kam ir dalībvalsts izsniegta gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai kas ir reģistrēti dalībvalstī, tostarp tās tālākajos reģionos, atkarīgajās teritorijās vai citās teritorijās, veic lidojumus starp divām dažādām valstīm, kas uzskaitītas saskaņā ar šā panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, tostarp lidojumus starp Šveici, Apvienoto Karalisti un valstīm, kas uzskaitītas saskaņā ar šā panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, un minētās valstis atļauj gaisakuģu operatoriem izmantot citas vienības, nevis tās, kas uzskaitītas saskaņā ar 11.a panta 8. punktu pieņemtajā sarakstā, Komisija tiek pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem šādiem gaisakuģu operatoriem atļauj izmantot vēl citas, ne tikai minētajā sarakstā uzskaitītās vienības, vai neievērot 11.a panta 2. un 3. punkta nosacījumus attiecībā uz emisijām, kas rodas šādos lidojumos. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā.

▼B

26. pants

Direktīvas 96/61/EK grozījumi

Direktīvas 96/61/EE 9. panta 3. punktam pievieno šādus daļas:

▼B

“Ja siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas no iekārtas ir noteiktas I pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (*), saistībā ar iekārtā veicamajām darbībām, atļaujā neietver attiecīgās gāzes tiešās emisijas robežvērtības, ja vien tas nav nepieciešams, lai nerastos nozīmīgs vietējais piesārņojums.

Saistībā ar darbībām, kas minētas Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā, dalībvalstis var izvēlēties neizvirzīt prasības attiecībā uz energoefektivitāti sadedzināšanas iekārtām un citām iekārtām objektā, kuras emitē oglekļa dioksīdu.

Nepieciešamības gadījumā kompetentās iestādes atļauju attiecīgi groza.

Trīs iepriekšējās punkta daļas neattiecas uz iekārtām, kurām uz laiku nepiemēro siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu Kopienas tirdzniecības sistēmu saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 27. pantu.

(*) OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.”

▼M4

27. pants

To mazo iekārtu izslēgšana no ►M9 ES ETS ◀, uz kurām attiecināti līdzvērtīgi pasākumi

1. Pēc apspriešanās ar operatoru dalībvalstis var no ►M9 ES ETS ◀ izslēgt iekārtas, kuras kompetentajām iestādēm paziņojušas, ka to emisijas (izņemot biomasas emisijas) katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar a) apakšpunktu bijušas mazākas par 25 000 tonnām oglekļa dioksīda ekvivalenta, un, ja tajās veic sadedzināšanas darbības, to nominālā siltumspēja ir mazāka par 35 MW, un uz kurām attiecināti pasākumi, kas ļaus panākt līdzvērtīgu emisiju samazinājumu; ja attiecīgā dalībvalsts izpilda šādus nosacījumus:

- a) paziņo Komisijai par katru šādu iekārtu, norādot, kādi līdzvērtīgi pasākumi attiecībā uz šo iekārtu, lai sasniegtu līdzvērtīgu ieguldījumu emisiju samazināšanā, ir ieviesti, – pirms dienas, kad iekārtu saraksts jāiesniedz saskaņā ar 11. panta 1. punktu, un vēlākais – dienā, kad šo sarakstu iesniedz Komisijai;
- b) apliecina, ka ir izstrādāta monitoringa kārtība, lai izvērtētu, vai kādā kalendārā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 25 000 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas). Dalībvalstis saskaņā ar 14. pantu var atļaut vienkāršotus monitoringa, ziņošanas un pārbaudes pasākumus attiecībā uz iekārtām, kuru vidējās gada pārbaudītās emisijas 2008.–2010. gadā ir mazākas par 5 000 tonnām gadā;

▼ **M4**

- c) apliecina, ka, ja kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 25 000 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas) vai ja pasākumi, kurus piemēro šai iekārtai, lai sasniegtu līdzvērtīgu ieguldījumu emisiju samazināšanā, vairs nav spēkā, iekārta no jauna tiks iekļauta ► **M9** ES ETS ◀;
- d) publicē a), b) un c) apakšpunktā minēto informāciju, lai ieinteresētās personas varētu iesniegt savus apsvērumus.

No ► **M9** ES ETS ◀ var izslēgt arī slimnīcas, ja tās veic līdzvērtīgus pasākumus.

2. Ja pēc tam, kad ir pagājis trīs mēnešu periods no dienas, kad publicēts paziņojums ieinteresētajām personām iesniegt savus apsvērumus, Komisijai sešos mēnešos nerodas iebildumi, izslēgšanu uzskata par apstiprinātu.

Pēc tam, kad kvotas par laika periodu, kurā iekārta ir iekļauta ► **M9** ES ETS ◀, ir nodotas, iekārta no sistēmas izslēdz un dalībvalsts tai vairs nepiešķir bezmaksas kvotas saskaņā ar 10.a pantu.

3. Ja iekārta no jauna iekļauj ► **M9** ES ETS ◀ saskaņā ar 1. punkta c) apakšpunktu, jebkādas kvotas, ko piešķir saskaņā ar 10.a pantu, piešķir no gada, kad iekārta no jauna iekļauta sistēmā. Šīm iekārtām piešķirtās kvotas atskaita no daudzuma, ko attiecīgā dalībvalsts, kurā atrodas šīs iekārtas, izsolītu saskaņā ar 10. panta 2. punktu.

▼ **M9**

Jebkura šāda iekārta paliek iekļauta ES ETS visā atlikušajā 11. panta 1. punktā minētajā periodā, kura laikā tā tika no jauna iekļauta.

▼ **M4**

4. Attiecībā uz iekārtām, kuras nav bijušas iekļautas ► **M9** ES ETS ◀ laikposmā no 2008. gada līdz 2012. gadam, lai noteiktu emisijas trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu, var piemērot vienkāršotas prasības monitoringam, ziņošanai un pārbaudei.

▼ **M9***27.a pants***Iekārta, kas emitē mazāk nekā 2 500 tonnas, izvēles izslēgšana**

1. Dalībvalstis var no ES ETS izslēgt iekārtas, kuras attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei paziņojušas, ka to emisijas (neietverot biomasas emisijas) katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar a) apakšpunktu bijušas mazākas par 2 500 tonnām oglekļa dioksīda ekvivalenta ar noteikumu, ka attiecīgā dalībvalsts:

- a) paziņo Komisijai par katru šādu iekārta pirms dienas, kad jāiesniedz iekārta saraksts saskaņā ar 11. panta 1. punktu, vai vēlākais dienā, kad šo sarakstu iesniedz Komisijai;

▼ **M9**

- b) apliecina, ka ir izstrādāta vienkāršota monitoringa kārtība, lai izvērtētu, vai kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām ir emitējusi 2 500 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas);
- c) apliecina, ka, ja kādā kalendārajā gadā kāda no iekārtām būs emitējusi 2 500 tonnu vai vairāk oglekļa dioksīda ekvivalenta (izņemot emisijas no biomasas), iekārta no jauna tiks iekļauta ES ETS; un
- d) dara a), b) un c) apakšpunktā minēto informāciju publiski pieejamu.

2. Ja iekārta no jauna iekļauj ES ETS saskaņā ar šā panta 1. punkta c) apakšpunktu, jebkādas kvotas, ko piešķir, ievērojot 10.a pantu, piešķir no gada, kad iekārta no jauna iekļauta sistēmā. Šādai iekārtai piešķirtās kvotas atskaita no daudzuma, ko attiecīgā dalībvalsts, kurā atrodas šīs iekārtas, izsolītu saskaņā ar 10. panta 2. punktu.

3. Dalībvalstis no ES ETS var arī izslēgt rezerves vai dublējuma vienības, kuras nedarbojās vairāk kā 300 stundu gadā katrā no trim gadiem pirms paziņošanas saskaņā ar 1. punkta a) apakšpunktu pie tādiem pašiem nosacījumiem, kā izklāstīts 1. un 2. punktā.

▼ **M4***28. pants***Korekcijas, kas piemērojamas pēc tam, kad ► **M9** Savienība ◀ apstiprina starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām**

1. Trīs mēnešos no dienas, kad ► **M9** Savienība ◀ ir parakstījusi starptautisku vienošanos par klimata pārmaiņām, kas paredz, ka līdz 2020. gadam siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas obligāti jāsamazina par vairāk nekā 20 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeņiem, kā to atspoguļo 2007. gada marta Eiropadomē apstiprinātās 30 % samazinājuma saistības, Komisija iesniedz ziņojumu, kurā jo īpaši novērtēti šādi punkti:

- a) to pasākumu būtība, par kuriem panākta vienošanās starptautiskās sarunās, kā arī citu attīstīto valstu saistības, kas salīdzināmas ar ► **M9** Savienības ◀ emisiju samazināšanas saistībām, un saistības, kuras uzņēmušās ekonomiski attīstītākās jaunattīstības valstis, lai dotu savai atbildībai un attiecīgajām iespējām atbilstīgu ieguldījumu;
- b) starptautiskās vienošanās par klimata pārmaiņām ietekme un ar to saistītās nepieciešamās izvēles ► **M9** Savienības ◀ līmenī, lai līdzsvaroti, pārredzami un vienlīdzīgi pārietu uz vērienīgāku 30 % samazinājuma mērķi, ņemot vērā Kioto protokola pirmajā saistību periodā paveikto;

▼ **M4**

- c) ► **M9** Savienības ◀ ražošanas nozaru konkurētspēja, ņemot vērā ar to saistīto oglekļa emisiju pārvirzes riskiem;
- d) starptautiskās vienošanās par klimata pārmaiņām ietekme uz citām ► **M9** Savienības ◀ ekonomikas nozarēm;
- e) ietekme uz ► **M9** Savienības ◀ lauksaimniecības nozari, tostarp oglekļa emisiju pārvirzes riski;
- f) atbilstīgi noteikumi, lai iekļautu ar zemes lietojumu, zemes lietojuma maiņu un mežsaimniecību saistītās emisijas un piesaisti ► **M9** Savienībā ◀;
- g) apmežošana, mežu atjaunošana, atmežošana un mežu degradācijas novēršana trešās valstīs, ja šajā sakarā tiek izveidota starptautiski atzīta sistēma;
- h) vajadzība izstrādāt ► **M9** Savienības ◀ papildu politikas virzienus un pasākumus, ievērojot ► **M9** Savienības ◀ un dalībvalstu saistības attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanu.

2. Pamatojoties uz 1. punktā minēto ziņojumu, Komisija vajadzības gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei likumdošanas priekšlikumu, lai saskaņā ar 1. punktu grozītu šo direktīvu, paredzot grozošās direktīvas stāšanos spēkā tad, kad ► **M9** Savienība ◀ apstiprina starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām, un ņemot vērā emisiju samazināšanas saistības, ko paredz minētā vienošanās.

Priekšlikuma pamatā ir pārredzamības, ekonomiskās efektivitātes un izmaksu lietderības principi, kā arī dalībvalstu saistību taisnīga un solidāra sadale.

3. Priekšlikums ļauj operatoriem vajadzības gadījumā papildus šajā direktīvā paredzētajiem kredītiem izmantot SES, ESV vai citus apstiprinātus kredītus no trešām valstīm, kuras ir ratificējušas starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām.

4. Vajadzības gadījumā priekšlikumā iekļauj arī citus nepieciešamos pasākumus, lai palīdzētu sasniegt obligāto samazinājumu atbilstīgi 1. punktam pārredzamā, līdzsvarotā un taisnīgā veidā, un jo īpaši iekļauj īstenošanas pasākumus, lai paredzētu, ka ► **M9** ES ETS ◀ iesaistījušies operatori var izmantot citus projektu kredītus līdztekus tiem, kas minēti 11.a panta 2. līdz 5. punktā, vai ka šādi operatori vajadzības gadījumā var izmantot citus mehānismus, kas izveidoti saskaņā ar starptautisko vienošanos par klimata pārmaiņām.

5. Priekšlikumā iekļauj atbilstīgus pārejas un apturēšanas pasākumus, kuri jāveic, kamēr nav stājušies spēkā starptautiskā vienošanās par klimata pārmaiņām.

▼ **M14***28.a pants***Atkāpes, kas piemērojamas pirms ICAO globālā tirgus pasākuma obligātās īstenošanas**

1. Atkāpjoties no 12. panta 3. punkta, 14. panta 3. punkta un 16. panta, dalībvalstis uzskata, ka minētajos noteikumos paredzētās prasības ir izpildītas, un neveic nekādas darbības pret gaisakuģu operatoriem attiecībā uz:

- a) visām emisijām, kuras rodas lidojumos uz un no lidlaukiem valstīs ārpus EEZ, izņemot lidojumus uz lidlaukiem Apvienotajā Karalistē vai Šveicē, katrā kalendārajā gadā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu;
- b) visām emisijām, kuras rodas lidojumos starp lidlauku tālākajā reģionā LESD 349. panta nozīmē un lidlauku citā EEZ reģionā, katrā kalendārajā gadā no 2013. gada 1. janvāra līdz 2023. gada 31. decembrim, ievērojot 28.b pantā minēto pārskatīšanu.

Šīs direktīvas 11.a, 12. un 14. panta nozīmē verificētās emisijas, kas radušās lidojumos, kuri nav minēti šā punkta pirmajā daļā, uzskata par gaisakuģa operatora verificētajām emisijām.

2. Atkāpjoties no 3.d panta 3. punkta, kvotu daudzumu, kas katrai dalībvalstij jāizsola attiecībā uz laikposmu no 2013. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, samazina tā, lai tas atbilstu to par aviācijas emisijām uzskatāmo emisiju daļai, kas radušās lidojumos, kuriem nepiemēro šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās atkāpes.

3. Atkāpjoties no 3.g panta, gaisakuģu operatoriem neprasa iesniegt monitoringa plānus, ar ko paredz pasākumus emisiju monitoringam un ziņošanai attiecībā uz lidojumiem, kuriem piemēro šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētās atkāpes.

4. Atkāpjoties no 3.g, 12., 15. un 18.a panta, ja gaisakuģa operatora kopējās gada emisijas ir mazākas nekā 25 000 tonnas CO₂ vai gaisakuģa operatora kopējās gada emisijas no lidojumiem, kas nav šā panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētie lidojumi, ir mazākas nekā 3 000 tonnas CO₂, tā emisijas uzskata par verificētām emisijām, ja tās noteiktas, izmantojot mazo emitētāju rīku, kurš apstiprināts saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 606/2010 ⁽¹⁾ un kuru Eirokontrole ir aizpildījusi ar datiem no sava ETS atbalsta mehānisma. Dalībvalstis var nekomerciāliem gaisakuģu operatoriem piemērot vienkāršotas procedūras, ja šādu procedūru precizitāte nav mazāka par mazo emitētāju rīka precizitāti.

⁽¹⁾ Komisijas Regula (ES) Nr. 606/2010 (2010. gada 9. jūlijs), ar ko apstiprina Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas (*Eurocontrol*) izstrādātu vienkāršotu instrumentu degvielas patēriņa aplēsēm konkrētiem gaisa kuģu ekspluatantiem, kas ir mazie emitētāji (OV L 175, 10.7.2010., 25. lpp.).

▼ M14

5. Šā panta 1. punktu valstīm, ar kurām ir noslēgts 25. vai 25.a pantā minēts nolīgums, piemēro tikai saskaņā ar šāda nolīguma noteikumiem.

*28.b pants***Komisijas ziņojums un pārskats par ICAO globālā tirgus pasākuma īstenošanu**

1. Komisija pirms 2027. gada 1. janvāra un pēc tam reizi trijos gados ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par progresu ICAO sarunās ar mērķi īstenot globālo tirgus pasākumu, kuru no 2021. gada paredzēts piemērot emisijām, un jo īpaši ziņo par:

- a) attiecīgajiem ICAO instrumentiem, tostarp standartiem un ieteicamo praksi, kā arī progresu visu ICAO pasākumu groza elementu īstenošanā virzībā uz ICAO 41. asamblejā pieņemto ilgtermiņa globālo vēlamo mērķi;
- b) ICAO padomes apstiprinātajiem ieteikumiem attiecībā uz globālo tirgus pasākumu, tostarp jebkādam iespējamām bāzlīnijas izmaiņām;
- c) globāla reģistra izveidi;
- d) iekšējiem pasākumiem, ko trešās valstis veikušas, lai īstenotu globālo tirgus pasākumu, kuru emisijām paredzēts piemērot no 2021. gada;
- e) līmeni, kādā trešās valstis piedalās izlīdzināšanā saskaņā ar CORSIA, ieskaitot ietekmi, kāda ir to atrunām attiecībā uz šādu līdzdalību; un
- f) citām attiecīgām starptautiskām norisēm un piemērojamiem instrumentiem, kā arī progresu aviācijas kopējās ietekmes uz klimata pārmaiņām samazināšanā.

Atbilstīgi Parīzes nolīguma globālajai izsvēršanai Komisija ziņo arī par centieniem sasniegt aviācijas nozares ilgtermiņa globālo vēlamu emisiju samazināšanas mērķi līdz 2050. gadam samazināt aviācijas radītās CO₂ emisijas līdz neto nulles līmenim, šos centienus novērtējot pēc šā panta pirmās daļas a) līdz f) apakšpunktā minētajiem kritērijiem.

2. Līdz 2026. gada 1. jūlijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā izvērtē ICAO globālā tirgus pasākuma vidisko integritāti, tostarp to, cik vērienīgs kopumā ir šis pasākums salīdzinājumā ar Parīzes nolīguma mērķrādītājiem, kāds ir līdzdalības izlīdzināšanā līmenis saskaņā ar CORSIA, cik lielā mērā pasākums ir izpildāms, cik pārredzams tas ir, kādas ir sankcijas par neatbilstību, kādā veidā ņem vērā sabiedrības viedokli, cik kvalitatīvas ir izlīdzināšanas kompensācijas, kāds ir emisiju monitorings, ziņošana un verifikācija, kādi ir reģistri, atbildība par uzskaiti, kā arī noteikumi par biodegvielu izmantošanu. Komisija minēto ziņojumu publicē arī līdz 2026. gada 1. jūlijam.

▼ **M14**

3. Šā panta 2. punktā minētajam Komisijas ziņojumam attiecīgā gadījumā pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu šīs direktīvas grozīšanai atbilstīgi Parīzes nolīguma mērķim attiecībā uz temperatūru, Savienības saistībām līdz 2030. gadam panākt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas samazinājumu visas tautsaimniecības mērogā un mērķim vēlākais līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, un lai saglabātu Savienības klimatrīcības vidisko integritāti un rezultativitāti. Pievienotajā priekšlikumā attiecīgā gadījumā iekļauj ES ETS piemērošanu lidojumiem no lidlaukiem EEZ valstīs uz lidlaukiem ārpus EEZ, sākot no 2027. gada janvāra, un izslēdz ienākošos lidojumus no lidlaukiem ārpus EEZ, ja 2. punktā minētais ziņojums liecina, ka:

- a) *ICAO* asambleja līdz 2025. gada 31. decembrim nav nostiprinājusi *CORSIA* atbilstoši tās ilgtermiņa globālā vēlamā mērķa sasniegšanai virzībā uz Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanu; vai
- b) valstis, kas uzskaitītas saskaņā ar 25.a panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, atbilstoši jaunākajiem pieejamajiem datiem rada mazāk nekā 70 % no starptautiskās aviācijas emisijām.

Pievienotais priekšlikums attiecīgā gadījumā arī dod iespēju gaisakuģu operatoriem atskaitīt visas izmaksas, kas šajos maršrutos radušās *CORSIA* izlīdzināšanas rezultātā, lai izvairītos no divkārtas maksāšanas. Ja šā punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētie nosacījumi nav izpildīti, ar priekšlikumu attiecīgi groza šo direktīvu, lai turpinātu piemērot ES ETS tikai lidojumiem EEZ iekšienē, lidojumiem uz Šveici un Apvienoto Karalisti un lidojumiem uz valstīm, kas nav uzskaitītas saskaņā ar 25.a panta 3. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā.

▼ **M9***28.c pants***Noteikumi par monitoringu, ziņošanu un verifikāciju globālā tirgus pasākuma vajadzībām**

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu attiecībā uz emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju *ICAO* globālā tirgus pasākuma īstenošanas vajadzībām visos maršrutos, uz kuriem tas attiecas. Minēto deleģēto aktu pamatā ir attiecīgie *ICAO* pieņemtie instrumenti, ar tiem novērš jebkādas konkurences izkropļojumus, un tie ir saskaņā ar principiem, kas ietverti 14. panta 1. punktā minētajos aktos, un nodrošina, ka iesniegtie ziņojumi par emisijām tiek pārbaudīti saskaņā ar 15. pantā paredzētajām pārbaudes principiem un kritērijiem.

▼ **M15***29. pants***Ziņojums oglekļa tirgus labākas darbības nodrošināšanai**

Ja 10. panta 5. un 6. punktā minētajos regulārajos ziņojumos par oglekļa tirgu ir pierādījumi, ka oglekļa tirgus nedarbojas pienācīgi, Komisija triju mēnešu laikā iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Ziņojumam vajadzības gadījumā var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus, kuru mērķis ir palielināt oglekļa tirgus, tostarp saistīto atvasināto instrumentu tirgu, pārredzamību un integritāti un pievērsties korektīviem pasākumiem, lai uzlabotu tā darbību, kā arī veicinātu tirgus ļaunprātīgas izmantošanas darbību novēršanu un atklāšanu.

*29.a pants***Pasākumi pārmērīgu cenu svārstību gadījumā**

1. Ja sešu iepriekšējo kalendāro mēnešu vidējā kvotu cena ir vairāk nekā 2,4 reizes augstāka par divu iepriekšējo gadu atsaucē perioda vidējo kvotu cenu, saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1. panta 7. punktu no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 75 miljonus kvotu.

Šā punkta pirmajā daļā minētā kvotu cena attiecībā uz kvotām, uz kurām attiecas II un III nodaļa, ir to izsoļu cena, kas veiktas saskaņā ar deleģēto aktu, kurš pieņemts, ievērojot 10. panta 4. punktu.

Pirmajā daļā minētais divu iepriekšējo gadu atsaucē periods ir divu gadu periods, kas beidzas pirms minētajā daļā norādītā sešu kalendāro mēnešu perioda pirmā mēneša.

Ja šā punkta pirmās daļas nosacījums ir izpildīts un 2. punkts nav piemērojams, Komisija publicē attiecīgu paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, norādot datumu, kurā nosacījums tika izpildīts.

Sešu iepriekšējo kalendāro mēnešu vidējo kvotu cenu un divu iepriekšējo gadu atsaucē perioda vidējo kvotu cenu Komisija publicē katra mēneša pirmo triju darbdienu laikā. Ja šā punkta pirmajā daļā minētais nosacījums nav izpildīts, Komisija publicē arī cenas līmeni, kas vidējai kvotu cenai būtu jāsasniedz nākamajā mēnesī, lai izpildītu minētajā daļā norādīto nosacījumu.

2. Ja nosacījums kvotu atbrīvošanai no tirgus stabilitātes rezerves, ievērojot 1. punktu, ir izpildīts, minētajā punktā minēto nosacījumu neuzskata par atkārtoti izpildītu līdz brīdim, kad pēc iepriekšējās atbrīvošanas beigām ir pagājuši vismaz divpadsmit mēneši.

3. Sīki izstrādātus noteikumus par šā panta 1. un 2. daļā minēto pasākumu piemērošanas kārtību nosaka 10. panta 4. punktā minētajos deleģētajos aktos.

▼ **M9**

30. pants

Pārskatīšana atkarībā no Parīzes nolīguma īstenošanas norises un CO₂ tirgu attīstības citās lielajās ekonomikās▼ **M15**

1. Šo direktīvu pastāvīgi pārskata, ņemot vērā gan starptautiskās norises un centienus, ko veic, lai sasniegtu Parīzes nolīguma ilgtermiņa mērķus, gan visas attiecīgās saistības, kas izriet no Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu konferences.

2. Šīs direktīvas 10.a un 10.b pantā minētos pasākumus dažu tādu energoietilpīgu nozaru atbalstam, ko var skart oglekļa emisiju pārvirze, arī pastāvīgi pārskata, ņemot vērā klimata politikas pasākumus citās lielajās ekonomikās. Šajā sakarā Komisija arī apsver, vai būtu vēl vairāk jāsaskaņo pasākumi saistībā ar netiešo izmaksu kompensēšanu. OIM sektoriem piemērojamos pasākumus pārskata, ņemot vērā Regulas (ES) 2023/956 piemērošanu. Līdz 2028. gada 1. janvārim un pēc tam reizi divos gados, Komisija saskaņā ar minētās regulas 30. panta 6. punktu sniedz ziņojumus Eiropas Parlamentam un Padomei, kuros novērtē OIM ietekmi uz oglekļa emisiju pārvirzes risku, tostarp attiecībā uz eksportu.

Ziņojumā novērtē nepieciešamību veikt papildu pasākumus, tostarp leģislatīvus pasākumus, lai risinātu oglekļa emisiju pārvirzes riskus. Vajadzības gadījumā ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu.

3. Komisija ziņo Eiropas Parlamentam un Padomei saistībā ar katru globālo izsvēršanu, par ko panākta vienošanās Parīzes nolīgumā, jo īpaši attiecībā uz nepieciešamību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā to, ka Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāpanāk siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazinājumi, tostarp arī attiecībā uz šīs direktīvas 9. pantā minēto lineāro koeficientu. Vajadzības gadījumā Komisija var iesniegt leģislatīvo aktu priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu šo direktīvu, jo īpaši, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punktā noteiktajam klimatneitralitātes mērķim un minētās regulas 4. pantā noteiktajiem Savienības klimata mērķrādītājiem. Šajā nolūkā Komisija, sagatavojot leģislatīvo aktu priekšlikumus, cita starpā ņem vērā prognozēto indikatīvo Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu budžetu laikposmam no 2030. līdz 2050. gadam, kā norādīts minētās regulas 4. panta 4. punktā.

▼ **M9**

4. Komisija pirms 2020. gada 1. janvāra iesniedz atjauninātu analīzi par aviācijas ietekmi, kas nav saistīta ar CO₂ emisijām, un šai analīzei vajadzības gadījumā pievieno priekšlikumu par to, kā labāk novērst minēto ietekmi.

▼ **M15**

5. Līdz 2026. gada 31. jūlijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par turpmāk minētajiem jautājumiem, vajadzības gadījumā tam pievienojot leģislatīvā akta priekšlikumu un ietekmes novērtējumu:

▼ M15

- a) veids, kā varētu uzskaitīt siltumnīcas efektu izraisošo gāzu radītās negatīvās emisijas, kas ir piesaistītas no atmosfēras un droši un pastāvīgi uzglabātas, un kā minētās negatīvās emisijas attiecīgā gadījumā varētu iekļaut emisijas kvotu tirdzniecībā, ietverot šāda aptvēruma skaidru darbības jomu, stingrus kritērijus un aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādi piesaistījumi nekompensē nepieciešamos emisiju samazinājumus saskaņā ar Regulā (ES) 2021/1119 noteiktajiem Savienības klimata mērķrādītājiem;
- b) iespējamība no 2031. gada pazemināt 20 MW kopējās nominālās ievadītās siltumjaudas robežvērtības šīs direktīvas I pielikumā minētajām darbībām;
- c) tas, vai tiek efektīvi uzskaitītas visas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas, uz kurām attiecas šī direktīva, un vai efektīvi tiek novērsta dubulta uzskaitē; tā jo īpaši novērtē to siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju uzskaiti, kuras uzskata par uztvertām un izmantotām produktā tādā veidā, kas nav minēts 12. panta 3.b punktā.

6. Pārskatot šo direktīvu saskaņā ar šā panta 1., 2. un 3. punktu, Komisija analizē, kā var izveidot saiknes starp ES ETS un citiem oglekļa tirgiem, nekavējot Regulā (ES) 2021/1119 noteiktā klimatneitralitātes mērķa un Savienības klimata mērķrādītāju sasniegšanu.

7. Līdz 2026. gada 31. jūlijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā tā novērtē iespējamību iekļaut sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtas ES ETS, tostarp paredzot to iekļaušanu no 2028. gada un novērtējot, vai dalībvalstij būs vajadzīga iespēja nepiedalīties līdz 2030. gada 31. decembrim. Šajā sakarā Komisija ņem vērā, ka svarīgi ir visi sektori, kas veicina emisiju samazināšanu, un iespējamo novirzīšanu uz atkritumu likvidēšanu, apglabājot tos poligonos Savienībā, un atkritumu eksportu uz trešām valstīm. Turklāt Komisija ņem vērā attiecīgos kritērijus, piemēram, ietekmi uz iekšējo tirgu, iespējamās konkurences izkropļojumus, vidisko integritāti, saskaņotību ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK ⁽¹⁾ mērķiem un noturību un precizitāti attiecībā uz emisiju monitoringu un aprēķināšanu. Attiecīgā gadījumā un neskarot minētās direktīvas 4. panta noteikumus, Komisija minētajam ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu, lai piemērotu šīs nodaļas noteikumus siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujām un papildu kvotu sadalei un piešķiršanai sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtām un lai nepieļautu iespējamu atkritumu novirzīšanu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

▼ **M15**

Pirmajā daļā minētajā ziņojumā Komisija arī novērtē iespēju iekļaut ES ETS citus atkritumu apsaimniekošanas procesus, jo īpaši atkritumu poligonus, kas Savienībā rada metāna un slāpekļa oksīda emisijas. Attiecīgā gadījumā Komisija minētajam ziņojumam var pievienot arī leģislatīvā akta priekšlikumu, lai šādus citus atkritumu apsaimniekošanas procesus iekļautu ES ETS.

▼ **M14**

8. 2026. gadā Komisija 10. panta 5. punktā paredzētajā ziņojumā iekļauj šādus elementus:

- a) izvērtējumu par tādu lidojumu ietekmi uz vidi un klimatu, kuru garums ir mazāks par 1 000 km, un apsvērumu par iespējām minēto ietekmi samazināt, tostarp par izpēti attiecībā uz pieejamiem alternatīviem sabiedriskā transporta veidiem un ilgtspējīgu aviācijas degvielu izmantošanas palielināšanu;
- b) izvērtējumu par to lidojumu ietekmi uz vidi un klimatu, kurus veic operatori, kam piešķirts atbrīvojums saskaņā ar I pielikuma tabulas slejas “Darbības” ieraksta “Aviācija” h) vai k) punktu, un apsvērumus par iespējām šo ietekmi samazināt;
- c) izvērtējumu par šīs direktīvas sociālo ietekmi aviācijas nozarē, tostarp uz tās darbaspēku un avioceļojumu izmaksām; un
- d) salu un attālo teritoriju gaisa pārvadājumu savienojamības izvērtējumu, tostarp konkurētspējas un oglekļa emisiju pārvirzes apsvērumu, kā arī ietekmi uz vidi un klimatu.

Ziņojumu, kas paredzēts 10. panta 5. punktā, attiecīgā gadījumā arī ņem vērā šīs direktīvas turpmākā pārskatīšanā.

▼ **M15**

IVa NODAĻA

EMISIJAS KVOTU TIRDZNIECĪBAS SISTĒMA ĒKU,
AUTOTRANSPORTA UN PAPILDU SEKTOROS

30. a pants

Darbības joma

Šīs nodaļas noteikumus piemēro emisijām, siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisijas atļaujām, kvotu piešķiršanai un nodošanai, monitoringam, ziņošanai un verifikācijai attiecībā uz III pielikumā uzskaitītajām darbībām. Šo nodaļu nepiemēro emisijām, ko jau aptver II un III nodaļa.

▼ **M15***30.b pants***Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujas**

1. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2025. gada 1. janvāra neviens regulētais subjekts neveic III pielikumā minētu darbību, ja nav saņēmis atļauju, ko kompetentā iestāde izdevusi saskaņā ar šā panta 2. un 3. punktu.

2. Pieteikumā, ko regulētais subjekts saskaņā ar šā panta 1. punktu iesniedz kompetentajai iestādei, lai saņemtu siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju saskaņā ar šo nodaļu, ir vismaz šāda informācija:

- a) regulētais subjekts;
- b) to degvielu veids, ko tas nodod patēriņam un kas tiek izmantotas sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros, un paņēmieni, ar kuriem tas šīs degvielas nodod patēriņam;
- c) kāds ir to degvielu tiešais(-ie) lietojums(-i), kuras nodotas patēriņam III pielikumā minētajā darbībā;
- d) plānotie pasākumi, kā tiks veikts emisiju monitorings un ziņots par tām saskaņā ar 14. un 30.f pantā minētajiem īstenošanas aktiem;
- e) šā punkta a) līdz d) apakšpunktā minētās informācijas netehniskais kopsavilkums.

3. Kompetentā iestāde izdod siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju, ar ko šā panta 1. punktā minētajam regulētajam subjektam atļauj veikt III pielikumā minēto darbību, ja tā ir pārliecinājusies, ka subjekts ir spējīgs monitorēt saskaņā ar III pielikumu patēriņam nodoto degvielu daudzumiem atbilstošās emisijas un ziņot par tām.

4. Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujās ir vismaz šāda informācija:

- a) regulētā subjekta nosaukums un adrese;
- b) apraksts, ar kādiem paņēmieniem regulētais subjekts degvielas nodod patēriņam šīs nodaļas aptvertajos sektoros;
- c) saraksts ar degvielām, kuras regulētais subjekts nodod patēriņam šīs nodaļas aptvertajos sektoros;
- d) monitoringa plāns, kas atbilst prasībām, kuras noteiktas ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem;
- e) ziņošanas prasības, kuras noteiktas ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem;

▼ M15

f) saistības četru mēnešu laikā pēc gada beigām nodot saskaņā ar šo nodaļu piešķirtās kvotas, kas līdzvērtīgas kopējām emisijām attiecīgajā kalendārajā gadā, kuras verificētas saskaņā ar 15. pantu, 30.e panta 2. punktā noteiktajā termiņā.

5. Dalībvalstis var atļaut regulētajiem subjektiem monitoringa plānus atjaunināt, nemainot atļauju. Regulētie subjekti visus atjauninātos monitoringa plānus iesniedz apstiprināšanai kompetentajā iestādē.

6. Regulētais subjekts informē kompetento iestādi par visām plānotajām izmaiņām, kas skar tā darbības veidu vai patēriņam nodotās degvielas, kuru dēļ var būt nepieciešams atjaunināt siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļauju. Vajadzības gadījumā kompetentā iestāde atļauju atjaunina saskaņā ar 14. pantā minētajiem īstenošanas aktiem. Ja mainās šīs nodaļas aptvertā regulētā subjekta identitāte, kompetentā iestāde atļauju atjaunina, iekļaujot tajā jaunā regulētā subjekta vārdu vai nosaukumu un adresi.

*30.c pants***Savienības kvotu kopapjoms**

1. To Savienības kvotu kopapjoms, kuras saskaņā ar šo nodaļu tiek sadalītas katru gadu no 2027. gada, sākot no 2024. gada lineāri samazinās. 2024. gada vērtību definē kā šīs nodaļas aptvertajiem sektoriem noteiktās 2024. gada emisiju robežvērtības, kas aprēķinātas, par pamatu ņemot atsaucēs emisijas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/842 ⁽¹⁾ 4. panta 2. punktu, un kam piemēro lineārā samazinājuma trajektoriju, kura noteikta minētās regulas darbības jomā ietilpstošajām emisijām. Pēc 2024. gada daudzumu ik gadus samazina, piemērojot lineāro samazinājuma koeficientu 5,10 %. Savienības kvotu kopapjomu 2027. gadam Komisija publicē līdz 2025. gada 1. janvārim.

2. To Savienības kvotu kopapjoms, kuras saskaņā ar šo nodaļu tiek piešķirtas katru gadu no 2028. gada, sākot no 2025. gada lineāri samazinās, pamatojoties uz vidējām emisijām 2024.–2026. gadā, par kurām ziņots saskaņā ar šo nodaļu. Kvotu daudzumu samazina, piemērojot lineāru samazinājuma koeficientu 5,38 %, izņemot gadījumus, kad piemērojami IIIa pielikuma 1. punktā izklāstītie nosacījumi – tādā gadījumā daudzumu samazina, piemērojot lineāru samazinājuma koeficientu, kas koriģēts saskaņā ar IIIa pielikuma 2. punkta noteikumiem. Savienības kvotu kopapjomu 2028. gadam un, ja nepieciešams, koriģēto lineāro samazinājuma koeficientu Komisija publicē līdz 2027. gada 30. jūnijam.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

▼ M15

3. Saskaņā ar šo nodaļu sadalīto Savienības kvotu kopapjomu koriģē par katru gadu, sākot ar 2028. gadu, lai kompensētu nodoto kvotu daudzumu gadījumos, kad nav bijis iespējams izvairīties no emisiju dubultas uzskaites vai ja ir nodotas kvotas par emisijām, uz kurām neattiecas šī nodaļa, kā minēts 30.f panta 5. punktā. Korekcija atbilst to kvotu kopējam daudzumam, uz kurām attiecas šī nodaļu un kuras tika kompensētas attiecīgajā pārskata gadā saskaņā ar 30.f panta 5. punkta otrajā daļā minētajiem īstenošanas aktiem.

4. Dalībvalsts, kas, ievērojot 30.j pantu vienpusēji paplašina III pielikumā minēto darbību, attiecinot to arī uz sektoriem, kas nav uzskaitīti minētajā pielikumā, nodrošina, ka attiecīgie regulētie subjekti līdz attiecīgā gada 30. aprīlim iesniedz relevantajai kompetentajai iestādei pienācīgi pamatotu ziņojumu saskaņā ar 30.f pantu. Ja iesniegtie dati ir pienācīgi pamatoti, kompetentā iestāde līdz attiecīgā gada 30. jūnijam par to paziņo Komisijai. Saskaņā ar šā panta 1. punktu sadalāmo kvotu daudzumu koriģē, ņemot vērā regulēto subjektu iesniegtos ziņojumus, kuri ir pienācīgi pamatoti.

*30.d pants***Kvotu izsolīšana par III pielikumā minēto darbību**

1. No 2027. gada šīs nodaļas aptvertās kvotas izsola, ja vien tās nav ieskaitītas tirgus stabilitātes rezervē, kas izveidota ar Lēmumu (ES) 2015/1814. Šīs nodaļas aptvertās kvotas izsola atsevišķi no šīs direktīvas II un III nodaļas aptvertajām kvotām.

2. Šīs nodaļas aptverto kvotu izsolīšana sākas 2027. gadā, un izsolīti tiek 130 % no tā 2027. gadā izsolāmo kvotu apjoma, kura pamatā ir attiecīgajam gadam paredzētais Savienības kvotu kopapjoms un attiecīgās izsolāmo kvotu daļas un apjomi saskaņā ar šā panta 3.–6. punktu. Papildu 30 % izsolāmos apjomus izmanto tikai kvotu nodošanai saskaņā ar 30.e panta 2. punktu un var izsolīt līdz 2028. gada 31. maijam. Papildu 30 % apjomus atskaita no laikposmā no 2029. līdz 2031. gadam izsolāmo kvotu apjomiem. Šajā punktā paredzētos izsoļu nosacījumus nosaka saskaņā ar šā panta 7. punktu un 10. panta 4. punktu.

2027. gadā 600 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu izveido kā turējumus tirgus stabilitātes rezervē saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 3. punktu.

3. 150 miljonus saskaņā ar šo nodaļu sadalīto kvotu izsola, un visus ieņēmumus no minētajām izsolēm līdz 2032. gadam dara pieejamus Sociālajam klimata fondam, kas izveidots saskaņā ar Regulu (ES) 2023/955.

▼ M15

4. No atlikušā kvotu apjoma un lai kopā ar ieņēmumiem no šā panta 3. punktā un šīs direktīvas 10.a panta 8.a punktā minētajām kvotām iegūtu līdz 65 000 000 000 EUR, Komisija nodrošina, ka tiek izsolīts šajā nodaļā aptverto kvotu papildu apjoms, un ienākumus no minētajām izsolēm līdz 2032. gadam dara pieejamu Sociālajam klimata fondam, kas izveidots ar Regulu (ES) 2023/955.

Komisija nodrošina, ka šā panta 3. punktā un šajā punktā minētās Sociālajam klimata fondam paredzētās kvotas tiek izsolītas saskaņā ar 10. panta 4. punktā minētajiem principiem un kārtību un deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot minēto pantu.

Ieņēmumi no šā panta 3. punktā un šajā punktā minēto kvotu izsoles ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 21. panta 5. punktu, un tos izmanto saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami Sociālajam klimata fondam.

Ikgadējā summa, kas piešķirta Sociālajam klimata fondam saskaņā ar 10.a panta 8.b punktu, šā panta 3. punktu un šo punktu, nepārsniedz:

- a) 2026. gadā – 4 000 000 000 EUR;
- b) 2027. gadā – 10 900 000 000 EUR;
- c) 2028. gadā – 10 500 000 000 EUR;
- d) 2029. gadā – 10 300 000 000 EUR;
- e) 2030. gadā – 10 100 000 000 EUR;
- f) 2031. gadā – 9 800 000 000 EUR;
- g) 2032. gadā – 9 400 000 000 EUR.

Ja saskaņā ar šo nodaļu izveidoto emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu atbilstīgi 30.k pantam atliek līdz 2028. gadam, maksimālā summa, ko dara pieejamu Sociālajam klimata fondam saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, ir 54 600 000 000 EUR. Šādā gadījumā Sociālajam klimata fondam piešķirtās ikgadējās summas 2026. un 2027. gadam kopā nepārsniedz 4 000 000 000 EUR, un periodam no 2028. gada 1. janvāra līdz 2032. gada 31. decembrim attiecīgā gada summa nepārsniedz:

- a) 2028. gadā – 11 400 000 000 EUR;
- b) 2029. gadā – 10 300 000 000 EUR;
- c) 2030. gadā – 10 100 000 000 EUR;
- d) 2031. gadā – 9 800 000 000 EUR;
- e) 2032. gadā – 9 000 000 000 EUR.

▼ **M15**

Ja ieņēmumi no šā panta 5. punktā minētajām izsolēm tiek noteikti kā pašu resursi saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, tad šīs direktīvas 10.a panta 8.b punktu, šā panta 3. punktu un šo punktu nepiemēro.

5. Šīs nodaļas aptverto kopējo kvotu daudzumu, no kura atskaitīti šā panta 3. un 4. punktā norādītie daudzumi, dalībvalstis izsola, un tas tiek sadalīts starp tām tādās daļās, kas ir identiskas attiecīgās dalībvalsts atsaucēs emisiju daļai, kuras minētas Regulas (ES) 2018/842 4. panta 2. punktā attiecībā uz šīs direktīvas III pielikuma 2. punkta otrās daļas b), c) un d) apakšpunktā minētajām emisiju avotu kategorijām vidēji laikposmā no 2016. līdz 2018. gadam, par ko ir veikts visaptverošs pārskats, ievērojot minētās regulas 4. panta 3. punktu.

6. Dalībvalstis nosaka, kā tiek izmantoti 5. punktā minētajās kvotu izsolēs iegūtie ieņēmumi, izņemot ieņēmumus, kas ir ārējie piešķirtie ieņēmumi saskaņā ar šā panta 4. punktu vai kas saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu uzskatāmi par pašu resursiem un ieskaitīti Savienības budžetā. Dalībvalstis savus ieņēmumus vai minēto ieņēmumu finansiālās vērtības ekvivalentu izmanto vienam vai vairākiem šīs direktīvas 10. panta 3. punktā minētajiem mērķiem, prioritāti piešķirot darbībām, kas var palīdzēt risināt sociālos aspektus emisijas kvotu tirdzniecībā saskaņā ar šo nodaļu, vai vienam vai vairākiem šādiem mērķiem:

- a) pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ēku siltumapgādes un aukstumapgādes dekarbonizāciju vai ēku energoefektivitātes samazināšanos, tostarp atjaunīgās enerģijas integrēšana un saistīti pasākumi saskaņā ar Direktīvas 2012/27/ES 7. panta 11. punktu, 12. un 20. pantu, kā arī pasākumi, ar ko sniedz finansiālu atbalstu māsaimniecībām ar zemiem ienākumiem visnefektīvākajās ēkās;
- b) pasākumi, kuru mērķis ir paātrināt bezemisiju transportlīdzekļu ieviešanu vai sniegt finansiālu atbalstu pilnībā sadarbspējīgas bezemisiju transportlīdzekļu uzpildes un uzlādes infrastruktūras izvērsēšanai, vai pasākumi, kas domāti, lai veicinātu pāreju uz sabiedrisko transportu un uzlabotu multimodalitāti, vai pasākumi, kas domāti, lai risinātu sociālos jautājumus, kas skar transporta lietotājus ar zemiem un vidējiem ienākumiem;
- c) savu sociālo klimata plānu finansēšana saskaņā ar Regulas (ES) 2023/955 15. pantu;
- d) finansiālas kompensācijas nodrošināšana degvielu galapatērētājiem gadījumos, kad nav bijis iespējams izvairīties no emisiju dubultas uzskaites vai kvotas ir nodotas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām, kā minēts 30.f panta 5. punktā.

▼ M15

Uzskata, ka dalībvalstis ir izpildījušas šā punkta noteikumus, ja tās ir ieviesušas un īsteno fiskālā vai finansiālā atbalsta rīcībpolitiku vai tādu regulatīvu rīcībpolitiku, kura piesaista finansiālo atbalstu, kurš domāts šā punkta pirmajā daļā izklāstītajām vajadzībām un kura vērtība ir līdzvērtīga minētajā daļā noteiktajiem ieņēmumiem, kas rodas, izsolot šajā nodaļā minētās kvotas.

Dalībvalstis informē Komisiju par ieņēmumu izlietojumu un par saskaņā ar šo punktu veiktajiem pasākumiem, iekļaujot šo informāciju ziņojumos, ko tās iesniedz saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.

7. Saskaņā ar šo nodaļu sadalītajām kvotām piemēro 10. panta 4. un 5. punktu.

*30.e pants***Kvotu pārskaitīšana, nodošana un anulēšana**

1. Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 12. pantu, izņemot minētā panta 3. un 3.a punktu, 4. punkta otro un trešo teikumu un šā panta 5. punktu. Šajā nolūkā:

- a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
- b) jebkādu atsauci uz iekārtu operatoriem lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
- c) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām.

2. No 2028. gada 1. janvāra dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada 31. maijam regulētais subjekts nodod tādu šīs nodaļas aptverto kvotu apjomu, kas ir vienāds ar regulētā subjekta kopējām emisijām, kuras savukārt atbilst degvielas daudzumiem, kuri saskaņā ar III pielikumu nodoti patēriņam iepriekšējā kalendārajā gadā, kā verificēts saskaņā ar 15. un 30.f pantu, un ka šīs kvotas pēc tam tiek anulētas.

3. Līdz 2030. gada 31. decembrim, atkāpjoties no šā panta 1. un 2. punkta, ja attiecīgajā dalībvalstī iedibinātam regulētam subjektam piemēro valsts oglekļa nodokli, kurš ir spēkā 2027.–2030. gadā un aptver III pielikumā minētu darbību, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde var minēto regulēto subjektu atbrīvot no šā panta 2. punktā paredzētā pienākuma nodot kvotas par konkrētu pārskata gadu ar noteikumu, ka:

▼ M15

- a) attiecīgā dalībvalsts līdz 2023. gada 31. decembrim paziņo Komisijai minēto valsts oglekļa nodokli, un valsts tiesību akts, ar kuru nosaka 2027.–2030. gadam piemērojamās nodokļa likmes, līdz minētajam datumam ir stājies spēkā; attiecīgā dalībvalsts paziņo Komisijai par jebkādam turpmākām izmaiņām saistībā ar valsts oglekļa nodokli;
- b) pārskata gadā attiecīgās dalībvalsts valsts oglekļa nodoklis, ko minētais regulētais subjekts ir faktiski samaksājis, ir lielāks par vidējo izsoles līdzsvara cenu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā, kas izveidota saskaņā ar šo nodaļu;
- c) regulētais subjekts pilnībā ievēro 30.b pantā noteiktos pienākumus attiecībā uz siltumnīcas efektu izraisošās gāzes emisiju atļaujām un 30.f pantā noteiktos pienākumus attiecībā uz savu radīto emisiju monitoringu, ziņošanu un verifikāciju;
- d) attiecīgā dalībvalsts līdz tā gada 31. maijam, kas seko pārskata gadam, paziņo Komisijai par jebkura šāda atbrīvojuma piemērošanu un par atbilstošo kvotu apjomu, kas jāanulē saskaņā ar šīs daļas g) apakšpunktu un deleģētajiem aktiem, kuri pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu;
- e) Komisija triju mēnešu laikā pēc paziņošanas saskaņā ar šīs daļas a) apakšpunktu vai viena mēneša laikā pēc paziņošanas par attiecīgo gadu saskaņā ar šīs daļas d) apakšpunktu neiebilst pret atkāpes piemērošanu, pamatojoties uz to, ka paziņotais pasākums neatbilst šajā punktā izklāstītajiem nosacījumiem;
- f) attiecīgā dalībvalsts neizsola 30.d panta 5. punktā minēto kvotu apjomu, kas noteikts par konkrētu pārskata gadu, kamēr saskaņā ar šīs daļas g) apakšpunktu nav noteikts anulējamo kvotu apjoms saskaņā ar šo punktu; attiecīgā dalībvalsts neizsola nekādu papildu kvotu apjomu saskaņā ar 30.d panta 2. punkta pirmo daļu;
- g) attiecīgā dalībvalsts no 30.d panta 5. punktā minētā izolāmo kvotu kopapjoma anulē tādu kvotu daudzumu par pārskata gadu, kas ir vienāds ar minētā regulētā subjekta verificētajām emisijām par pārskata gadu saskaņā ar šo nodaļu; ja kvotu apjoms, kas vēl ir jāizsola pārskata gadā pēc šīs daļas f) apakšpunkta piemērošanas, ir mazāks par kvotu apjomu, kas jāanulē saskaņā ar šo punktu, attiecīgā dalībvalsts nodrošina, ka tā līdz gada beigām, kurš seko pārskata gadam, anulē tādu kvotu apjomu, kas atbilst starpībai; un

▼ **M15**

- h) brīdī, kad tiek iesniegts pirmais paziņojums saskaņā ar šīs daļas a) apakšpunktu, attiecīgā dalībvalsts apņemas vienam vai vairākiem pasākumiem, kas uzskaitīti vai minēti 30.d panta 6. punkta pirmajā daļā, izmantot ieņēmumiem līdzvērtīgu summu, kurai, ja nebūtu šīs atkāpes, tiktu piemērots 30.d panta 6. punkts; piemēro 30.d panta 6. punkta otro un trešo daļu, un Komisija pārlicinās, ka atbilstīgi tām saņemtā informācija ir saskaņā ar šajā apakšpunktā pausto apņemšanos.

Saskaņā ar šī punkta pirmās daļas g) apakšpunktu anulējamo kvotu apjoms neietekmē ārējos piešķirtos ieņēmumus, kas noteikti saskaņā ar šīs direktīvas 30.d panta 4. punktu, vai, ja tie ir noteikti saskaņā ar LESD 311. panta trešo daļu, – Savienības budžeta pašu resursus, ievērojot Padomes Lēmumu (ES, Euratom) 2020/2053 ⁽¹⁾, no ieņēmumiem, kas gūti kvotu izsolēs saskaņā ar šīs direktīvas 30.d pantu.

4. Slimnīcām, uz kurām neattiecas III nodaļa, var sniegt finansiālu kompensāciju par izmaksām, kas pārnestas uz tām sakarā ar kvotu nodošanu atbilstoši šai nodaļai. Šajā nolūkā šīs nodaļas noteikumus, kas piemērojami dubultās uzskaites gadījumiem, piemēro *mutatis mutandis*.

30.f pants

Emisiju monitorings, ziņošana, verifikācija un akreditācija

1. Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 14. un 15. pantu. Šajā nolūkā:

- a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
- b) jebkādu atsauci uz I pielikumā uzskaitītu darbību lasa kā atsauci uz III pielikumā uzskaitītu darbību;
- c) jebkādu atsauci uz operatoriem lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
- d) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām;
- e) atsauci uz datumu 15. pantā lasa kā atsauci uz 30. aprīli.

⁽¹⁾ Padomes Lēmums (ES, Euratom) 2020/2053 (2020. gada 14. decembris) par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu un ar ko atceļ Lēmumu 2014/335/ES, Euratom (OV L 424, 15.12.2020., 1. lpp.).

▼ M15

2. Dalībvalstis nodrošina, ka no 2025. gada katrs regulētais subjekts katrā kalendārajā gadā monitorē emisijas, kas atbilst degvielas daudzumiem, kuri nodoti patēriņam saskaņā ar III pielikumu. Tās arī nodrošina, ka no 2026. gada katrs regulētais subjekts nākamajā gadā par minētajām emisijām ziņo kompetentajai iestādei saskaņā ar 14. panta 1. punktā minētajiem īstenošanas aktiem.

3. No 2028. gada 1. janvāra dalībvalstis nodrošina, ka līdz katra gada 30. aprīlim periodā līdz 2030. gadam katrs regulētais subjekts ziņo par to izmaksu vidējo daļu, kuras saistītas ar kvotu nodošanu saskaņā ar šo nodaļu un kuras regulētais subjekts ir pārnesis uz patērētājiem par iepriekšējo gadu. Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz šo ziņojumu prasībām un standartformām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22.a panta 2. punktā. Komisija novērtē iesniegtos ziņojumus un katru gadu ziņo par saviem konstatējumiem Eiropas Parlamentam un Padomei. Ja Komisija konstatē, ka pastāv nepareiza prakse attiecībā uz oglekļa izmaksu pārnesi, ziņojumam vajadzības gadījumā var pievienot leģislatīvo aktu priekšlikumus, kuru mērķis ir novērst šādu nepareizu praksi.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka katrs regulētais subjekts, kam 2025. gada 1. janvārī ir saskaņā ar 30.b pantu piešķirta atļauja, līdz 2025. gada 30. aprīlim paziņo savas vēsturiskās emisijas par 2024. gadu.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka regulētie subjekti spēj ticami un pareizi par katru degvielas veidu identificēt un dokumentēt precīzus patēriņam nodotās degvielas daudzumus, ko izmanto sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros, un to degvielu galalietojumu, ko regulētie subjekti nodevuši patēriņam. Dalībvalstis veic pienācīgus pasākumus, lai ierobežotu šīs nodaļas aptverto emisiju un II un III nodaļā minēto emisiju dubultas uzskaites risku, kā arī risku, ka kvotas tiek nodotas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām.

Komisija pieņem īstenošanas aktus attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem par to, kā izvairīties no dubultas uzskaites un kvotu nodošanas par šajā nodaļā neaptvertajām emisijām, kā arī par finansiālas kompensācijas sniegšanu degvielu galapatērētājiem gadījumos, kad no šādas dubultas uzskaites vai nodošanas nevar izvairīties. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22.a panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru. Degvielu galapatērētājiem paredzēto finansiālo kompensāciju aprēķina, pamatojoties uz kvotu vidējo cenu izsolēs, kuras attiecīgajā pārskata gadā rīko saskaņā ar deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot 10. panta 4. punktu.

6. Šīs nodaļas aptverto emisiju monitoringa un paziņošanas principi ir izklāstīti IV pielikuma C daļā.

▼ M15

7. Šīs nodaļas aptverto emisiju verifikācijas kritēriji ir izklāstīti V pielikuma C daļā.

8. Dalībvalstis saskaņā ar 14. panta 1. punktā minētajiem īstenošanas aktiem var atļaut vienkāršotus monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumus tādiem regulētiem subjektiem, kuru ikgadējās emisijas, kas atbilst patēriņam nodotajiem degvielas apjomiem, ir mazākas par 1 000 tonnām CO₂ ekvivalenta.

*30.g pants***Administrēšana**

Šīs nodaļas aptvertajām emisijām, regulētajiem subjektiem un kvotām piemēro 13. un 15.a pantu, 16. panta 1., 2., 3., 4. un 12. punktu un 17., 18., 19., 20., 21., 22., 22.a, 23. un 29. pantu. Šajā nolūkā:

- a) jebkādu atsauci uz emisijām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām emisijām;
- b) jebkādu atsauci uz operatoriem lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajiem regulētajiem subjektiem;
- c) jebkādu atsauci uz kvotām lasa kā atsauci uz šīs nodaļas aptvertajām kvotām.

*30.h pants***Pasākumi pārmērīga cenu pieauguma gadījumā**

1. Ja vairāk nekā trīs secīgus mēnešus vidējā kvotu cena izsolēs, ko rīko saskaņā ar tiesību aktu, kurš pieņemts, ievērojot šīs direktīvas 10. panta 4. punktu, ir vairāk nekā divas reizes lielāka par kvotu vidējo cenu iepriekšējos sešos secīgos mēnešos izsolēs, kur izsola šīs nodaļas aptvertās kvotas, no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 50 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu.

Attiecībā uz 2027. un 2028. gadu pirmajā daļā minētie nosacījumi ir izpildīti, ja vairāk nekā trīs secīgus mēnešus vidējā kvotu cena ir vairāk nekā 1,5 reizes lielāka par vidējo kvotu cenu iepriekšējo sešu secīgo mēnešu atsaucē periodā.

2. Ja šā panta 1. punktā minētā kvotu vidējā cena divu secīgu mēnešu periodā pārsniedz cenas ierobežojumu 45 EUR apmērā, no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 20 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu. Piemēro uz 2020. gada Eiropas patēriņa cenu indeksa balstīto indeksāciju. Kvotas atbrīvo, izmantojot šajā punktā paredzēto mehānismu līdz 2029. gada 31. decembrim.

▼ M15

3. Ja šā panta 1. punktā minētā kvotu vidējā cena ir vairāk nekā trīs reizes lielāka par kvotas vidējo cenu iepriekšējos sešos secīgos mēnešos, no tirgus stabilitātes rezerves atbrīvo 150 miljonus šīs nodaļas aptverto kvotu saskaņā ar Lēmuma (ES) 2015/1814 1.a panta 7. punktu.

4. Ja 2. punktā minētais nosacījums ir izpildīts tajā pašā dienā, kad ir izpildīts 1. vai 3. punktā minētais nosacījums, papildu kvotas atbrīvo tikai saskaņā ar 1. vai 3. punktu.

5. Pirms 2029. gada 31. decembra Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, kurā tā novērtē, vai 2. punktā noteiktais mehānisms ir bijis efektīvs un vai būtu jāturpina to piemērot. Komisija attiecīgā gadījumā šim ziņojumam pievieno leģislatīvā akta priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei, lai grozītu šo direktīvu nolūkā koriģēt minēto mehānismu.

6. Ja viens vai vairāki 1., 2. vai 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un tā rezultātā kvotas ir atbrīvotas, papildu kvotas saskaņā ar šo pantu atbrīvo ne agrāk kā 12 mēnešus pēc kvotu atbrīvošanas.

7. Ja šā panta 6. punktā minētā 12 mēnešu laikposma otrajā pusē šā panta 2. punktā minētais nosacījums ir atkal izpildīts, Komisija, kurai palīdz ar Regulas (ES) 2018/1999 44. pantu izveidotā komiteja, novērtē pasākuma efektivitāti un, pieņemot īstenošanas aktu, var nolemt nepieņemt šā panta 6. punktu. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta šīs direktīvas 22.a panta 2. punktā.

8. Ja viens vai vairāki 1., 2. vai 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti un 6. punkts nav piemērojams, Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* nekavējoties publicē paziņojumu par datumu, kurā ir izpildīts vai izpildīts 1., 2. vai 3. punktā minētais nosacījums vai minētie nosacījumi.

9. Dalībvalstis, uz kurām attiecas pienākums iesniegt korektīvo pasākumu plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2018/842 8. pantu, apsverot papildu darbības, kas jāīsteno, kā noteikts minētās regulas 8. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar minēto regulu, pienācīgi ņem vērā ietekmi, kādu iepriekšējos divos gados radījusi papildu kvotu atbrīvošana saskaņā ar šā panta 2. punktu.

▼ **M15***30.i pants***Šīs nodaļas pārskatīšana**

Līdz 2028. gada 1. janvārim Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei ziņo par šīs nodaļas noteikumu īstenošanu, proti, par to lietderību, administrēšanu un praktisko piemērošanu, tostarp par to, kā tiek piemēroti noteikumi saskaņā ar Lēmumu (ES) 2015/1814. Vajadzības gadījumā Komisija minēto ziņojumu papildina ar leģislatīvā akta priekšlikumu šo nodaļu grozīt. Līdz 2031. gada 31. oktobrim Komisija izvērtē, vai ir iespējams šīs direktīvas III pielikuma aptvertos sektorus integrēt ES ETS, kura aptver šīs direktīvas I pielikumā uzskaitītos sektorus.

*30.j pants***Procedūras III pielikumā minētās darbības vienpusējai paplašināšanai uz citiem sektoriem, uz kuriem neattiecas II un III nodaļa**

1. No 2027. gada dalībvalstis var paplašināt III pielikumā minēto darbību, attiecinot to arī uz sektoriem, kas nav uzskaitīti minētajā pielikumā, un tādējādi var piemērot emisijas kvotu tirdzniecību saskaņā ar šo nodaļu šādos sektoros, ņemot vērā visus attiecīgos kritērijus, jo īpaši ietekmi uz iekšējo tirgu, iespējamās konkurences izkropļojumus, saskaņā ar šo nodaļu izveidotās emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas vidisko integritāti un plānotās monitoringa un ziņošanas sistēmas uzticamību, ar noteikumu, ka Komisija ir apstiprinājusi minētajā pielikumā darbības paplašināšanu.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo direktīvu attiecībā uz paplašināšanas apstiprināšanu, kā minēts šā punkta pirmajā daļā, atļauju papildu kvotu piešķiršanai un atļauju citām dalībvalstīm paplašināt III pielikumā minēto darbību. Komisija, pieņemot šādus deleģētos aktus, var arī papildināt paplašināšanu ar vēl citiem noteikumiem, kas reglamentē pasākumus, kuru mērķis ir novērst iespējamus dubultās uzskaites gadījumus, tostarp attiecībā uz papildu kvotu piešķiršanu, lai kompensētu kvotas, kas nodotas par degvielu izmantojumu I pielikumā uzskaitītajās darbībās. Jebkādi finansiāli pasākumi, ko dalībvalstis veic par labu uzņēmumiem nozarēs vai apakšnozarēs, kurās pastāv reāls oglekļa emisiju pārvirzes risks, kam par iemeslu ir ievērojamas netiešās izmaksas, kuras rada siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisijas izmaksu iekļaušana degvielas cenā vienpusējas paplašināšanas dēļ, atbilst noteikumiem par valsts atbalstu un nerada nepamatotus konkurences kropļojumus iekšējā tirgū.

2. Papildu kvotas, kas piešķirtas saskaņā ar šajā pantā paredzēto atļauju, izsola atbilstīgi 30.d pantā noteiktajām prasībām. Neatkarīgi no tā, kas noteikts 30.d panta 1.–6. punktā, dalībvalstis, kuras vienpusēji paplašinājušas III pielikumā minētās darbības saskaņā ar šo pantu, nosaka, kā izlietojami ieņēmumi, kas gūti, izsolot minētās papildu kvotas.

▼ **M15***30.k pants***Emisijas kvotu tirdzniecības atlikšana ēku, autotransporta un papildu sektoros līdz 2028. gadam ārkārtīgi augstu enerģijas cenu gadījumā**

1. Līdz 2026. gada 15. jūlijam Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicē paziņojumu par to, vai ir izpildīts viens vai abi šādi nosacījumi:

- a) vidējā TTF gāzes cena sešu kalendāro mēnešu periodā, kas beidzas 2026. gada 30. jūnijā, bija augstāka par vidējo TTF gāzes cenu 2022. gada februārī un martā;
- b) vidējā *Brent* jēlnaftas cena sešu kalendāro mēnešu periodā, kas beidzas 2026. gada 30. jūnijā, vairāk nekā divas reizes pārsniedza vidējo *Brent* jēlnaftas cenu iepriekšējos piecos gados; piecu gadu pārskata periods ir piecu gadu periods, kas beidzas pirms sešu kalendāro mēnešu perioda pirmā mēneša.

2. Ja ir izpildīts viens vai abi 1. punktā minētie nosacījumi, piemēro šādus noteikumus:

- a) atkāpjoties no 30.c panta 1. punkta, pirmais gads, kurā nosaka Savienības kvotu kopapjomu, ir 2028. gads, un atkāpjoties no 30.c panta 3. punkta, pirmais gads, kurā nosaka Savienības kvotu kopapjomu, ir 2029. gads;
- b) atkāpjoties no 30.d panta 1. un 2. punkta, kvotu izsoles sākšanu saskaņā ar šo nodaļu atliek uz 2028. gadu;
- c) atkāpjoties no 30.d panta 2. punkta, papildu kvotu apjomus pirmajam izsoļu gadam atskaita no 2030.–2032. gadā paredzētajiem izsolāmajiem apjomiem un sākotnējos turējumus tirgus stabilitātes rezervē izveido 2028. gadā;
- d) atkāpjoties no 30.e panta 2. punkta, sākotnējo kvotu nodošanas termiņu attiecībā uz kopējām emisijām 2028. gadā atliek līdz 2029. gada 31. maijam;
- e) atkāpjoties no 30.i panta, termiņu, kurā Komisijai jāsniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, atliek līdz 2029. gada 1. janvārim.

▼ **M15**

IVb NODAĻA

ZINĀTNISKA KONSULTĀCIJA UN FINANSĒJUMA PAMANĀMĪBA*30.l pants***Zinātniskas konsultācijas**

Eiropas Zinātniskā konsultatīvā padome klimata pārmaiņu jautājumos ("Konsultatīvā padome"), kas izveidota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 401/2009 ⁽¹⁾ 10.a pantu, pēc savas iniciatīvas var nodrošināt zinātniskas konsultācijas un sniegt ziņojumus saistībā ar šo direktīvu. Komisija ņem vērā attiecīgos Konsultatīvās padomes ieteikumus un ziņojumus, jo īpaši attiecībā uz:

- a) vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, lai nodrošinātu atbilstību šīs direktīvas 30. panta 3. punktā minētajiem mērķiem un mērķrādītājiem;
- b) vajadzību pēc papildu Savienības rīcībpolitikām un pasākumiem, ņemot vērā gan *ICAO* vienošanās par globāliem pasākumiem, lai samazinātu aviācijas ietekmi uz klimatu, gan arī šīs direktīvas 3.gg pantā minētā SJO globālā tirgus pasākuma vērienīgumu un vidisko integritāti.

*30.m pants***Informācija, saziņa un publicitāte**

1. Komisija nodrošina, ka 10.a panta 8. punktā minētais finansējums no ES ETS izsoļu ieņēmumiem ir pamanāms:

- a) nodrošinot, ka šāda finansējuma saņēmēji atzīst minēto līdzekļu izcelsmi un nodrošina Savienības līdzekļu pamanāmību, jo īpaši tad, kad tiek popularizēti projekti un to rezultāti, sniedzot dažādām auditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai, mērķētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga un
- b) nodrošinot, ka šāda finansējuma saņēmēji izmanto šādu atbilstošu marķējumu –“(līdz)finansē no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (“Inovāciju fonds”)” –, kā arī Savienības emblēmu un finansējuma apjomu; ja minētā marķējuma izmantošana nav praktiski iespējama, atsauci uz Inovāciju fondu norāda visās komunikācijas darbībās, tostarp uz paziņojumu dēļiem sabiedrībai redzamās stratēģiskās vietās.

Komisija 10.a panta 8. punktā minētajā deleģētajā aktā nosaka nepieciešamās prasības, lai nodrošinātu Inovāciju fonda finansējuma pamanāmību, tostarp prasību atsaukties uz minēto fondu.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 401/2009 (2009. gada 23. aprīlis) par Eiropas Vides aģentūru un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklu (OV L 126, 21.5.2009., 13. lpp.).

▼ M15

2. Dalībvalstis nodrošina, ka no 10.d pantā minētajiem ES ETS izsoļu ieņēmumiem piešķirtais finansējums, kas atbilst šā panta 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētajam, ir pamanāms, tostarp prasību atsaukties uz Modernizācijas fondu.

3. Ņemot vērā apstākļus valstī, dalībvalstis cenšas nodrošināt no ES ETS izsoļu ieņēmumiem finansēto darbību vai projektu finansējuma avota pamanāmību un nosaka šo ieņēmumu izmantošanu saskaņā ar 3.d panta 4. punktu, 10. panta 3. punktu un 30.d panta 6. punktu.

▼ M2

V NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

▼ B*31. pants***Īstenošana**

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvi un administratīvi akti, kas vajadzīgi, lai, vēlākais, līdz 2003. gada 31. decembrim nodrošinātu atbilstību šai direktīvai. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju. Komisija ziņo citām dalībvalstīm par šiem normatīviem un administratīviem aktiem.

Kad dalībvalstis pieņem šos pasākumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāmas šādas atsauces.

2. Dalībvalstis paziņo Komisijai savu tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.

*32. pants***Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*33. pants***Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼ **M4**

I PIELIKUMS

DARBĪBU KATEGORIJAS, UZ KO ATTIECAS ŠĪ DIREKTĪVA

▼ **M15**

- Šī direktīva neattiecas uz iekārtām vai iekārtu daļām, ko izmanto pētniecībā, jaunu produktu izstrādē un testēšanā. Šī direktīva neattiecas uz iekārtām, ja iepriekšējā attiecīgajā piecu gadu laikposmā, kā minēts 11. panta 1. punkta otrajā daļā, vidēji vairāk nekā 95 % no kopējām vidējām siltumnīcas efektu izraisošām gāzu emisijām veido emisijas no tādas biomasas sadedzināšanas, kas atbilst saskaņā ar 14. pantu noteiktajiem kritērijiem.

▼ **M4**

- Šādas robežvērtības parasti attiecas uz ražošanas jaudu vai produkciju. Ja vairākas darbības, kuras klasificētas vienā un tajā pašā kategorijā, tiek veiktas tajā pašā iekārtā, šādu darbību jaudas tiek summētas.

▼ **M15**

- Nosakot iekārtas kopējo nominālo siltumspēju, lai izlemtu par tās iekļaušanu ES ETS, summē visu to tehnisko vienību nominālo siltumspēju, kuras ir tās daļa un kurās šajā iekārtā tiek sadedzinātas degvielas. Minētās vienības var būt arī visu veidu katli, degkameras, turbīnas, sildītāji, kurtuves, incineratori, apdedzināšanas krāsnis, citu veidu krāsnis, cepļi, žāvētāji, dzinēji, degvielas elementi, ķīmiskie sadedzināšanas un CO₂ uztveršanas bloki (CLC), lāpas un termiskās vai katalītiskās pēcsadedzināšanas iekārtas. Šajā aprēķinā neņem vērā vienības ar nominālo siltumspēju, kura mazāka par 3 MW.

▼ **M4**

- Ja vienībā veic darbību, kurai robežvērtība nav izteikta kā kopējā nominālā siltumspēja, šīs darbības robežvērtībai, pieņemot lēmumu par iekārtas iekļaušanu ► **M9** ES ETS ◀, jāpiešķir prioritāte.
- Ja kādas šajā pielikumā minētās darbības jaudas robežvērtība kādā iekārtā tiek pārsniegta, visas vienības, kurās tiek sadedzināts kurināmais, izņemot vienības bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai, tiek iekļautas siltumnīcas efektu izraisīto gāzu emisiju atļaujā.
- No 2012. gada 1. janvāra iekļauj visus lidojumus uz lidlauku vai no lidlauka, kas atrodas tādas dalībvalsts teritorijā, uz ko attiecas Līgums.

▼ **M15**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>Degvielu sadedzināšana iekārtās ar kopējo nominālo siltumspēju, kas pārsniedz 20 MW (izņemot iekārtas bīstamo atkritumu vai sadzīves atkritumu sadedzināšanai)</p> <p>No 2024. gada 1. janvāra degvielu sadedzināšana sadzīves atkritumu sadedzināšanas iekārtās, kuru kopējā nominālā ievadītā siltumjauda pārsniedz 20 MW, – 14. un 15. panta vajadzībām.</p>	Oglekļa dioksīds
<p>Naftas rafinēšana, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW</p>	Oglekļa dioksīds
<p>Koksa ražošana</p>	Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

▼ M4

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
----------	-------------------------------------

Metāla rūdas (tostarp sēra rūdas) apdedzināšana vai saķepināšana, tostarp granulēšana

Oglekļa dioksīds

▼ M15

Dzelzs vai tērauda ražošana (pirmējā vai otrējā kausēšana), tostarp izmantojot nepārtraukto liešanu, kopējai jaudai pārsniedzot 2,5 tonnas stundā

Oglekļa dioksīds

▼ M4

Melno metālu (tostarp ferosakausējumu) ražošana vai pārstrāde, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW. Pārstrādē cita starpā tiek izmantoti velmēšanas stāvi, tvaika pārkarsētāji, atlaidināšanas krāsnis, kaltuvju, lietuvju, pārklājumu un kodināšanas iekārtas

Oglekļa dioksīds

▼ M15

Primārā alumīnija vai alumīnija oksīda ražošana

Oglekļa dioksīds un perfluorogļūdeņraži

▼ M4

Sekundārā alumīnija ražošana, kurā tiek izmantotas sadedzināšanas vienības, kuru kopējā nominālā siltumspēja ir lielāka par 20 MW

Oglekļa dioksīds

Krāsaino metālu ražošana vai pārstrāde, tostarp sakausējumu ražošana, rafinēšana, liešana u. c., kurā izmantojamo sadedzināšanas vienību kopējā nominālā siltumspēja (tostarp kurināmo siltumspēja, kurus izmanto kā reducējošus aģentus) ir lielāka par 20 MW

Oglekļa dioksīds

Cementa klinkera ražošana rotācijas krāsnīs ar ražošanas jaudu, kura lielāka par 500 tonnām dienā, vai citu veidu krāsnīs, kuru jauda ir lielāka par 50 tonnām dienā

Oglekļa dioksīds

Kaļķu ražošana, kā arī dolomīta vai magnēzīta apdedzināšana rotācijas krāsnīs vai citu veidu krāsnīs, kuru jauda ir lielāka par 50 tonnām dienā

Oglekļa dioksīds

Stikla, tostarp stikla šķiedras, ražošana iekārtās ar kausēšanas jaudu, kas pārsniedz 20 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

Apdedzinātu keramikas izstrādājumu ražošana, jo īpaši kārniņu, ķieģeļu, ugunsizturīgo ķieģeļu, flīžu, keramikas vai porcelāna ražošana ar jaudu virs 75 tonnām dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
----------	-------------------------------------

Minerālvates izolācijas materiālu ražošana, izmantojot stiklu, akmeni vai izdedžus, ar kausēšanas jaudu virs 20 tonnām dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M15**

Ģipša žāvēšana vai apdedzināšana vai ģipškartona sausā apmetuma plātņu un citu ģipša izstrādājumu ražošana, ja apdedzinātā ģipša vai žāvētā sekundārā ģipša ražošanas jauda pārsniedz 20 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Celulozes ražošana no koksnes vai citiem šķiedrainiem materiāliem

Oglekļa dioksīds

Papīra vai kartona ražošana, ražošanas jaudai pārsniedzot 20 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M15**

Tehniskā oglekļa ražošana, karbonizējot tādus organiskās vielas saturošus materiālus kā nafta, gudrons, krekinga un pārtvaices atlikumus, ja ražošanas jauda pārsniedz 50 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Slāpekļskābes ražošana

Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds

Adipīnskābes ražošana

Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds

Glioksāla un glioksālskābes ražošana

Oglekļa dioksīds un slāpekļa oksīds

Amonjaka ražošana

Oglekļa dioksīds

Organisko ķīmisko vielu lielapjoma ražošana krekinga, reforminga, daļējas vai pilnīgas oksidēšanas vai līdzīgos procesos ar ražošanas jaudu, kas pārsniedz 100 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M15**

Ūdeņraža (H₂) un sintēzes gāzes ražošana, ja ražošanas jauda pārsniedz 5 tonnas dienā

Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Nātrija karbonāta (Na₂CO₃) un nātrija bikarbonāta (NaHCO₃) ražošana

Oglekļa dioksīds

Siltumnīcas efektu izraisīto gāzu uztveršana no iekārtām, uz kurām attiecas šī direktīva, lai tās transportētu un uzglabātu ģeoloģiskās uzglabāšanas krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK

Oglekļa dioksīds

▼ **M15**

Siltumnīcas efektu izraisīto gāzu transportēšana uz uzglabāšanas vietu, kas saņēmusi atļauju saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, izņemot tās emisijas, ko aptver kāda cita darbība saskaņā ar šo direktīvu

Oglekļa dioksīds

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>Siltumnīcas efektu izraisošo gāzu ģeoloģiska uzglabāšana krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK</p>	<p>Oglekļa dioksīds</p>
<p>Aviācija</p> <p>► M14 Lidojumi starp lidlaukiem divās dažādās valstīs, kuras ir uzskaitītas saskaņā ar 25.a panta 3. punktu pieņemtajā Īstenošanas aktā, un lidojumi starp Šveici vai Apvienoto Karalisti un valstīm, kuras uzskaitītas Īstenošanas aktā, kas pieņemts saskaņā ar 25.a panta 3. punktu, un – 12. panta 6. un 8. punkta un 28.c panta vajadzībām – visi citi lidojumi starp lidlaukiem divās dažādās trešās valstīs, kurus veic gaisakuģu operatori, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem:</p> <p>a) gaisakuģu operatoriem ir dalībvalsts izdota gaisakuģa ekspluatanta apliecība vai tie ir reģistrēti dalībvalstī, ieskaitot tās tālākos reģionus, atkarīgās teritorijas un citas teritorijas; un</p> <p>b) CO₂ emisiju apmērs gadā, ko tie rada, šajā pielikumā ietvertu lidojumu veikšanai izmantojot lidmašīnas, kuru maksimālā sertificētā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg, izņemot lidojumus starp lidostām vienas dalībvalsts teritorijā, tostarp šīs dalībvalsts tālākajos reģionos, no 2021. gada 1. janvāra pārsniedz 10 000 tonnu; šā punkta vajadzībām neņem vērā emisijas, kas rodas šādu veidu lidojumos:</p> <p>i) valsts lidojumi;</p> <p>ii) humānās palīdzības lidojumi;</p> <p>iii) medicīniskās palīdzības lidojumi;</p> <p>iv) militārie lidojumi;</p> <p>v) ugunsdzēsības lidojumi;</p> <p>vi) lidojumi pirms vai pēc humānās palīdzības lidojuma, medicīniskās palīdzības lidojuma vai ugunsdzēsības lidojuma, ar noteikumu, ka šādi lidojumi ir veikti ar to pašu gaisakuģi un ar tiem ir bijis jāveic saistītas humānās palīdzības, medicīniskās palīdzības vai ugunsdzēsības darbības vai pēc minētajām darbībām jāpārvieta gaisakuģis nākamās darbības veikšanai. ◀</p>	<p>Oglekļa dioksīds</p>

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>Lidojumi no lidlauka vai uz lidlauku, kas atrodas tādas dalībvalsts teritorijā, uz kuru attiecas Līgums.</p> <p>Pie šīs darbības nepieder:</p> <p>a) lidojumi, ko veic vienīgi valstu, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, valdošo monarhu un viņu tuvāko radnieku, valstu vadītāju, valdību vadītāju un valdību ministru pārvadāšanai oficiālos komandējumos, ja tas ir pamatots ar atbilstīgu statusa norādi lidojumu plānā;</p> <p>b) militāri lidojumi ar militārām lidmašīnām, kā arī muitas un policijas veikti lidojumi;</p> <p>c) lidojumi, kas saistīti ar meklēšanas un glābšanas darbībām, ugunsdzēsības lidojumi, lidojumi, ko veic humāniem mērķiem, un ātrās medicīniskās palīdzības lidojumi, ko atļāvusi attiecīga kompetentā iestāde;</p> <p>d) visi lidojumi, ko veic vienīgi saskaņā ar vizuālo lidojumu noteikumiem, kā paredzēts Čikāgas konvencijas 2. pielikumā;</p> <p>e) lidojumi, kas beidzas lidlaukā, kurā gaisakuģis ir sācis lidojumu un attiecīgā lidojuma laikā nav nosēdies;</p> <p>f) mācību lidojumi, kurus veic vienīgi nolūkā iegūt licenci vai konkrētu kategoriju, kuros piedalās tikai pilota kabīnes apkalpe, ja tas ir pamatots ar atbilstīgu piezīmi lidojumu plānā un ja lidojums nav pasažieru un/vai kravas pārvadāšanas pakalpojums, gaisakuģu pārli-dojums vai gaisakuģu nogāde;</p> <p>g) lidojumi, ko veic vienīgi tādēļ, lai veiktu zinātniskus pētījumus vai pārbaudītu, testētu vai sertificētu gaisakuģi vai tā iekārtas neatkarīgi no tā, vai attiecīgās iekārtas izmanto lidojumā vai uz zemes;</p> <p>h) lidojumi, ko veic ar gaisakuģiem, kuru sertificētā maksimālā pacelšanās masa ir mazāka par 5 700 kg;</p> <p>i) lidojumi, ko veic, pamatojoties uz sabiedris-ko pakalpojumu sniegšanas pienākumiem, kuri noteikti saskaņā ar Regulu (EEK) Nr. 2408/92 attiecībā uz maršrutiem tālākajos reģionos, kā noteikts Līguma 299. panta 2. punktā, vai uz maršrutiem, kur piedāvātā kapacitāte nepārsniedz ► M14 50 000 ◀ sēdvietu gadā;</p>	

▼ **M4**

Darbības	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>j) lidojumi, uz kuriem attiekos šī darbība, ja nebūtu šā punkta, un kurus veic komerciāls gaisa transporta operators, kas vai nu:</p> <ul style="list-style-type: none"> — trijos secīgos četru mēnešu laikposmos veic mazāk par 243 lidojumiem laikposmā; vai — veic lidojumus, kuru ikgadējās kopējās oglekļa dioksīda emisijas nepārsniedz 10 000 tonnu gadā. <p>► M11 No šīs direktīvas piemērošanas jomas l) un m) punktā minētos lidojumus vai lidojumus, ko veic vienīgi dalībvalstu valdošo monarhu un viņu tuvāko radnieku, valstu vadītāju, valdību vadītāju un valdību ministru pārvadāšanai oficiālos komandējumos, uz šā punkta pamata izslēgt nedrīkst; ◀</p> <p>► M11 k) no 2013. gada 1. janvāra līdz 2030. gada 31. decembrim lidojumi, uz kuriem šī darbība attiekos, ja šā punkta nebūtu, un kurus veic nekomerciāls gaisakuģa operators, kas veic lidojumus, kuru kopējās gada emisijas ir mazākas nekā 1 000 tonnas gadā (ieskaitot emisijas, ko rada l) un m) punktā minētie lidojumi); ◀</p> <p>► M10 l) lidojumi no lidlaukiem, kas atrodas Šveicē, uz lidlaukiem EEZ; ◀</p> <p>► M11 m) lidojumi no lidlaukiem, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, uz lidlaukiem EEZ. ◀</p>	
<p>Jūras transports</p> <p>Jūras transporta darbības, uz kurām attiecas Regula (ES) 2015/757, izņemot jūras transporta darbības, uz kurām attiecas minētās regulas 2. panta 1.a punkts un – līdz 2026. gada 31. decembrim – 2. panta 1.b punkts</p>	<p>Oglekļa dioksīds;</p> <p>No 2026. gada 1. janvāra: metāns un slāpekļa oksīds</p>

▼ **M15**

▼B

II PIELIKUMS

**SILTUMNĪCAS EFEKTU IZRAISOŠĀS GĀZES, KAS MINĒTAS 3. UN
30. PANTĀ**

Oglekļa dioksīds (CO₂)

Metāns (CH₄)

Slāpekļa oksīds (N₂O)

Fluorogļūdeņraži (HFC)

Perfluorogļūdeņraži (PFC)

Sēra heksafluorīds (SF₆)

▼ M4*II.a PIELIKUMS*

Dalībvalstīm izsolāmo kvotu procentuālā apjoma palielināšana saskaņā ar 10. panta 2. punkta a) apakšpunktu ► M9 Savienības ◀ solidaritātes un izaugsmes labad, lai samazinātu emisijas un pielāgotos klimata pārmaiņu ietekmei

Dalībvalsts daļa

▼ M9

▼ M4

Bulgārija	53 %
Čehija	31 %
Igaunija	42 %
Grieķija	17 %
Spānija	13 %

▼ A1

Horvātija	26 %
-----------	------

▼ M9

▼ M4

Kipra	20 %
Latvija	56 %
Lietuva	46 %

▼ M9

▼ M4

Ungārija	28 %
Malta	23 %
Polija	39 %
Portugāle	16 %
Rumānija	53 %
Slovēnija	20 %
Slovākija	41 %

▼ M9

▼ **M15***Iib PIELIKUMS*

A DAĻA.

MODERNIZĀCIJAS FONDA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS SASKAŅĀ AR
10. PANTA 1. PUNKTA TREŠO DAĻU

	Daļa
Bulgārija	5,84 %
Čehija	15,59 %
Igaunija	2,78 %
Horvātija	3,14 %
Latvija	1,44 %
Lietuva	2,57 %
Ungārija	7,12 %
Polija	43,41 %
Rumānija	11,98 %
Slovākija	6,13 %

B DAĻA.

MODERNIZĀCIJAS FONDA LĪDZEKĻU SADALĪJUMS SASKAŅĀ AR
10. PANTA 1. PUNKTA CETURTO DAĻU

	Daļa
Bulgārija	4,9 %
Čehija	12,6 %
Igaunija	2,1 %
Grieķija	10,1 %
Horvātija	2,3 %
Latvija	1,0 %
Lietuva	1,9 %
Ungārija	5,8 %
Polija	34,2 %
Portugāle	8,6 %
Rumānija	9,7 %
Slovākija	4,8 %
Slovēnija	2,0 %

▼ M4▼ M15

III PIELIKUMS

IVa NODAĻAS APTVERTĀS DARBĪBAS

Darbība:	Siltumnīcas efektu izraisošās gāzes
<p>Tādu degvielu nodošana patēriņam, ko izmanto sadedzināšanā ēku, autotransporta un papildu sektoros. Pie šīs darbības nepieder:</p> <p>a) tādu degvielu nodošana patēriņam, ko izmanto I pielikumā uzskaitītajās darbībās, izņemot tad, ja tās izmanto sadedzināšanai darbībās, kuras saistītas ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu transportēšanu uz ģeoloģiskajām krātuvēm, ka izklāstīts minētā pielikuma tabulas darbības rindā Nr. 27, vai ja tās izmanto sadedzināšanai iekārtās, kuras ir izslēgtas no tvēruma saskaņā ar šīs direktīvas 27.a pantu;</p> <p>b) tādu degvielu nodošana patēriņam, kuru emisijas faktors ir nulle;</p> <p>c) tādu bīstamo vai sadzīves atkritumu nodošana patēriņam, kurus izmanto kā degvielu.</p> <p>Ēku un autotransporta sektori atbilst šādiem emisiju avotiem, kas definēti <i>IPCC</i> 2006. gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcas efektu izraisošo gāzu inventarizācijas pārskatiem, kuru definīcijās ir izdarītas nepieciešamās izmaiņas:</p> <p>a) siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerācijas stacijas (avota kategorijas kods 1A1a ii) un siltumenerģijas stacijas (avota kategorijas kods 1A1a iii), ciktāl tajās ražo siltumu, ko izmanto šīs daļas c) un d) punktos noteiktās kategorijas vajadzībām vai nu tieši, vai ar centralizētās siltumapgādes tīklu starpniecību;</p>	<p>Oglekļa dioksīds (CO₂)</p>
<p>b) autotransports (avota kategorijas kods 1A3b), izņemot izmantošanu lauksaimniecības mašīnās uz ceļiem ar cietu segumu;</p> <p>c) komerciālais/institucionālais sektors (avota kategorijas kods 1A4a);</p> <p>d) mājokļu sektors (avota kategorijas kods 1A4b).</p> <p>Papildu sektori atbilst šādiem emisiju avotiem, kas definēti <i>IPCC</i> 2006. gada vadlīnijās par nacionālajiem siltumnīcas efektu izraisošo gāzu inventarizācijas pārskatiem:</p> <p>a) enerģētikas nozares (avota kategorijas kods 1A1), izņemot šā pielikuma otrās daļas a) punktā noteiktās kategorijas;</p> <p>b) apstrādes rūpniecība un būvniecība (avota kategorijas kods 1A2).</p>	

▼ **M15***IIIa PIELIKUMS***LINEĀRĀ SAMAZINĀJUMA KOEFICIENTA KOREKCIJA SASKAŅĀ
AR 30.c PANTA 2. PUNKTU**

1. Ja vidējās emisijas, kas saskaņā ar IVa nodaļu paziņotas par 2024.–2026. gadu, par vairāk nekā 2 % pārsniedz 2025. gadam paredzētā daudzuma vērtību, kas definēta saskaņā ar 30.c panta 1. punktu, un ja minētās starpības iemesls nav tas, ka pastāv par 5 % mazāka starpība starp emisijām, par ko paziņots saskaņā ar IVa nodaļu un Savienības 2025. gada inventarizācijas pārskata datiem par *UNFCCC* avota kategorijām IVa nodaļas aptvertajos sektoros, lineāro samazinājuma koeficientu aprēķina, koriģējot 30.c panta 1. punktā minēto lineāro samazinājuma koeficientu.
2. Koriģēto lineāro samazinājuma koeficientu saskaņā ar 1. punktu nosaka šādi:

$$LRF_{adj} = 100\% * [MRV_{[2024-2026]} - (ESR_{[2024]} - 6 * LRF_{[2024]} * ESR_{[2024]})] / (5 * MRV_{[2024-2026]}), \text{ kur}$$

LRF_{adj} ir koriģētais lineārais samazinājuma koeficients;

$MRV_{[2024-2026]}$ ir IVa nodaļas aptverto verificēto emisiju vidējais rādītājs 2024.–2026. gadā;

$ESR_{[2024]}$ ir 2024. gada emisiju vērtība, kas definēta saskaņā ar 30.c panta 1. punktu attiecībā uz IVa nodaļas aptvertajiem sektoriem;

$LRF_{[2024]}$ ir 30.c panta 1. punktā minētais lineārais samazinājuma koeficients.

▼ B*IV PIELIKUMS***14. PANTA 1. PUNKTĀ MINĒTĀ MONITORINGA UN ZIŅOŠANAS PRINCIPI****▼ M2****A DAĻA – Stacionāru iekārtu radītu emisiju pārraudzība un ziņojumi par to****▼ B****Oglekļa dioksīda emisijas monitorings**

Emisiju veic monitoringu vai nu pēc aprēķiniem, vai mērījumiem.

Aprēķināšana

Emisiju aprēķina pēc formulas:

darbības dati × emisijas koeficients × oksidācijas koeficients

Attiecībā uz darbības datiem (patērētais kurināmais, ražošanas tempi u.tml.) veic monitoringu, pamatojoties uz piegādes datiem vai aprēķiniem.

Aprēķiniem izmanto apstiprinātos emisijas koeficientus. Visiem kurināmajiem ir piemērojami katrai darbībai raksturīgie emisijas koeficienti. Standartkoeficienti ir piemērojami visiem kurināmajiem, izņemot nekomerciālus kurināmos (atkritumus, piemēram, riepas un rūpniecisko procesu gāzes). Slāņu specifiskie standartkoeficienti oglēm un ES raksturīgie jeb ražotājvalsts raksturīgie standartkoeficienti dabasgāzei vēl ir jāizstrādā. Klimata pārmaiņu starpvaldības padomes (*IPCC*) standartlielumi ir piemērojami naftas pārstrādes produktiem. ► **M15** Tādas biomasas emisijas koeficients, kas atbilst biomasas izmantošanas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kuri noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, ieskaitot korekcijas, kas nepieciešamas, lai tos piemērotu šīs direktīvas nolūkā, kā noteikts šīs direktīvas 14. pantā minētajos īstenošanas aktos, ir nulle. ◀

Ja emisijas koeficientā nav ņemts vērā tas, ka daļa no oglekļa paliek neoksidēta, tad papildus vēl ir jāizmanto oksidācijas koeficients. Ja darbībai raksturīgie emisijas koeficienti ir aprēķināti un tajos ņemta vērā oksidācija, tad oksidācijas koeficients nav jālieto.

▼ M15

Lieto oksidācijas standartkoeficientus, kas izstrādāti saskaņā ar Direktīvu 2010/75/ES, izņemot gadījumus, kad operators var pierādīt, ka darbībai specifiskie koeficienti ir precīzāki.

▼ B

Katrai darbībai, katrai iekārtai un katram kurināmajam ir jāveic atsevišķs aprēķins.

Mērījumi

Emisijas mērījumiem izmanto standartizētas vai vispāratzītas metodes, un tos apstiprina ar emisiju aprēķiniem.

Citu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas monitorings**▼ M9**

Izmanto standartizētas vai vispāratzītas metodes, kuras izstrādājusi Komisija sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām un kuras pieņemtas saskaņā ar 14. panta 1. punktu.

▼ B**Ziņošana par emisiju**

Katrs operators ziņojumā par iekārtu iekļauj šādu informāciju:

A. Iekārtas identifikācijas datus:

- iekārtas nosaukumu,
- iekārtas adresi, norādot pasta kodu un valsti,
- to I pielikumā minēto darbību tipu un skaitu, kādas veic ar iekārtu,
- kontaktpersonas adresi, telefonu, faksu un e-pasta adresi, un
- iekārtas īpašnieka un jebkuras mātessabiedrības vārdu vai nosaukumu.

B. Par visām I pielikuma darbībām, kuras veic objektā un kurām aprēķina emisiju, norāda šādus datus:

- darbības datus,
- emisijas koeficientus,
- oksidācijas koeficientus,
- kopējo emisiju, un
- kļūdas iespējamību.

C. Par visām I pielikuma darbībām, kuras veic objektā un kurām mēra emisiju, norāda šādus datus:

- kopējo emisiju,
- informāciju par mērīšanas metožu uzticamību, un
- kļūdas iespējamību.

D. Ziņojumā par emisiju no sadedzināšanas darbībām ietver arī oksidācijas koeficientu, ja vien oksidācija nav jau ņemta vērā, izstrādājot darbībai raksturīgo emisijas koeficientu.

Dalībvalstis veic pasākumus, lai koordinētu ziņošanas prasības ar jau esošām līdzīgām prasībām, lai atvieglotu uzņēmumam ziņojuma sagatavošanas procesu.

▼ M2**B DAĻA – Aviācijas darbībās radīto emisiju pārraudzība un ziņojumi par to****Oglekļa dioksīda emisiju pārraudzība**

Emisijas pārrauga, izmantojot aprēķinus. Emisijas aprēķina pēc formulas:

degvielas patēriņš × emisiju koeficients.

Degvielas patēriņā ieskaita arī degvielu, ko patērējusi jaudas palīgiekārta. Ja iespējams, izmanto katra lidojuma faktisko degvielas patēriņu, un to aprēķina, izmantojot šādu formulu:

degvielas daudzums gaisakuģa degvielas tvertnēs, kad ir iepildīta visa lidojuma degviela, mīnus degvielas daudzums gaisakuģa degvielas tvertnēs, kad ir uzpildīta visa nākamajam lidojumam vajadzīgā degviela, plus attiecīgais šim nākamajam lidojumam vajadzīgais uzpildāmās degvielas daudzums.

▼ **M2**

Ja nav pieejami dati par faktisko degvielas patēriņu, tad degvielas patēriņa aprēķināšanai izmanto standartizētu pakāpju metodi un aprēķinu veic, pamatojoties uz labāko pieejamo informāciju.

Izmanto *IPCC* emisiju standarta koeficientus, kas ietverti *IPCC* 2006. gada Saraksta pamatnostādņēs vai šo pamatnostādņu turpmākos atjauninājumos, ja vien precīzāki nav uz konkrēto darbību īpaši attiecināti emisiju koeficienti, ko noteikušas neatkarīgas akreditētas laboratorijas, izmantojot apstiprinātas analītiskās metodes. ► **M15** Tādas biomasas emisijas koeficients, kas atbilst biomasas izmantošanas ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, kuri noteikti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001, ieskaitot korekcijas, kas nepieciešamas, lai tos piemērotu šīs direktīvas nolūkā, kā noteikts šīs direktīvas 14. pantā minētajos īstenošanas aktos, ir nulle. ◀ ► **M14** Petrolejas tipa reaktīvās degvielas (*Jet A1* vai *Jet A*) emisijas koeficients ir 3,16 (t CO₂/t degvielas). ◀

▼ **M14**

Līdz šīs direktīvas 14. panta 1. punktā minētā īstenošanas akta pieņemšanai emisijas no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām degvielām, kurās izmanto ūdeņradi no atjaunīgajiem energoresursiem, kas atbilst Direktīvas (ES) 2018/2001 25. pantam, attiecībā uz tās izmantojošiem gaisakuģu operatoriem uzskata par tādām, kuras rada nulles emisijas.

▼ **M2**

Par katru lidojumu un katru degvielu veic atsevišķus aprēķinus.

Ziņojumi par emisijām

Katrs gaisakuģa operators ziņojumā, ko iesniedz saskaņā ar 14. panta 3. punktu, ietver šādu informāciju:

A. Gaisakuģa operatora identifikācijas dati, tostarp:

- gaisakuģa operatora nosaukums,
- administrējošā dalībvalsts,
- adrese, tostarp pasta indekss un valsts, kā arī kontaktadrese administrējošajā dalībvalstī, ja adrese atšķiras,
- gaisakuģu reģistrācijas numuri un gaisakuģu tipi, ko izmanto laikā, uz kuru attiecas ziņojums, lai veiktu I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- gaisakuģa operatora apliecības un darbības licences numurs un izdevējietāde, saskaņā ar ko ir veiktas I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- kontaktpersonas adrese, tālruņa numurs, faksa numurs un e-pasta adrese un
- gaisakuģa īpašnieka nosaukums.

B. Katra tipa degvielai, kam aprēķināts emisiju apjoms, norāda šādus datus:

- degvielas patēriņš,
- emisiju koeficients,
- emisiju kopējais daudzums no visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības,

▼ M2

- emisiju kopējais daudzums no:
 - visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, un kas veikti no lidlauka kādas dalībvalsts teritorijā uz lidlauku tās pašas dalībvalsts teritorijā,
 - visiem citiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības,
- emisiju kopējais daudzums no visiem lidojumiem, kas veikti attiecīgā ziņojuma laikposmā un uz ko attiecas konkrētā gaisakuģa operatora veiktās I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, un kuras:
 - ir sāktas katrā dalībvalstī un
 - ir beigtas katrā dalībvalstī no kādas trešās valsts,
- nenoteiktība.

Tonnkilometru datu pārraudzība saskaņā ar 3.e pantu un 3.f pantu

Lai pieteiktos kvotu sadalei saskaņā ar 3.e panta 1. punktu vai 3.f panta 2. punktu, aviācijas darbību apjomu aprēķina tonnkilometros, izmantojot šādu formulu:

tonnkilometri = attālums × kravas masa,

kur:

“attālums” ir lielā loka attālums starp izlidošanas lidlauku un ielidošanas lidlauku, pie kā pieskaita fiksētu papildu koeficientu – 95 km; un

“kravas masa” ir pārvadātās kravas, pasta un pasažieru kopējā masa.

Lai aprēķinātu kravas masu:

- pasažieru skaits ir personu skaits gaisakuģī, no kā atņemts apkalpes locekļu skaits,
- gaisakuģa operators var izvēlēties izmantot vai nu pasažieru un reģistrētās bagāžas faktisko masu, vai standartmasu, kas uzrādīta masas un līdzsvara dokumentācijā attiecīgajiem lidojumiem, vai arī standarta vērtību – 100 kg vienam pasažierim un viņa reģistrētajai bagāžai.

Ziņošana par tonnkilometru datiem saskaņā ar 3.e pantu un 3.f pantu

Saskaņā ar 3.e panta 1. punktu vai 3.f panta 2. punktu katrs gaisakuģa operators pieteikumā ietver šādu informāciju:

A. Gaisakuģa operatora identifikācijas dati, tostarp:

- gaisakuģa operatora nosaukums,

▼ M2

- administrējošā dalībvalsts,
- adrese, t. i., pasta indekss un valsts, kā arī kontaktadrese administrējošajā dalībvalstī, ja adrese ir cita,
- gaisakuģu reģistrācijas numuri un gaisakuģu tipi, kas izmantoti gadā, uz ko attiecas ziņojums, veicot I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- gaisakuģa operatora apliecības un darbības licences numurs un izdevējies-tāde, ar kuru saskaņā ir veiktas I pielikumā uzskaitītās aviācijas darbības, kas attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru,
- kontaktpersonas adrese, tālruna numurs, faksa numurs un e-pasta adrese un
- gaisakuģa īpašnieka nosaukums.

B. Tonnkilometru dati:

- lidojumu skaits katrā lidlauku pāri,
- pasažierkilometru skaits katrā lidlauku pāri,
- tonnkilometru skaits katrā lidlauku pāri,
- metode, kas izvēlēta, lai aprēķinātu pasažieru un reģistrētās bagāžas masu,
- tonnkilometru kopskaits visos lidojumos, kas veikti attiecīgā ziņojuma gadā un kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, kuras attiecas uz konkrēto gaisakuģa operatoru.

▼ M15**C DAĻA.****III pielikumā minētajai darbībai atbilstošo emisiju monitorings un ziņošana****Emisiju monitorings**

Emisiju monitorings notiek, izmantojot aprēķinus.

Aprēķināšana

Emisijas aprēķina pēc šādas formulas:

Patēriņam nodotā degviela × emisijas koeficients

Patēriņam nodotajā degvielā ietilpst tas degvielas daudzums, ko regulētais subjekts nodevis patēriņam.

Izmanto *IPCC* emisiju standarta koeficientus, kas ietverti *IPCC* 2006. gada inventarizācijas pārskatu vadlīnijās vai minēto vadlīniju turpmākos atjauninājumos, ja vien precīzāki nav konkrētajai degvielai specifiski emisijas koeficienti, ko noteikušas neatkarīgas akreditētas laboratorijas, izmantojot apstiprinātas analītiskas metodes.

▼ M15

Par katru regulēto subjektu un katru degvielu veic atsevišķus aprēķinus.

Ziņojumi par emisijām

Katrs regulētais subjekts ziņojumā iekļauj šādu informāciju:

A. Regulētā subjekta identifikācijas dati, tostarp:

- regulētā subjekta nosaukums,
- tā adrese, t. sk. pasta indekss un valsts,
- tas, kāda veida degvielu tas nodod patēriņam un ar kādām darbībām tas nodod degvielu patēriņam, t. sk. kādu tehnoloģiju tas izmanto,
- kontaktpersonas adrese, tālruņa numurs, faksa numurs un e-pasta adrese, un
- regulētā subjekta īpašnieka un jebkuras mātessabiedrības vārds vai nosaukums.

B. Par katru tādas patēriņam nodotās degvielas veidu, kuru izmanto sadedzināšanai III pielikumā minētajos sektoros, par kuriem tiek aprēķinātas emisijas:

- patēriņam nodotās degvielas daudzums,
- emisijas koeficienti,
- kopējās emisijas,
- patēriņam nodotās degvielas galalietojumi, un
- nenoteiktība.

Dalībvalstis veic pasākumus, lai koordinētu ziņošanas prasības ar jau esošām prasībām, lai uzņēmumiem samazinātu ziņošanas slogu.

▼ B*V PIELIKUMS***PĀRBAUDES KRITĒRIJI, KAS MINĒTI 15. PANTĀ****▼ M2****A DAĻA – Stacionāru iekārtu radīto emisiju pārbaude****▼ B****Vispārīgi principi**

1. Pārbaudes veic attiecībā uz emisijām no jebkuras I pielikumā minētās darbības.
2. Pārbaudes procesā ņem vērā ziņojumu atbilstoši 14. panta 3. punktam un monitoringa pasākumus iepriekšējā gada laikā. Ir jāpārbauda monitoringa sistēmu ticamība un precizitāte un iesniegtie dati un informācija par emisiju, jo īpaši:
 - a) iesniegtie darbības dati un attiecīgie mērījumi un aprēķini;
 - b) emisijas koeficientu izvēle un izmantošana;
 - c) kopējās emisijas noteikšanā veiktie aprēķini; un
 - d) ja izmantoti mērījumi, ir jāpamato mērīšanas metožu izvēle un lietošana.
3. Ziņojumus par emisiju var apstiprināt tikai tad, ja ticami dati un informācija ļauj noteikt emisiju ar augstu ticamības pakāpi. Šajā sakarībā operatoram ir jāparāda, ka:
 - a) iesniegtajos datos nav pretrunu;
 - b) datu apkopošana ir notikusi saskaņā ar zinātniskiem standartiem; un
 - c) iekārtas reģistri ir pilnīgi un konsekventi.
4. Pārbaudītājam ir jādod piekļuve jebkuram ražošanas objektam un jebkurai informācijai sakarā ar veicamo pārbaudi.
5. Pārbaudītājam ir jāņem vērā, vai iekārta ir reģistrēta Kopienas vides vadības un audita sistēmā (EMAS).

Metodoloģija**Stratēģiskā analīze**

6. Pārbaude ir jābalsta uz visu iekārtā veikto darbību stratēģisku analīzi. Pārbaudītājam tādēļ ir jābūt zināšanām par visām darbībām un to nozīmību attiecībā uz emisiju.

Procesa analīze

7. Iesniegtās informācijas pārbaude, ja vajadzīgs, jāveic iekārtas atrašanās vietā. Pārbaudītājs izmanto pēkšņas pārbaudes, lai noteiktu iesniegto datu un informācijas ticamību.

Riska analīze

8. Pārbaudītājs pakļauj novērtēšanai visus iekārtas emisijas avotus, lai būtu iespējams veikt kopējo emisijas novērtējumu, pamatojoties uz katra emisijas avota datu ticamību.

▼ B

9. Pamatojoties uz šo analīzi, pārbaudītājs uzskatāmi identificē avotus, kuru emisijas noteikšana saistīta ar paaugstinātu risku, un citus monitoringa un ziņošanas procedūras aspektus, kuru dēļ var notikt kļūdaina kopējās emisijas noteikšana. It īpaši tas attiecas uz emisijas koeficientu izvēli un aprēķiniem, kas nepieciešami, lai noteiktu emisijas līmeni no atsevišķiem avotiem. Īpaša uzmanība jāpievērš paaugstināta riska emisijas avotiem un minētajiem monitoringa procedūras aspektiem.
10. Pārbaudītājam jāņem vērā jebkuru efektīvo riska vadības metodi, ko izmanto operators, lai samazinātu kļūdas iespējamību.

Ziņojums

11. Pārbaudītājs gatavo ziņojumu par apstiprināšanas procesu un konstatē, vai ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs. Šajā ziņojumā aplūko visus jautājumus attiecībā uz paveikto darbu. Paziņot, ka ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs, var tad, ja pārbaudītājs atzīst, ka, nosakot kopējo emisiju, nav pieļautas būtiskas kļūdas.

Minimālās prasības attiecībā uz pārbaudītāja kompetenci

12. Pārbaudītājs ir neatkarīgs no operatora un veic savu darbu labi, profesionāli un pārzin:
 - a) šīs direktīvas noteikumus, kā arī visus standartus un metodiskās norādes, ko Komisija pieņēmusi atbilstoši 14. panta 1. punktam;
 - b) normatīvās un administratīvās prasības attiecībā uz pārbaudāmajām darbībām; un
 - c) visas informācijas sagatavošanu attiecībā uz katru emisijas avotu iekārtā, it īpaši, kas attiecas uz datu apkopošanu, mērīšanu, aprēķiniem un ziņošanu.

▼ M2**B DAĻA – Aviācijas darbību radīto emisiju pārbaude**

13. Šajā pielikumā izklāstītos pamatprincipus un metodes piemēro, lai pārbaudītu ziņojumus par emisijām no lidojumiem, kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām.

Šim nolūkam:

- a) 3. punktā ar atsauci uz operatoru saprot atsauci uz gaisakuģa operatoru un minētā punkta c) apakšpunktā ar atsauci uz iekārtu saprot atsauci uz gaisakuģi, kas izmantots, lai veiktu aviācijas darbības, uz kurām attiecas ziņojums;
- b) 5. punktā ar atsauci uz iekārtu saprot atsauci uz gaisakuģa operatoru;
- c) 6. punktā ar atsauci uz darbībām, kas veiktas iekārtā, saprot atsauci uz aviācijas darbībām, uz kurām attiecas ziņojums un kuras ir veicis gaisakuģa operators;
- d) 7. punktā ar atsauci uz iekārtas atrašanās vietu saprot atsauci uz vietām, ko izmanto gaisakuģa operators, lai veiktu aviācijas darbības, uz kurām attiecas ziņojums;
- e) 8. un 9. punktā ar atsaucēm uz emisiju avotiem iekārtās saprot atsauci uz gaisakuģi, par ko ir atbildīgs gaisakuģa operators; un
- f) 10. un 12. punktā ar atsaucēm uz operatoru saprot atsaucē uz gaisakuģa operatoru.

▼ M2**Papildu noteikumi par aviācijas emisiju ziņojumu pārbaudi**

14. Pārbaudītājs jo īpaši pārlicinās, vai:

- a) ir ņemti vērā visi lidojumi, kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām. Veicot šo uzdevumu, pārbaudītājs izmanto informāciju no grafikiem un citu informāciju par gaisakuģa operatora veiktiem pārvadājumiem, arī informāciju, ko minētais operators lūdzis no *Eurocontrol*;
- b) informācija par kopējo degvielas patēriņu kopumā atbilst informācijai par gaisakuģim, kas veic aviācijas darbības, iegādāto vai kā citādi piegādāto degvielu.

Papildu noteikumi par to, kā pārbaudīt tonnkilometru datus, kas ir iesniegti saskaņā ar 3.e un 3.f pantu

15. Šajā pielikumā izklāstītos pamatprincipus un metodes, lai pārbaudītu ziņojumus par emisijām saskaņā ar 14. panta 3. punktu, vajadzības gadījumā piemēro arī, lai atbilstīgi pārbaudītu aviācijas tonnkilometru datus.

16. Pārbaudītājs jo īpaši pārlicinās, vai saskaņā ar 3.e panta 1. punktu un 3.f panta 2. punktu iesniegtajā gaisakuģa operatora pieteikumā ir ņemti vērā tikai lidojumi, kas ir faktiski notikuši un kas pieder pie I pielikumā uzskaitītajām aviācijas darbībām, par kurām ir atbildīgs gaisakuģa operators. Veicot šo uzdevumu, pārbaudītājs izmanto informāciju no grafikiem un citu informāciju par gaisakuģa operatora veiktiem pārvadājumiem, arī informāciju, ko minētais operators lūdzis no *Eurocontrol*. Turklāt pārbaudītājs pārlicinās, ka gaisakuģa operatora uzrādītā kravas masa atbilst pierakstiem par kravas masu, kurus attiecīgais gaisakuģa operators glabā drošības vajadzībām.

▼ M15**C DAĻA.****III pielikumā minētajai darbībai atbilstošo emisiju verifikācija**

Vispārīgie principi

1. III pielikumā minētajai darbībai atbilstošās emisijas verificē.
2. Verifikācijas procesā ņem vērā ziņojumu atbilstoši 14. panta 3. punktam un monitoringa pasākumus iepriekšējā gada laikā. Ir jāpārbauda monitoringa sistēmu ticamība un precizitāte un iesniegtie dati un informācija par emisijām, jo īpaši:
 - a) paziņotās patēriņam nodotās degvielas un saistītie aprēķini;
 - b) emisijas koeficientu izvēle un izmantošana;
 - c) kopējās emisijas noteikšanā veiktie aprēķini.
3. Paziņotās emisijas var validēt tikai tad, ja ticami dati un informācija ļauj emisiju noteikt ar augstu ticamības pakāpi. Lai nodrošinātu augsta līmeņa ticamību, regulētajam subjektam ir jāpierāda, ka:

▼ M15

- a) iesniegtajos datos nav pretrunu;
 - b) datu apkopošana ir notikusi saskaņā ar zinātniskiem standartiem; un
 - c) regulētā subjekta reģistri ir pilnīgi un konsekventi.
4. Verificētājam ir jāsaņem piekļuve jebkuram objektam un jebkurai informācijai sakarā ar veicamo verifikāciju.
5. Verificētājam ir jāņem vērā, vai regulētais subjekts ir reģistrēts Savienības vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*).

Metodika

Stratēģiskā analīze

6. Verifikācija ir jābalsta uz stratēģisku analīzi par visiem degvielas daudzumiem, ko regulētais subjekts nodevis patēriņam. Tas nozīmē, ka verificētājam ir pārskats par visām darbībām, kuru ietvaros regulētais subjekts nodod degvielas patēriņam, un par to, cik būtiskas tās ir no emisiju viedokļa.

Procesa analīze

7. Iesniegto datu un informācijas verifikāciju, ja vajadzīgs, veic regulētā subjekta atrašanās vietā. Verificētājs izmanto izlases veida pārbaudes, lai noteiktu iesniegto datu un informācijas ticamību.

Riska analīze

8. Verificētājs visus līdzekļus, ar kādiem regulētais subjekts nodod degvielas patēriņam, novērtē attiecībā uz to, cik ticami ir dati par regulētā subjekta emisijām kopumā.
9. Pamatojoties uz šo analīzi, verificētājs uzskatāmi identificē jebkādas elementus, kuru emisijas noteikšana saistīta ar paaugstinātu kļūdu risku, un citus monitoringa un ziņošanas procedūras aspektus, kuru dēļ varētu kļūdaini noteikt emisijas kopumā. It īpaši tas attiecas uz aprēķiniem, kas nepieciešami, lai noteiktu emisijas līmeni no atsevišķiem avotiem. Īpašu uzmanību pievērš tiek elementiem, kas saistīti ar paaugstinātu kļūdu risku, un minētajiem monitoringa procedūras aspektiem.
10. Verificētājs ņem vērā jebkuru efektīvo riska vadības metodi, ko izmanto regulētais subjekts, lai samazinātu kļūdas iespējamību.

Ziņojums

11. Verificētājs gatavo ziņojumu par validēšanas procesu, kurā norāda, vai ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs. Šajā ziņojumā aplūko visus jautājumus, kas relevanti paveiktajam darbam. Paziņot, ka ziņojums atbilstīgi 14. panta 3. punktam ir apmierinošs, var tad, ja verificētājs atzīst, ka, norādot kopējo emisiju, nav pieļautas būtiskas kļūdas.

▼ **M15**

Minimālās prasības verificētāja kompetencei

12. Verificētājs ir neatkarīgs no regulētā subjekta un veic savu darbu labi, profesionāli un pārzina:
 - a) šīs direktīvas noteikumus, kā arī visus standartus un metodiskās norādes, ko Komisija pieņēmusi atbilstoši 14. panta 1. punktam;
 - b) normatīvās un administratīvās prasības attiecībā uz verificējamajām darbībām; un
 - c) to, kā rodas visa informācija saistībā ar visiem līdzekļiem, ar kādiem regulētais subjekts degvielas nodod patēriņam, jo īpaši par datu vākšanu, mērījumiem, aprēķiniem un ziņošanu.